

აქცუა ბიზშა

აფხაზური ენა დამწყებთათვის

წიგნი არის დამხმარე სასწავლო რესურსი მოსწავლეების, სტუდენტებისა და აფხაზური ენის შესწავლით დაინტერესებულ პირთათვის. მასში წარმოდგენილი გაკვეთილებისა და თემების განხილვა დაეხმარება მკითხველს შეისწავლოს წერა-კითხვა აფხაზურ ენაზე, გაეცნოს ხშირად გამოყენებად სიტყვებსა და ფრაზებს, შეიძინოს დიალოგის წარმართვისთვის აუცილებელი ლექსიკური მარაგი.

გამოცემა მომზადდა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის სამინისტროს დაკვეთითა და ფინანსური მხარდაჭერით

წიგნის შემდგენლები:

პროფესორი თეიმურაზ გვანცელაძე
რიტა ამიჭბა-მარლანია
ირმა ოსია-კინწურაშვილი

დიზაინი და დაკაბადონება:

ვანტანგ ზაქარაია

ISBN

© აფხაზეთის განათლებისა და კულტურის სამინისტრო

АПСУА БЫЗША

აფხაზური ენა დამწყებთათვის

თბილისი
გამომცემლობა „მერიდიანი“
2018

პირველი გაკვეთილი

А а = ა   Н н = ნ   Л л = ლ   Б б = ბ

О о = ო   С с = ს   П п = პ   М м = მ

У у = 1. ხმოვანი უ.   2. ინგლისურ-გერმანული Ww.

Ан

Аб

Аа ан. Аа нан. Аа аб. Аа ანბან. Бара́ На́на бо́уп. Сара́ Наа́ла со́уп. На́на сан ло́уп.
Аа саб. Сара́ аласба́ сы́моуп. Бара́ ანბან ბы́моуп. Уара́ ала́ ўмоуп. Бўбу сла́ ауп.
Лána ანბან лы́моуп. Сла аласба́ а́моуп.

- Наа́ла, бара́ аласба́ бы́моума?

- Ааи, сара́ аласба́ сы́моуп.

- Уán аласа́ лы́моума?

- Ааи, сан аласа́ лы́моуп.

- Уара́ и́умоума ანბან?

- Сара́ исы́мам ანბან, Лána илы́моуп.

თარგმნე აფხაზურად:

აი მამაჩემი. აი ჩემი ლეკვი. მე ლეკვი მყავს. ბუბუ ჩემი ძაღლია. დედას
მატყლი აქვს. ნანას ანბანი აქვს. ნანა, შენ ანბანი გაქვს? ნონას მატყლი არა
აქვს.

სამწერტილის ადგილას ჩასვი ადამიანის სახელები:

მე ვარ ...

შენ (ბიჭო) ხარ ...

შენ (გოგონავ) ხარ ...

ის (ქალი) არის ...

ლექსიკონი

აа – აი

аи – დედა

наи – 1. დედი, დედიკო. 2. შვილო

аи – მამა

ანიан – 1. ანზანი, ანზანის წიგნი. 2. ასო

наа – შენ (ქალო)

наи – შენ ხარ (ქალო, გოგონავ)

наа – მე

наи – მე ვარ

наи – დედაჩემი

наи – ის არის (ქალი, გოგონა)

наи – მამაჩემი

наи – ლეკვი

(и)наи – მე მაქვს, მე მყავს

(и)наи – შენ გაქვს, შენ გყავს (ქალო, გოგონავ)

наа – შენ (კაცო, ვაჟო, სულიერო, ნივთო)

наа – ძაღლი

(и)наи – შენ გაქვს, შენ გყავს (კაცო, ბიჭო, სულიერო, ნივთო)

наа – ჩემი ძაღლი

наи – ის არის (ნივთი, ცხოველი)

(и)наи – მას აქვს, მას ჰყავს (ქალს, გოგონას)

наи – მას აქვს, მას ჰყავს (ცხოველს, ნივთს)

მეორე გაკვეთილი

E e = ე   **P p = რ**   **Д д = დ**   **Х х = ხ**
Х х = ჰ   **З з = ზ**   **З = ძ**   **Т т = ტ**

И и = 1. ხმოვანი ი. 2. მოკლე იხმოვანი, ანუ ე.
Ы ы = ნეიტრალური ხმოვანი, რომელიც ინგლისური ენის ტრანსკრიფციაში გადმოიცემა ე ნიშნით.
ეს ხმოვანი გამოითქმის სვანურ და მეგრულ მეტყველებებში.

Азы́

Абры́ асы́ ауп. Асы́ ауэит. Асо́ура иа́лагеит. Са́ра бзы́а избóит асы́. Ары́ азы́ ауп. Са́ра бзы́а избóит а́зсара. Ҳара́ ихáмоуп аласба́. Бýбу Ҳласба́ ауп. Ҳара́ бзы́а иаабóит Ҳласба́. Адамы́ри Дау́ри иры́моуп адау́л. Дара́ адау́л а́сра да́ара бзы́а ирбóит. Са́ра адау́л сы́мам, а́ха а́нбан сы́моуп.

Аа́ санду́. Аа са́бду́. Ары́ санду́ лóуп, аны́ са́бду́ иóуп. Са́ра да́ара бзы́а избóит санду́и са́бду́и. Дара́ да́ара бзы́а сы́рбóит са́ра.

Асы́

- Адамыр, үарá бзiа иубóма асы?
- Ааи, сарá бзiа избóит асы. Лána, барá бзiа ибнóма асы?
- Мап, сарá бзiа избазóм асы. Уáb бзiа ибóма асы?
- Ааи, саб бзiа ибóит асы, ахá сан бзiа илбазóм.
- Даўри Нáneи бзiа ирбóма асы?
- Исыздырам.

თარგმნე აფხაზურად:

აი ჩემი ბებია და ბაბუა. მე მიყვარს ბებიაჩემი და ბაბუაჩემი. მე მიყვარს ცურვა. მე მიყვარს დოლის დაკვრა. მე არ მიყვარს თოვლი. შენ (ბიჭო) გიყვარს ცურვა? ნაალას ჰყავს ბებია, ანდრიას ჰყავს ბაბუა.

ლექსიკონი

- азын – წყალი
- асы – თოვლი
- абри // ари – ეს, ეგ (ხილული, რაც მოჩანს)
- асы ауэит – თოვს
- асóура – თოვა
- иáлагейт – დაიწყო
- абзiа (бзiа) – კარგი, კეთილი
- избóит – ვხედავ
- бзiа избóит – კარგად ვხედავ; მიყვარს
- áзсапа – ცურვა

ҳарá – ჩვენ

иҳáмоуп – გვაქვს, გვყავს

иры́моуп – აქვთ, ჰყავთ

адау́л – დოლი

дарá – ისინი

дáара – ძალიან

áсра – დარტყმა, დაკვრა, ცემა

адау́л áсра – დოლზე დაკვრა, დოლის დაკვრა

бзи́а ирбóит – უყვართ

(и)сы́мам – არა მაქვს, არ მყავს

исы́моуп – მაქვს, მყავს

анду́ – ბებია, დიდედა

абду́ – ბაბუა, პაპა

санду́ – ბებიაჩემი, ჩემი დიდედა

сабду́ – ბაბუაჩემი, პაპაჩემი

бзи́а сырбóит – მათ მე ვუყვარვარ

бзи́а иубóма? – გიყვარს (ბიჭო, კაცო)?

бзи́а ибнóма? – გიყვარს (გოგონავ, ქალო)?

мап – არა

бзи́а ибóма? – მას (ბიჭს, კაცს) უყვარს?

бзи́а илбóма? – მას (გოგონას, ქალს) უყვარს?

аха́ – მაგრამ

бзи́а илбазóм – მას (გოგონას, ქალს) არ უყვარს

бзи́а ирбóма? – მათ უყვართ?

исызды́рам – არ ვიცი

მესამე გაკვეთილი

К к = კ   Шь шь = შ   ШӘ шә = შვ
Ш ш = მაგარი შ (გამოითქმის ენის წვერის ოღნავ ზემოთ აკეცვით)

Амра

Амза

Амшын

Ашьха

Амра гылеит. Амра алашара ду амоуп. Амш бзыоуп. Сарá сгылеит. Даур ибóит амза. Абри амшын áуп. Сарá избóит амшын. Харá бзыа иаабóит амшын. Уарá бзыа иубóма амшын? Аа ашьха. Ари ашьха дúуп. Мзыеи Никеи шэáni шэáби рóума? Шэарá шэóуп. Аа ашэыр. Сарá бзыа избóит ашэ. Аа ашкóл. Ари сышкóл áуп. Сарá бзыа избóит сышкóл. Нани, барá бзыа иббóма бышкóл? Ааи, сарá дáара бзыа избóит сышкóл, ахá сарá сашыá бзыа ибазóм ашкóл.

Мшыбзია! - გამარჯობა!

Бзiара убáаит! Бзiаа убáаит! Бзiаа убéит! Бзiаала уаабéит! - გაგიმარჯოს!
(ეტყვიან კაცს, ბიჭს)

Бзiара ббáаит! Бзiаа ббáаит! Бзiаа ббéит! Бзiаала баабéит! - გაგიმარჯოს!
(ეტყვიან ქალს, გოგონას)

Сарá исымоуп ан, аб, андý, абдý, áиашья.
Сарá дáара бзiаа избóит сáни, сáби, сандýи,
сабдýи, сашьяéи. Абрi сашья Нiка иóуп.

- Нiка, уарá андý дýмоума?
- Ааи, Лiка, сарá дсымоуп андý.
- Бзiаа дубóма уандý?
- Ааи, сарá дáара бзiаа дызбóит сандý.
- Лiка, барá áиашья дбымоума?
- Ааи, Нiка, сарá дсымоуп áиашья. Абáр сашья дааиуéит.

თარგმნე აფხაზურად

- გამარჯობა, ნინო!
- გაგიმარჯოს, მარი!
- ნინო, შენ ხედავ ზღვას?
- მე ვხედავ ზღვას, მარი. ზღვა ძალიან კარგია. მე მიყვარს ზღვა.
- ნინო, ყველი გიყვარს?
- არა, მე ყველი არ მიყვარს, მაგრამ ხილი ძალიან მიყვარს.
- შენს ძმას უყვარს ხილი?
- ჩემს ძმას ძალიან უყვარს ხილი.
- მთას ხედავ?
- დიახ, მე კარგად ვხედავ მთას.
- ეს ფუტკარია?
- არა, ეს ფუტკარი არ არის.

ლექსიკონი

áмра – 1. მზე. 2. ქალის სახელი

ámза – 1. მთვარე. 2. თვე

ámшын – ზღვა

áшъа – 1. მთა. 2. ფუტკარი

игы́леит – ადგა, წამოდგა.

сара сгылеит – მე ავდექი.

амра гылеит – მზე ამოვიდა

áлашара – სინათლე, შუქი

(а)дý – დიდი

амш – 1. დღე. 2. ამინდი.

амш бзыоуп – 1. კარგი დღეა. 2. კარგი ამინდია, დარია.

абарá – ხედვა, დანახვა.

избóит – ვხედავ.

иубóит – შენ ხედავ (კაცო, ბიჭო).

ибнóит – შენ ხედავ (ქალო, გოგონავ).

илнóит – ის ხედავს (ქალი, გოგონა).

(и)ибнóит – ის ხედავს (კაცი, ბიჭი).

иабóит – ის ხედავს (ცხოველი).

иаабóит – ჩვენ ვხედავთ.

ирнóит – ისინი ხედავენ.

иубóма? – შენ ხედავ? (კაცო, ბიჭო).

ибнóма? – შენ ხედავ? (ქალო, გოგონავ)

бзыá ииубóма? – შენ გიყვარს? (კაცო, ბიჭო).

бзыá иибнóма? – შენ გიყვარს? (ქალო, გოგონავ)

шáани шáани – თქვენი დედ-მამა, თქვენი მშობლები

рóума? – ისინი არიან?

шáарá – თქვენ

шáоу́п – ხართ

áшá – 1. ყველი. 2. კარი. 3. წიფელი

ашә́р – ხილი
ашкóл - სკოლა.
сышкóл - ჩემი სკოლა.
ушкóл – შენი სკოლა (ბიჭო).
бышкóл - შენი სკოლა (გოგონავ).
ишкóл -- მისი სკოლა (ბიჭისა).
лышкóл - მისი სკოლა (გოგონასი).
ҳашкóл -- ჩვენი სკოლა.
шәышкóл - თქვენი სკოლა.
рышкóл - მათი სკოლა.
мшы бзйа! - გამარჯობა!
áиашья – ძმა.
сашья – ჩემი ძმა.
уашья – შენი ძმა (კაცო, ბიჭო).
башья – შენი ძმა (ქალო, გოგონავ).
иашья – მისი ძმა (კაცისა, ბიჭისა).
лашья – მისი ძმა (ქალისა, გოგონასი).
ҳашья – ჩვენი ძმა.
шәашья - თქვენი ძმა.
рашья - მათი ძმა.
абáр – აგერ, აი აგერ
дааиуéит – მოდის (ადამიანი)

მეოთხე გაკვეთილი

ЖЬ жь = ჟ   ЖӘ жә = ჟვ

Ж ж = მაგარი ჟ (გამოთქმის ენის წვერის ოდნავ მაღლა აწევით)

КӘ кә = კვ   Қ қ = ქ   ҚӘ қә = ქვ   Қь қь = ქა   Т т = თ

Ажъя́

Ажә

Ажы́га

Абáр ажъя́ гы́лоуп. Ажъя́ шкя́кәоуп. Сарá бзйá избóит ажя́кәá. Наала илбéит абжы́. Ларá илкй́т абжы́. Сабдý жы́гала áжра ижй́т. Ажра дууп. сабдý Жья́кәы́р ажы́ра й́моуп. Иарá джы́йуп. Асабы́ áкәабара бзйá ибóит. Иáн иаалгéит азы́ асабы́ й́кәабаразы. Аá ажя́р.

Мшы́бзйá! - გამარჯობა!

Бзйáра жә́бáаит! Бзйá жә́бáаит! Бзйá жә́бéит! Бзйáла шә́абéит! - გაგიმარჯოთ!
(ეტიყვიან მრავალს, ან პატივისცემ ადამიანს)

მხატვარი: პაველ რადიმოვი

Қарт

Қарт áқалақь ду áуп. Сарá Қарт сынхóит. Сарá Қарт дáара бзйá избóит. Лáша, уарá уабánхо? Қарт унхóма? Мап, сарá Қарт сынхóм, Сенáки сынхóит. Сандý илы́моуп áжә́кәá.

- Мшыбзиа, Лаша!
- Бзиа ббеит, Лиза!
- Уарá ажыá убама?
- Мап, сарá ажыá сымбéит. Бара иббама?
- Ааи, сандý ажыақáа лымоуп. Урт ашкáақáа рóуп.
- Сарá абжы́ збéит, сашы́а у́и икíт.
- Уарá уабáнхо?
- Сарá Қарт сынхóит.
- Уарá ақы́та ýмоума?
- Ааи, сарá ақы́та исы́моуп. Уá инхóит сандýи сабдýи. Сабдý джы́ууп.

თარგმნე ავხაზურად

მე მყავს ბებია და ბაბუა. ისინი სოფელში ცხოვრობენ. ბებიაჩემს კურდღლები ჰყავს. ბაბუაჩემის ძაღლს ლეკვი ჰყავს. ლეკვი თეთრია.

Ажәár

- ажы́а – კურდღელი. ажыақáа – კურდღლები
- ажә - ძროხა, ფური. áжәқáа – ძროხები, ფურები
- ажы́га – ნიჩაბი. жы́гала - ნიჩბით
- (и)гы́лоуп – ის დგას (ცხოველი, ნივთი). ისინი დგანან
- (á)шкáақáа - თეთრი.
- ажы́а шкáақáа - თეთრი კურდღელი
- абжы́ - ხოჭო
- (и)икíт – მან დაიჭირა, შეიპყრო (კაცმა, ბიჭმა).
- илкíт – მან დაიჭირა (ქალმა, გოგონამ)
- áжра – 1. თხრილი. 2. ორმო.
- ижы́т – ამოთხარა
- Жакáыp – კაცის სახელია
- ажы́ра – სამჭედლო
- ажы́ - მჭედელი. джы́ууп – ის მჭედელია
- асабн́ – ჩვილი ბავშვი, თოთო ბავშვი
- áкáабара – დაბანა, ბანაობა.
- ýкáабаразы – მის დასაბანად (ბიჭისა)
- иаалгéит – მან (ქალმა) მოიტანა რაღაც
- áа – აი
- ажәár - ლექსიკონი
- Қарт – თბილისი
- áқалақь – ქალაქი
- сынхóит – ვცხოვრობ. дынхóит - ის ცხოვრობს (ადამიანი).
- инхóит – ისინი ცხოვრობენ
- уабáнхо? – შენ (კაცი, ბიჭო) სად ცხოვრობ?
- унхома? – შენ (კაცი, ბიჭი) ცხოვრობ?
- мап – არა
- сынхóм – მე არ ვცხოვრობ

მეხუთე გაკვეთილი

Г г = გ   Гь гь = გი (გო)   Гә гә = გვ
Ц ц = ც   Цә цә = ცვ   Ѓ ґ = ფ
Хә хә = ხვ   Хь хь = ხი (ხო)

Ага

Ауáргьала

Агáйл//Агьýл

Ари áмшын áга áуп. Абра ауáа рацáаны нéиуеит. Ага дáара игъшзóуп. Иацы сарá áгахь снéит.

Саб ауáргьала сзааихáеит. Сарá бзýа избóит сýáргьала. Сарá сгáýла Нýка ауáргьала ýмазам, ахá áхáмарга бзýақáа ýмоуп. Хáра хáицыхáмаруеит. Сарá сан агáйл дáара бзýа илбóит. Иацы сарá сан агáйлқáа лзаáсхáеит. Алхáсгы иаáихáеит агáйлқáа иарá иán лзы.

Сабдý ацá ду ýмоуп. Сарá ацá бзýа избóит.

Сарá áцáа сакуéит. Асаби дыцáоуп. Сарá зáа сыцáоит, зáа сгýлоит.

- Мшыбзýа, Тáмар!
- Бзýа убéит, Алхáс!
- Бабáцо, Тáмар?
- Ашкóл ахь сцóит. Уарá уабáцо?
- Саргы ýшкóл ахь сцóит. Хáиццáп!
- Ибзýоуп! Алхáс, уарá уашýа иахýа ашкóл ахь дымцóи?
- Сашýа иахýа ашкóл ахь дцом.

- Сарá сашьá иацы́ ацгə́и́пшқа сзааигéит. Иарáзнак бзйá избéит сыцгə́и́пшқа.
- Саргы́ бзйá избóит ацгə́и́қəа. Исурбóма уарá уцгə́и́пшқа?
- Ааи, хаицáп, иусы́рбап сыцгə́и́пшқа.
- Итáбýп! Уарá дáара үбзйóуп! Саргы́ иусы́рбап сласбá.
- Сарá исызды́руамызт уарá аласбá шýмаз.

თარგმნე აფხაზურად

მზე ამოვიდა. კარგი ამინდია. მე ადრე ავდექი. სკოლაში მივდივარ. მე კატა მყავს, კატას კნუტი ჰყავს. ჩემს მეზობელ თორნიკეს ლეკვი ჰყავს. ლეკვი მას მისმა ძმამ მოუყვანა. მე გუშინ დედას ვარდები მოვუტანე. ვარდები ლამაზია. მე საქანელა მაქვს. მე და ჩემი ძმა ერთად ვთამაშობთ.

Ажəár

- áга – 1. ზღვის ნაპირი, სანაპირო. 2. ზღვა. 3. ზღვისპირა ქალაქი
- ахь – კენ.
- ашкóл ахь – სკოლისკენ, სკოლაში.
- áгахь – სანაპიროსკენ, სანაპიროზე
- ауáргьала – საქანელა
- агə́йл // агьýл – ვარდი.
- агə́йлқəа // агьýлқəа – ვარდები
- арý // абрý – ეს, ეგ (ხილული საგანი)
- абрá – აქ
- ауáа – ადამიანები, ხალხი
- (и)рацəанý – ბევრი, ბლომად
- (и)нəиуеит – ის (ცხოველი, ნივთი) მიდის, ისინი მიდიან
- и́пшзóуп – ის ლამაზია
- иацы́ – გუშინ
- снəит – მე მივედი
- (и)сзааихəéит – მან მე ის მიყიდა, შემიძინა
- агə́ýла – მეზობელი.
- сгə́ýла – ჩემი მეზობელი
- ýмазам – მას (კაცს, ბიჭს) არა აქვს, არ ჰყავს
- áхəмарга – სათამაშო.
- сы́хəмарга – ჩემი სათამაშო
- (а)бзйáқəа – კარგები

ҳаиҷыҳамаруеит - ჩვენ ერთად ვთამაშობთ
 иаáихәеит - მან (კაცმა, ბიჭმა) ის იყიდა.
 (и)лзаáсхәеит - მე მას (ქალს, გოგონას) ის ვუყიდე
 -гьы- -ც (ნაწილაკი).
 саргьы́ - მეც.
 уаргьы́ - შენც (კაცო, ბიჭო).
 баргьы́ - შენც (ქალო, გოგონავ).
 иаргьы́ - ისიც (კაცი, ბიჭი, ცხოველი, ნივთი).
 ларгьы́ - ისიც (ქალიც, გოგონაც)
 азы́- -თვის (თანდებული).
 сарá сзы - ჩემთვის.
 уарá узы́ - შენთვის (კაცო, ბიჭო).
 барá бзы́ - შენთვის (ქალო, გოგონავ).
 иарá изы́ - მისთვის (კაცისთვის, ბიჭისთვის, ცხოველისთვის, ნივთისთვის).
 ларá лзы́ - მისთვის (ქალისთვის, გოგონასთვის)
 ацә - ხარი
 áцәа - ძილი.
 áцәа сакүеит - მეძინება
 ды́цәоуп - მას (ადამიანს) სძინავს
 сы́цәоит - მე ვიძინებ
 зáа – 1. ადრე. 2. წინასწარ
 сгьы́лоит - მე ვდგები
 уа́ბáцо? - შენ (კაცო, ბიჭო, ცხოველო) სად მიხვალ?
 ба́бáцо? - შენ (ქალო, გოგონავ) სად მიხვალ?
 ҳаиҷа́п - ჩვენ ერთად წავიდეთ
 ибзй́оуп – კარგია
 ды́мцо́и? - არ მიდის?
 дцом - არ მიდის
 ацгә́ы́ - კატა. сы́цгә́ы́ - ჩემი კატა.
 ацгә́ы́қәа - კატები
 ацгә́ы́пшқа - კნუტი.
 сы́цгә́ы́пшқа - ჩემი კნუტი
 (и)сзааиге́ит - მან (კაცმა, ბიჭმა) მე ის მომიტანა, მან მე ის მომიყვანა.
 иарáзнак - უცებ
 бзй́а изне́ит - მე ის შემიყვარდა
 исурбóма? - შენ (კაცო, ბიჭო) მე მას მაჩვენებ? მანახებ?
 иусьй́рбап - მე შენ (კაცო, ბიჭო) მას გაჩვენებ, განახებ
 иҗабу́п - მაძლობა
 убзй́оуп - შენ (კაცო, ბიჭო) კარგი ხარ
 исызды́рҗамызт - მე ის არ ვიცოდი
 (и)шы́маз - შენ რომ ის გაქვს, შენ რომ ის გყავს

მეექვსე გაკვეთილი

КЬ кь = კი (კო)   К к = ყ   Кь кь = ყი (ყო)   КӘ кә = ყз
Ц ц = წ   ЦӘ цә = წз

Аҧарҧалыкь

Акáb

Асáан кьáҧс

Акәáрт

Ацла

Ацәá

Сарéи Гәýндеи иаабéит аҧарҧалыкь ҧшза. Аҧарҧалыкькәа иҳаракны иҧýруеит. Омáр, уарá аҧарҧалыкь убахьáма?

Сарá бзiа избóит ажәцýс. Ажәцáрақәа ирфóит áмцқәа, áбжқәа. Уртҧы иҳаракны иҧýруеит.

Сабдý ауасá шкәáкәа ýмоуп. Ауасá акьáҧа ду áмоуп. Иарá аҳаскьýн áфоит. Уý зны-зынла икәауéит.

Сан иахьá акáb илжәйт. Сара акáb исфéит. Акáb агьáма хáан. Сашьá акáb имфéит, иарá акáb игәаҧхóм.

Сан иацý асáан кьáҧсқәа аалхәéит. Асáанқәа дáара иҧшзóуп.

Сандý илымоуп акәýтқәá, акәáтақәа, акызқәа. Урт ирылóуп кәартк. Сарá бзiа избóит убри акәáрт.

Сабдý éиҧеиҳаит áцлақәа: аҳá, ацәá, алаҳá, абiа, áмжәа, атамá. Сарá сýцхрааит сабдý - сарҧý ижýт áжрақәа, иаазгóн азы. Сарá бзiа избóит ашәýр.

Аќаа

Ари аќалаќы Аќаа ауп. Аќаа дара ицќоуп, ипшзоуп. Араќа иќоуп апарќќаа. Урт зегы иблахкыгоуп. Еиќахауп еиуеипшыым аќааа пшзјаќаа. Ипшзоуп амын аќаарагы.

- Маќыса, бара бабанхо?
- Сара Аќаа сынхoit, Лаша.
- Аќаа қалаќы дума?
- Ааи, идум.
- Аќаа иамоума апарќќаа?
- Ааи, апарќќаагы амоуп. Еиќахауп еиуеипшыым аќаааќаа. Лаша, уара уабанхо? Қарт унхома?
- Мамоу, сара Қарт сынхом, Қатешь сынхoit.
- Қатешь пшзоума?
- Ааи, Қатешьгы қалаќы пшзоуп.

თარგმნე აფხაზურად:

დაურის ბაბუამ ვაშლი დარგო. დაური მიეხმარა. მანაც ამოთხარა ორმო, მოიტანა წყალი. დაურს ძალიან უყვარს ვაშლი.

თბილისი ლამაზი ქალაქია. აქ არის პარკები. დარგულია სხვადასხვაგვარი მცენარეები. სოხუმიც ლამაზი ქალაქია. მას ბევრი პარკი აქვს.

შენ სენაკში ცხოვრობ? არა, მე თელავში ვცხოვრობ. თელავი კარგი ქალაქია.

Ажәар

аҧарҧалыкы - პეპელა.

аҧарҧалыкыкәа - პეპლები

аҕаб - გოგრა

асáан - თეფში.

асáанкәа - თეფშები

аҕы́аҧс - არალრმა, ფრიალა (თეფში).

асáан ҕы́аҧс - ფრიალა თეფში

аҕәарт - კრუხი.

ҕәартк - ერთი კრუხი; რომელიღაც კრუხი

áцла - ხე.

áцлакәа - ხეები

ацәá - ვაშლი

Ғәы́нда - გუნდა, ქალის სახელია.

сарей Ғәы́ндеи - მე და გუნდა

иаабейт - ჩვენ ვნახეთ იგი

иҕаракны́ - მალლა

иҧы́руеит - ფრენს, დაფრინავს

(и)убахы́ама? - შენ (კაცო, ბიჭო) ის ნახე?

ажәцы́с - მერცხალი.

ажәцáракәа - მერცხლები

ирфóит - ისინი ჭამენ.

(и)афóит - ის (ცხოველი) ჭამს.

исфéит - მე შევჭამე

амц - ბუზი.

ámцкәа - ბუზები

абжкәá - ხოჭოები

урт- ისინი (ხილული საგნები).

ýртгы - ისინიც

ауасá - ცხვარი

áшкәакәа - თეთრი

акы́аҧа - დუმა

аҕаскы́ын - ბალახი

ырй // үй - ის (ხილული)

зны-зы́нла - ხანდახან, ზოგჯერ

иҕаауéит - ბლავის

илжәйт - მან (ქალმა) ის მოხარშა

агы́ама - გემო

(и)хáан - ტკბილი იყო, გემრიელი იყო

имфéит - მან (კაცმა, ბიჭმა) არ შეჭამა

игәаҧхóм - მას (კაცს, ბიჭს) ის (ნივთი) არ მოსწონს

(и)аалхәéит - მან (ქალმა, გოგონამ) ის შეიძინა, იყიდა

акәты - ქათამი.
 акәытқәә - ქათმეები
 акәата - იხვი.
 акәатақәа - იხვეები
 аҕыз - ბატი.
 аҕызқәа - ბატეები
 ирейуоуп – ის მათ ურევია, მათ შორის არის
 ёйҕейҕаит – მან (კაცმა, ბიჭმა) დარგო
 аҕа - მსხალი
 алаҕа - ლელვი
 аҕыа - კომში
 аҕжәа - თუთა
 атамá - ატამი
 сйцхрааит – მე მას (კაცს, ბიჭს) მივეხმარე, დავეხმარე, მივეშველე
 изжйт - მე ამოვთხარე
 аҕжрақәа - თხრილები
 иаазгón – მე ის მომქონდა
 ашәыр - ხილი
 Аҕәа - სოხუმი, ცხუმი
 ицқьóуп – ის სუფთაა
 араҕа // ара – აქ
 апаркқәа – პარკები.
 апаркқәагы - პარკებიც
 зегьы - ყველა
 иблахкыгоуп – ის თვალწარმტაცია, მიმზიდველია
 ёйҕаҕауп – დარგულია
 еиуеиҕшым – სხვადასხვაგვარი, სხვადასხვანაირი
 аҕыаа – მცენარე
 аҕәара - რიყე (ზღვისა, მდინარისა), პლაჟი.
 аҕәарагы - რიყეც, პლაჟიც
 Маҕыса – მაწისა, ქალის სახელია
 уаბánხო? - შენ (კაცო, ბიჭო) სად ცხოვრობ?
 бабánხო? - შენ (ქალო, გოგონავ) სად ცხოვრობ?
 (и)дýума? - ის (წივთი) დიდია?
 идýуп - ის (წივთია) დიდია
 иáмоума? - მას (წივთს) ის აქვს?
 унхóма? - შენ (კაცო, ბიჭო) ცხოვრობ?
 мамóу – არა
 сынхóм - არ ვცხოვრობ
 Қәтешь - ქუთაისი.
 Қәтешьгы - ქუთაისიც
 сынхóит - ვცხოვრობ
 (и)ҕшзóума? - ის (წივთი) ლამაზია?

მეზვიდე გაკვეთილი

В в = ვ   Ы ы = ლ   Ыь ыь = ლი (ლი)   ЫӘ ыә = ლვ

Áშაჲრა

Áჲბა

Áრბაჲ

Аჲბы

Абри сан лышәттра ауп. Ларá иацы́ иаálхәеит. Ари́ ашәттра гьшза сарá дáара иґгәаґхóит. Уй асáхьа бзи́ақәа ианýп.

Сарá иахьá аҲба ду збéит. Уй абаҲáаза иаадгýлт. АҲба ауáа итáн. Урт атурíстцәа рáкәын. Атурíстцәа хқалáқь ахь ицéит.

Сандý акәытқәá илы́моуп: árбаҲь káґшыи árцынақәеи. Акәытқәá ары́ц бзи́а ирбóит, есна́гь ары́цқәа ры́ґшаауеит. Сарá бзи́а избóит сандý лкәытқәá. Арцы́нақәа акәтáҲьқәа хартóит.

Сарéи Нíнои клáсск хтóуп. УáҲа аҲбы́ кýдуп. Аурóкқәа ры́бжьара харá асáхьақәа тáххуеит.

- Дáто, уґґшы́ амшы́н ахь! Агахь аҲба ду ааиуéит. Иарá хбаҲáазахь иаáиуеит хәа сы́коуп.

- Ааи, Ина́л, ицабыргны́ арáхь иаáиуеит. Уарá Ҳбáла аны́кәара угәаґхóма?

- Дáара иґгәаґхóит. Зны сáни сáби сарéи Ҳбáла БаҲым хцéит. БзанҲы́ иґхáшҲуам уй аны́кәара.

- Иубéи ýскан, Ина́л?

- Амшы́н зны éисуан, зны иҲынчын. Иаабóн аҲба дýқәа, аны́шьқәа, зыґсы́ зшьоз ауáа, áмшы́нхәақәа, ақы́тақәа рацәаны́, áқалақьқәа Очамчы́ра, ҲуҲ, ҚобулéҲи. Уарá Ҳбáла уны́кәахьама?

- Мап, сымны́кәац, ахá саб ишсéиҲәаз, мызк áшьҲахь иарá ны́кәарá сигáп.

თარგმნე აფხაზურად

დათო და ინალი ნავსადგურისკენ წავიდნენ. იქ მათ ლამაზი გემი დაინახეს. გემზე ბევრი ბავშვი იყო. ისინი სამოგზაუროდ მიდიოდნენ.

- დათო, შენ გემით გიმოგზაურია?
- არა, ინალ, გემით მოგზაურობა არ მიყვარს.

Ажәар

Ашәттра - ვაზა.

лышәттра ауп - მისი (ქალის, გოგონას) საყვავილე ქოთანია

әнә - გემი

әрнән - მამალი

аҥәы - 1. ფიცარი. 2. დაფა

исгәаҥхит - მე ის (ნივთი) მომწონს

асәхә - ნახატი, გამოსახულება.

асәхәқәа - ნახატები, გამოსახულებები

иануп - 1. წერია. 2. ხატია

иаадгылт - ის მოადგა

итән - შიგ იყვნენ

атуристцәа - ტურისტები

рәкәын - იყვნენ

хқаләқь ахь - ჩვენი ქალაქისკენ

ицәит - წავიდა.

ицоит - მიდის

акәытқәа - ქათმები

ақәҥшь - წითელი.

қәҥшьи - წითელი და

әрцына - დედალი.

әрцынақәеи - დედლები

арыц - მარცვალი.

арыцқәа - მარცვლები

еснәгь - მუდამ, ყოველთვის, სულ

(и)рыпшаауеит - ისინი მას ეძებენ

акәтәҥқәа - კვერცხები

(и)хартрит - ისინი გვაძლევენ

класск - ერთი კლასი

класск хтәуп - ერთ კლასში ვართ, ერთ კლასში ვსწავლობთ

уәка - იქ

(и)кыдуп - ჰკიდია

аурокқәа - გაკვეთილები

рынжәара - მათ შორის

(и)тәхуеит - ვხატავთ

уҗшы! - აბა შეხედე!
 амшы́н ахь - ზღვისკენ
 áгахь – ნაპირისკენ
 (и)ааиу́ейт - ის (ნივთი) მოდის
 хбаҗа́азахь – ჩვენი ნავსადგურისკენ
 хәа – მეთქი, -თქო, -ო
 сы́коуп – 1. ვარ, ვიმყოფები. 2. ვგონებ, მგონია, ვფიქრობ
 ицабыргны́ - ჭეშმარიტად, მართლაც
 ара́хь - აქეთკენ
 җна́ла – გემით
 аны́кәара – 1. სიარული. 2. მოგზაურობა, მგზავრობა
 (и)угәа́пхóма? - შენ (კაცო, ბიჭო) ის (ნივთი) მოგწონს?
 исгәа́пхóит - მე ის (ნივთი) მომწონს
 зны – ხან
 са́ни са́би са́реи - დედაჩემი, მამაჩემი და მე
 Ба́тым – ბათუმი
 хце́ит – წავედით
 бзанцы́ - ჩემს სიცოცხლეში, სანამ ცოცხალი ვარ
 исха́штыам - მე ის არ დამავიწყდება
 иу́беи? - შენ (კაცო, ბიჭო) რა ნახე?
 үска́н - მაშინ
 е́исуан – დელავდა
 иты́нчын - მშვიდი იყო, წყნარი იყო
 иаабóн - ვხედავდით მათ
 аны́шькәа – ნავები
 зыпсы́ зшы́оз – ვინც ისვენებდა, დამსვენებლები
 а́мшы́нхәақәа – დელფინები
 ақы́тақәа - სოფლები
 (и)ра́цааны́ - ბევრი, ბლომად
 Оча́мчы́ра - ოჩამჩირე
 Җу́т - ფოთი
 Қобу́лэ́ти - ქობულეთი
 уны́кәахья́ма? - შენ (კაცო, ბიჭო) გიმოგზაურია?
 сымны́кәацт – ჯერ არ მიმოგზაურია
 ишсе́иҳәаз – როგორც მან (კაცმა, ბიჭმა) მითხრა
 мызкы́ - ერთი თვე
 а́шьта́хь – შემდეგ
 ны́кәара́ сига́п - სამოგზაუროდ წამიყვანს

მერვე გაკვეთილი

ДӘ дә = დვ   ТӘ тә = ტვ   ҘӘ ҙә = ღვ   ҖӘ җә = ჰვ

Адәыкрын

Аҗсаатәқәа

Аҗәа

Аҳәа

Адәыкрын цѝаауп. Иарá ааҗын анаауá иубáр áлшоит. Адәыкрын даáра иҗшзóуп. Уй сарá бзѝа избóит.

Ажәцѝс, áрдәына, ашшаҗьыч, абжьоубжьыкь, акәыкәу җсаатәқәоуп. Урт áшәа рхәóит, áмцқәа рфóит.

Сандѝи сабдѝи ирымоуп аҗстәқәá: алá, аласбá, ацгәы́, ацгәыҗшқá, ажә, ацә, аҳәы́с, акамбáшь, ауасá, аҳәá. Иарá убáс ирымоуп ашәы́ртцлақәа: атцәá, аҳá, атамá, абхәá, аҳәасá, алахá.

Абри́ адәқьán ауп. Уá áфатә ртѝуеит: ашьақáр, ахш, ахартцәы́, акәáц, акаҳуá, аканфә́тқәа.

Сарá даáра исгәаҗхóит áҗбақәа рыла аны́кәара, саҳәшьá бзѝа илбóит адәы́җбақәа.

Сарá исѝмоуп áиашьеи áиаҳәшьеи. Абри́ сашьеи саҳәшьеи рóуп. Сашьá деиҳабѝуп. Иарá Сáба йхьзуп. Сáба ашкóл дтóуп. Иарá ибзѝаны итцóит. Саҳәшьá илыхьзѝуп Мариám. Ларҗьы́ ашкóл дтóуп, ибзѝаны илтцóит. Зны Сáба Мариám илeиҳәеит: «áҗхын анаауá, җбáла ны́кәара хцáп» хәа, ахá Мариám мап лкит, «сарá дәы́җбала аны́кәара стáхѝуп» хәа. Хан илахáит дарá рeимақра, «eимáшәымкын, нан, зны җбáла хны́кәап, нас – дәы́җбала» хәа, ирálхәеит харá хан. Сáбеи Мариáми иáкәытцит áимақра.

- Мшыбзია!
- Бзია убéит!
- Уააი, ჯაიბადырп. Сарá Инáл сýхьзуп. Сарá с-А́әтәуп. Сýжәла Хáгба áуп.
- Даáра ибзýоуп. Сарá Малхáз сóуп, Капанáзе сýжәлоуп. Сарá с-Қáртәуп. Сéигәырбьоит ჯაიბადырра.
- Малхáз, ишызбо, уарá уқыртуоуп. Аңсуа бызшәá абóуцеи?
- Аңсуа бызшәá схáла истаóит. Саб арцáга шәкәы сзáаихәеит.
- Даáра ибзýоуп. Саргы́ истахýп ақыртуа бызшәá сцарц. Уарá усыцхраауама?
- Хымҗада сýцхраап, Инáл. Арцáга шәкәы узаасышьтып Қáртынтә.

თარგმნე აფხაზურად

მალხაზის ბაბუას ბევრი ხეხილი აქვს: ვაშლები, ატმები, ქლიავები, ტყემლები, მსხლები. მე მიყვარს ბაბუას ხილი.

მე მიყვარს ფრინველები: ბატები, იხვები, ქათმები, მერცხლები, გუგულები, შაშვები, ოფოფები. მე მიყვარს ცხოველებიც.

Ажәár

адәыкрын – ია
атцáа – მცენარე.
(и)цáаауп –ის მცენარეა
ааңын – 1. გაზაფხული. 2. გაზაფხულზე
анаауá – როცა მოვა.
ааңын анаауá – როცა გაზაფხული მოვა
иубáр – შენ (კაცო, ბიჭო) მას თუ დაინახავ
áлшоит – შეიძლება.
иубáр áлшоит – შეიძლება დაინახო, შეიძლება ნახო
ажәцыс – მერცხალი
áрдәына – შაშვი
ашшаңьыч – წივწივა
абжьоубжьыкь – ოფოფი
акәыкәу – გუგული
аңсаátә – ფრინველი.
(и)ңсаátәқәоуп – ისინი ფრინველები არიან
Урт – ისინი (ხილულნი)
áшәа – სიმღერა
(и)рхәóит – ისინი ამბობენ.
áшәа рхәóит – სიმღერას ამბობენ, მღერაინ

áмтцқаа – ბუზები
 (и)рфóит -ისინი მათ ჭამენ
 сандýи сабдýи – ჩემი ბებია-ბაბუა, ჩემი პაპა-დიდედა
 иры́моуп – მათ აქვთ, მათ ჰყავთ
 аңстáы – ცხოველი.
 аңстáқá – ცხოველები
 аҳáыс – ხბო
 ака́мбáшь – კამეჩი
 аҧасá – ცხვარი
 аҳá – ღორი
 иарá ҧбáс – ასევე
 ашáырцлақáа – ხეხილი, ხილის ხეები
 абҳá – ქლიავი
 аҳáасá – ტყემალი
 алахá – ლელვი
 адáқáн – 1. დუქანი. 2. მაღაზია, მარკეტი
 ҧá – იქ
 áфатá – საჭმელი
 (и)ртýеит – 1. ისინი ყიდიან. 2. ისინი იყიდება
 ашьáқáр – შაქარი
 ахш – რძე
 ахарцáы – მაწონი
 акááц – ხორცი
 акаҳҧá – ყავა
 аканфéтқáа – კანფეტები
 áиашъеи áиаҳáшьеи -და-ძმა, და და ძმა.
 сашъá – ჩემი ძმა.
 саҳáшьá – ჩემი და.
 сашъéи саҳáшьéи - ჩემი და-ძმა
 исгáаңҳóит – მე ის მომწონს
 áнба – გემი.
 áнбақáа – გემები.
 нбáла – გემით.
 áнбақáа ры́ла – გემებით
 аны́кáара – 1. მოზავრობა. 2. მოგზაურობა
 бзýа илбóит – მას (ქალს, გოგონას) უყვარს
 адáынба – მატარებელი.
 адáынбақáа – მატარებლები.
 дáынбала – მატარებლით
 деиҳáбýп – ის უფროსია
 (и)йхъзуп – მას (კაცს, ბიჭს) ჰქვია.
 илы́хъзуп – მას (ქალს, გოგონას) ჰქვია
 ашкóл дтóуп – სკოლაში სწავლობს
 ибзýаны – კარგად
 (и)итцóит – ის (ბიჭი) სწავლობს.
 илцóит – ის (გოგონა) სწავლობს
 ларгýы – ისიც (ქალი, გოგონა)
 зны – 1. ხან. 2. ჯერ. 3. ზოგჯერ

илéиxაეит – მან (კაცმა, ბიჭმა) მას (ქალს, გოგონას) უთხრა
 áпxын – 1. ზაფხული. 2. ზაფხულში
 xцап - წავიდეთ.
 нýкәара xцап - სამოგზაუროდ წავიდეთ
 xәа --1. მეთქი. 2. -თქო. 3. -ო
 ахá – მაგრამ
 мап – 1. არა. 2. უარი.
 мап лкит- მან (ქალმა, გოგონამ) უარი თქვა
 (и)сtахýп - მე მინდა, მე მსურს
 хан - დედაჩვენი
 илаxáит – მან (ქალმა, გოგონამ) ის გაიგონა
 дарá –ისინი
 áимаkra –კამათი, დავა.
 réимаkra -მათი კამათი, მათი დავა
 еимáшәымкын! –ნუ კამათობთ! ნუ დავობთ!
 нан – დედა-შვილის მიმართვა ერთმანეთისადმი: 1. დედი! 2. შვილო!
 хнýкәап - ვიმოგზაურებთ, ვიმგზავრებთ
 нас – მერე, შემდეგ
 ирáлxაеит - მან (ქალმა, გოგონამ) მათ უთხრა
 иáкәыцит -მათ ის შეწყვიტეს
 yаáи! -მოდი!
 хаибадýрп - გავიცნოთ ერთმანეთი
 (и)сýхьзуп - მე მქვია, ჩემი სახელია
 с-Акәатәуп - მე სოხუმელი ვარ
 сýжәла – ჩემი გვარი
 ибзýоуп - კარგია
 (и)сýжәлоуп - ჩემი გვარია
 с-Кáрттәуп - მე თბილისელი ვარ
 сéигәырнәоит – მოხარული ვარ, მიხარია
 хаибадýрра -ჩვენი გაცნობა
 ишýзнo - როგორც ვხედავ
 yкýрtуоуп- შენ ქართველი ხარ
 áпcуа –1. აფხაზი. 2. აფხაზური.
 áпcуа бызшәá- აფხაზური ენა
 (и)абóуцеи? - სად ისწავლე?
 схáла - მე თვითონ
 истóит - ვსწავლობ
 арцáга - სასწავლო, რითაც სწავლობენ, სახელმძღვანელო
 (а)шәкәы – 1. წიგნი. 2. წერილი
 (и)сzáаихәеит -მან (კაცმა, ბიჭმა) მიყიდა, შემიძინა
 акýрtуа -1. ქართველი. 2. ქართული.
 акýрtуа бызшәá - ქართული ენა
 (и)стцарц – რათა ვისწავლო
 yсýцхрааyама? - შენ (კაცო, ბიჭო) დამეხმარები?
 хýмпәада - აუცილებლად
 сýцхраап - მე შენ (კაცს, ბიჭს) დაგეხმარები
 yзaасышьtып - მე შენ (კაცს, ბიჭს) გამოგიგზავნი
 Кáртýнтә - თბილისიდან

მეცხრე გაკვეთილი

ЗӘ зә = ძვ   Ць ць = ჯ   Ч ч = ჩ   ყ ყ = ქ
ღ ღ = წარმოითქმის მომრგვალებული ბაგეებით დაახლოებით
როგორც ვე, ვი, ან იუ

Азәзәамта

Аць

Ачá

Ацкәын

Арцафý

Арáхь азәýи дааиуеит. Иарá атәýим уафýи иáкәзам хәа сы́коуп.

Сарá сан иахýá áзәзәага машýынала áматәа лы́зәзәеит. Сан сашýá хәýицýи инапкәá лы́зәзәеит, саргýи исы́зәзәеит снапкәá.

Хәфны́ áаигәа аць ду гýлоуп. Уýи аацýын áбыбýкәа аауеит, нас áцýрыцкәа аауеит. Ацýрыц ахәá бзýа иабóит.

Ацкәын ачá áаихәан ифны́ка дц́еит. Амфан ирцафýи дигýиლეит. Ацáфýи ирцафýи áсалам иеи́теит.

Сарá ацáфýи соуп, сан арцафýи лóуп.

-Дáтá, иацýи уабáкáz? Усы́мб́еит.

-Саб икýи́тахь сиѓеит. Сандýи, сабдýи збеит.

-Уандýи, уабдýи ры́да уáха инхóда уá?

-Сандýи, сабдýи ры́да уá еицýнхоит сабиашýá Рýшьни, сабиашýá игýхәýи́с Мактýна, сабиашýеи́гá Камýгә, сабиашýеи́гýхá Матцýса.

-Даáра ибзýиоуп у́тýнхацәа зегýи ахýеицýнхо.

-Сарá стýнхацәа зегýи бзýа избóит.

Абри сџаацџџ рџуп. ჴარა шьыбжьхьџ
 ჴფџიტ. Сан ахџ хџа хџзыџкалџцеит. Лარა ჴхџы
 ჴალџтеит. Сарџи сахџшьџџи ჴაидџтџџალოуп.
 Сан лџпџхьџ саб дџтџџოуп. Асџანџџა ирнџуп
 ачџ, ашџ, акџџџџџ, атџџн, ашџџыр.

-Камџгџ, ашџ сак исыџџ! – исџлџჴџეит
 сахџшьџџა.

Сарџ ахџызба скит, ашџ пџыџსკџეит. Ашџ
 сак Мадინџ илыџსџეит. Лარა иџტაბџп ჴџა
 сџლџჴџეит.

თარგმნეთ ავხაზურად

მუხა დიდია. გაზაფხულზე მას რკო ამოსდის. რკო უყვარს ბაბუაჩემის ღორს.
 ჩემი ოჯახი სადილს მიირთმევს. მე პური და ხორცი დავჭკერი. ჩემმა დამ
 ყველი მომცა.

დედაჩემს სარეცხი მანქანა აქვს. მან სარეცხი გარეცხა.

ჩემმა ძმამ ხელები დაიბანა.

მე ჩემი დის წინ ვზივარ.

მე მოსწავლე ვარ. დედაჩემი მასწავლებელია.

Ажџџр

აჟჟჟჟამტა - სარეცხი, დარეცხილი ნივთები

აჟჟ - მუხა

აჩა - პური

აჟკჟჟინ - ბიჭი

არჟაადჟ - მოსწავლე, მოწაფე

არაჟხ - აქეთ, აქეთკენ

აჟჟჟ - 1. ვიღაცა. 2. ვინმე

დააიჟეიტ - ის (ადამ.) მოდის

ათჟჟიმ - უცხო, გარეშე

(ა)ჟაადჟ - ადამიანი

იაკჟჟამ - ის (კაცი, ბიჭი) არ არის

სჟჟკოჟპ - ვარ, ვიმყოფები

იახьა - დღეს

აჟჟჟჟაგა - სარეცხი, რითაც რეცხავენ

ამაშჟჟინა - მანქანა

მაშჟჟინალა - მანქანით

áматға - ტანსაცმელი, სამოსელი, სამოსი
 (и)лызэзэит --1. მან (ქალმა, გოგონამ) გარეცხა. 2. მან დაბანა.
 исызэзэит --1. გავრეცხე. 2. დავბანე
 (а)хәыцы --1. პატარა. 2. პატარა ბავშვი
 инапқәá – მისი (კაცის, ბიჭის) ხელები
 снапқәá - ჩემი ხელები
 ҳағны- ჩვენი სახლი
 áаигәá - ახლოს
 (и)ғылоуп --1. ის (ნივთი) დგას. 2. ისინი დგანან
 áаһын -1. გაზაფხული. 2. გაზაფხულზე
 áһыһықәá – ფოთლები
 (и)аауәит – 1. მოდის. 2. ამოდის
 áпырыц – რკო.
 áпырыцқәá – რკოები
 аҳәá -ლორი
 (и)áаихәан - მან (კაცმა, ბიჭმა) ის იყიდა
 иғныһка – თავისი სახლისკენ, შინისკენ
 дцәит - ის (ადამ.) წავიდა
 áмған - გზად, გზაზე, გზაში
 ирцағы – მისი (კაცის, ბიჭის) მასწავლებელი
 дпһылеит – შეხვდა
 áсалам – სალამი
 (и)еитәит - მან (კაცმა, ბიჭმა) მას (კაცს, ბიჭს) მისცა.
 áсалам иеетәит - მან მას სალამი მისცა, მიესალმა
 иацы - გუშინ
 уабáказ? - შენ (კაცი, ბიჭო) სად იყავი?
 усымбәит - მე შენ (კაცი, ბიჭი) ვერ გნახე, ვერ დაგინახე
 иқытәхь - მისი (კაცის, ბიჭის) სოფლისკენ, თავის სოფელში
 сигәит - მან (კაცმა, ბიჭმა) წამიყვანა
 (и)збәит --1. მე ის (ნივთი) ვნახე. 2. მე ისინი ვნახე
 рыда - მათ გარდა
 уáҳа --1. მეტი. 2. მეტად
 инхóда?- ვინ ცხოვრობს?
 еицынхоит - ერთად ცხოვრობენ
 сабиашьá - ბიძაჩემი, მამის ძმა
 Рүшьни -რუშნი, კაცის სახელია
 сабиашьá ипхәыс - ბიცოლაჩემი (მამის ძმის ცოლი)
 Мактіна - მაკტინა, ქალის სახელია
 сабиашьәипһа - ჩემი ბიძაშვილი ვაჟი (მამაჩემის ძმის ვაჟი)
 Камыгә -კამუგი, კაცის სახელია
 сабиашьәипһá - ჩემი ბიძაშვილი გოგონა (მამაჩემის ძმის ასული)
 Маціса - მაწისა, ქალის სახელია
 утынхацәá –შენი (კაცი, ბიჭო) ნათესავები.

сҭынхацаа - ჩემი ნათესავები
 зегьы - ყველა
 (и)ахьейцынхо - ერთად რომ ცხოვრობენ
 сҭаацаа – ჩემი ოჯახი, ჩემი ოჯახის წევრები
 роруп - ისინი არიან
 шьынжьхьа- სადილი
 (и)ахфит -ჩვენ ვჭამთ, მივირთმევთ
 ахы -1. კერძი, საჭმელი. 2. წილი, ულუფა.
 ахы - ჩვენი კერძი
 (а)хаа --1. გემრიელი. 2. ტკბილი
 (и)ахыкалцеит- მან (ქალმა, გოგონამ) გაგვიკეთა
 (и)ахалцеит - მან (ქალმა, გოგონამ) მოგვცა, მოგვართვა
 аидтэааоуп - ჩვენ გვერდი-გვერდ ვსხედვართ
 лапхьа - მის (ქალის, გოგონას) წინ
 дтэоруп - ის (ადამიანი) ზის
 ирнуп - მათზე დევს, მათში არის
 ашә -ყველი
 акаац - ხორცი.
 акаацжы - მოხარშული ხორცი
 атәан -წვენი, ბულიონი
 аса - ნაჭერი.
 ашә сак - ერთი ნაჭერი ყველი
 исыт! – მომეცი!
 исаахәეит -მან (ქალმა, გოგონამ) მითხრა
 ахызна - დანა
 (и)скит – ავიღე, დავიკავე, დავიჭირე
 (и)пыскеит – გავჭერი, დავჭერი
 илыстеит - მე მას (ქალს, გოგონას) მივეცი

მეათე გაკვეთილი

Ц ц = მაგარი ჯ   Ⴢ Ⴢ = მაგარი ჩ   ჭ ჭ = მაგარი ქ

სამივე მაგარი ბგერა გამოითქმის ოდნავ ზემოთ აშვერილი ენის წვერით.

Ацыш

Аеы

Афыцә

Абри аўтра ауп. Абра санду илимоуп аутратыкәа: апоמידор, анаша, амакындол, ахәысхәа, ацыш, афымшы.

Сабду аеы бзиа ймоуп. Уй алахь шкәакәоуп - афәша ауп. Ажәкәа, ацәкәа, ахәарақәагы икалар алшоит афәшақәа.

Сара есышыжь заа сфыхоит. Сфы сызәзәоит. Схапыцкәа срыцкьоит, сеиلاسхәоит, шыжьхьа сфойт, сан абзиараз хәа ласхәоит, нас ашкол ахь сцоит.

Суадаф афәр еизейт. Абра йкан ачкәынцәагы азҕәбцәагы. Зны амұзыка хазызырәуан, зны хкәашон. Адица мацара ләкәын ймкәашоз, лара фымт дтәан, шәкәык дәҕхьон.

Шыжьымтанк абгахәычы акәтыцра иаатцалейт. Иара даараза иатахын акәтыжь афара. Акәйткәа абгахәычы афды ркит. Зегьы иааилагьейт. Арбаҕ ду имшәейт. Иара абжьи дұла фнаҕит. Арбаҕь абжьи алақәа ирахәит, ашра иалагеит, ифацибаркьейт. Абгахәычы шәан, итрысит. Алақәа абгахәычы рзымкит.

თარგმნეთ აფხაზურად

ალექსიმ დღეს ადრე გაიღვიძა. ხელები დაიბანა, კბილები გამოიწმინდა. ტანზე ჩაიცვა. სკოლაში წავიდა.

მელას ძალიან უნდოდა ქათმის ხორცი. მამალმა ხმამალა დაიყვილა. ძაღლებმა მელიას სუნი იკრეს. მათ მელა ვერ დაიჭირეს.

დღეს კარგი ამინდია. ახალგაზრდები შეიკრიბნენ. იმღერეს, იცეკვეს. მე არ ვიცეკვე. წიგნს ვკითხულობდი.

Ажәар

аҕыш - ნიორი
аҕы - ცხენი
аҕықә - მდინარის, ან ზღვის მაღალი ნაპირი
аҕтра - ბოსტანი
аутраҕықә - ბოსტნეული
апомидор - პომიდორი
анаша - კიტრი
амакындор - ოხრახუმი
аҕаысха - ქინძი
аҕымышы - ხახვი
аҕах - შუბლი
(и)шкәақәоуп - ის თეთრია
аҕаша - ნიკორა (შუბლზე თეთრნიშნიანი ცხოველი).
аҕашақә - ნიკორები
аҕақә - ძროხები
аҕақә - ხარები
аҕарақәагы - ხბოებიც
икалар - რომ იყოს
აҕაши - ის შეიძლება
икалар аҕаши - შეიძლება იყოს, შეიძლება მოხდეს
аҕышыж - ყოველ დილით, დილაობით
аҕыхи - ვიღვიძებ
аҕы - 1. პირი. 2. -ში (თანდებული)
сызәәши - ვიბან
схаҕықә - ჩემი კბილები
срықәши - ვიწმენდ მათ
сәәиласәши - ტანთ ვიცვამ
шыжыҕа - საუზმე
(и)сфит - ვჭამ, მივირთმევ
абзйараз! - ნახვამდის!
(и)лақәши - მე მას (ქალს, გოგონას) ვეუბნები
аҕада - ოთახი
сҕада - ჩემს ოთახში
аҕар - ახალგაზრდები
еизәит - შეიკრიბნენ
аҕкәынцәагы - ბიჭებიც
азәбңцәагы - გოგონებიც
амҕзыка - მუსიკა
хзырәуан - ვისმენდით
хкәашон - ვცეკვავდით
Адица - ადიცა, ქალის სახელია
мақара - მარტო, განმარტოებით

лáкæын - ის (ქალი, გოგონა) იყო
 ймкæашоз - ვინც არ ცეკვავდა
 фымт - უხმოდ, ხმის ამოუღებლად, ჩუმად
 дтæан - ის (ადამიანი) იჯდა
 шæкæык - რომელიღაც წიგნი
 дáпъхон - ის (ადამიანი) კითხულობდა
 шыыжъымтáнк - ერთ დილას
 абгахæыцы - მელია
 акæтыцра - საქათმე
 иаáцалеит - შეძვრა
 даáраза - ძალიან
 иаtахын - მას (ცხოველს) უნდოდა, სურდა
 акæтыжъ - ქათმის ხორცი
 áфара - ჭამა
 акæытқæá - ქათმები
 афæы - სუნი
 (и)ркит - დაიჭირეს.
 афæы ркит - სუნი იკრეს
 иааилагъéжыт - აწრიალდნენ
 имшæéит - მას (ცხოველს) არ შეეშინდა
 абжъы - ხმა
 абжъы дýла - დიდი ხმით, ხმამალლა
 фнаtит - დაიყვილა
 алақæá - ძაღლები
 ираxáит - მათ გაიგონეს
 ашрá - ყეფა
 иáлагеит - მათ დაიწყეს
 иæацибаркъéит - ერთბაშად წამოცვივდნენ
 (и)шæан - მას (ცხოველს) შეეშინდა
 итрысит - გავარდა, სწრაფად გაიქცა
 ирзымкíт - არ დაიჭირეს, ვერ დაიჭირეს

აფხაზური ასოები და მათი ქართული შესატყვისები

№	ასოები	წარმოთქმა	№	ასოები	წარმოთქმა	№	ასოები	წარმოთქმა
1	А а	ა	22	Кә кә	კკ	43	Х х	ხ
2	Б б	ბ	23	Қ қ	ქ	44	Хь хь	ხი (ხი)
3	В в	ვ	24	Қь қь	ქი (ქი)	45	Хә хә	ხვ
4	Г г	გ	25	Қә қә	ქვ	46	Ҳ ҳ	ჰ
5	Гь гь	გი (გი)	26	К к	ყ	47	Хә хә	ჰვ
6	Гә гә	გვ	27	Кь кь	ყი (ყი)	48	Ц ц	ც
7	Ҩ Ҩ	ღ	28	Кә кә	ყვ	49	Цә цә	ცვ
8	Ҩь Ҩь	ღი (ღი)	29	Л л	ლ	50	Ц ц	წ
9	Ҩә Ҩә	ღვ	30	М м	მ	51	Цә цә	წვ
10	Д д	დ	31	Н н	ნ	52	Ч ч	ჩ
11	Дә дә	დვ	32	О о	ო	53	Ч ч	ჭ
12	Е е	ე	33	П п	პ	54	Ӈ Ӈ	ჩ (მაგარი)
13	Ж ж	ჟ (მაგარი)	34	Пь пь	ფ	55	Ӈ Ӈ	ჭ (მაგარი)
14	Жь жь	ჟ	35	Р р	რ	56	Ш ш	შ (მაგარი)
15	Жә жә	ჟვ	36	С с	ს	57	Шь шь	შ
16	З з	ზ	37	Т т	ტ	58	Шә шә	შვ
17	З з	ძ	38	Тә тә	ტვ	59	Ы ы	ღ (ნეიტრალური ხმოვანი)
18	Зә зә	ძვ	39	Т т	თ	60	ӎ ӎ	ვი, ვე, ვუ
19	И и	1. ი. 2. ე	40	Тә тә	თვ	61	У у	ჯ (მაგარი)
20	К к	კ	41	У у	1. უ, 2. W	62	Ҩь Ҩь	ჯ
21	Кь кь	კი (კი)	42	Ф ф	ფ			

ნაბეჭდი და ხელნაწერი აფხაზური ასოები

Аа	<i>Аа</i>	Жж	<i>Ж ж</i>	Мм	<i>М м</i>	Хх	<i>Х х</i>
Бб	<i>Бб</i>	Жь жь	<i>Жь жь</i>	Нн	<i>Н н</i>	Хь хь	<i>Хь хь</i>
Вв	<i>Вв</i>	Жә жә	<i>Жә жә</i>	Оо	<i>О о</i>	Хх	<i>Хх</i>
Гг	<i>Гг</i>	Зз	<i>Зз</i>	Оо	<i>О о</i>	Хә хә	<i>Хә хә</i>
Гь гь	<i>Гь гь</i>	Зз	<i>Зз</i>	Пп	<i>П п</i>	Цц	<i>Ц ц</i>
Бб	<i>Бб</i>	Зә зә	<i>Зә зә</i>	Пьпь	<i>Пь пь</i>	Цә цә	<i>Цә цә</i>
Бь бь	<i>Бь бь</i>	Ии	<i>И и</i>	Рр	<i>Р р</i>	Цц	<i>Ц ц</i>
Дд	<i>Д д</i>	Кк	<i>К к</i>	Сс	<i>С с</i>	Цә цә	<i>Цә цә</i>
Дәдә	<i>Дә дә</i>	Кь кь	<i>Кь кь</i>	Тт	<i>Т т</i>	Чч	<i>Ч ч</i>
Цц	<i>Ц ц</i>	Кк	<i>К к</i>	Тә тә	<i>Тә тә</i>	Чч	<i>Ч ч</i>
Ць ць	<i>Ць ць</i>	Кь кь	<i>Кь кь</i>	Тт	<i>Т т</i>	Шш	<i>Ш ш</i>
Ее	<i>Е е</i>	Кк	<i>К к</i>	Тә тә	<i>Тә тә</i>	Шь шь	<i>Шь шь</i>
Ее	<i>Е е</i>	Кь кь	<i>Кь кь</i>	Уу	<i>У у</i>	Шә шә	<i>Шә шә</i>
Ее	<i>Е е</i>	Лл	<i>Л л</i>	Фф	<i>Ф ф</i>	Ыы	<i>Ы ы</i>

(ჯ. ტაბაღას მიხედვით)

Аңсшәеибыҳәара - მისალმება

მისალმება ერთი პიროვნებისადმი:

Шыыжьнзы́а! - დილა მშვიდობისა!

Мшынзы́а! - გამარჯობა! დღე მშვიდობისა!

Хәлынзы́а! - საღამო მშვიდობისა!

პასუხი:

Бзы́а уба́аит // Бзы́ара уба́аит // Бзы́а убе́ит - გაგიმარჯოს! (კაცო, ბიჭო)

Бзы́а нба́аит // Бзы́ара нба́аит // Бзы́а нбе́ит - გაგიმარჯოს! (ქალო, გოგონავ)

მისალმება ერთზე მეტი, ან პატივსაცემი პიროვნებისადმი:

Шыыжьнзы́ақәа! - დილა მშვიდობისა!

Мшынзы́ақәа! - გამარჯობა! დღე მშვიდობისა!

Хәлынзы́ақәа! - საღამო მშვიდობისა!

პასუხი:

Бзы́а жәбә́аит // Бзы́ара жәбә́аит // Бзы́а жәбе́ит - გაგიმარჯოთ!

Ажә́ар

аңсшәеибыҳәара - მისალმება

шыыжьнзы́а(қәа)! - დილა მშვიდობისა!

мшынзы́а(қәа)! - გამარჯობა! დღე მშვიდობისა!

хәлынзы́а(қәа)! - საღამო მშვიდობისა!

нзы́а уба́аит - გაგიმარჯოს! კარგი გენახოს! (კაცო, ბიჭო)

нзы́ара уба́аит - გაგიმარჯოს! სიკეთე გენახოს! (კაცო, ბიჭო)

нзы́а убе́ит - გაგიმარჯოს! კარგი ნახე! (კაცო, ბიჭო)

нзы́а нба́аит - გაგიმარჯოს! კარგი გენახოს! (ქალო, გოგონავ)

нзы́ара нба́аит - გაგიმარჯოს! სიკეთე გენახოს! (ქალო, გოგონავ)

нзы́а нбе́ит - გაგიმარჯოს! კარგი ნახე! (ქალო, გოგონავ)

нзы́а жәбә́аит - გაგიმარჯოთ!

нзы́ара жәбә́аит - გაგიმარჯოთ!

нзы́а жәбе́ит - გაგიმარჯოთ!

Аибадырра - гәҗнәмдә

- Мшыбзйа!
- Бзйара ббааит!
- Сарá Мадина сыхъзуп. Уара иухъзузеи?
- Сарá Даур соуп. Сыжэла Қьэцба áуп. Ибыжэлои, Мадина?
- Сарá с-Киутуп.
- Сеигэырбьоит хайбадырра! Абри ахэычы дзусъада?
- Ари сарá сахэшьá еитцбы лоуп.
- Илыхъзузеи бахэшьá?
- Ларá Нáта лыхъзуп.

- Мшыбзйақэа, хатыр зқэу арцафы!
- Бзйара жэбааит, ахэыцқэá! Даáра сэигэырбьоит ханинара!
- Харгыы хайгэырбьоит шэбарá!
- Абри áцкэын дзусъада? Дысзымдырит.
- Ари сашьá иóуп, Тамáз йхъзуп.
- Тамáз, сэигэырбьоит уарэи сарэи хайбадырра.
- Саргыы сэигэырбьоит шэарэи сарэи хайбадырра, хатыр зқэу арцафы.

- ზაიბადირუაზ, სარა ჭამაზ სიხზუპ. უარა იუხზუზეი?
- სარა ახრა სიხზუპ. სარა ს-არაშბოუპ. უარა იუჯალოი?
- სარა ს-ჯარბოუპ.

- ზაიბადირუაზ, სარა ასტანა სიხზუპ. ბარა იბნიხზუზეი?
- სარა კამა სიხზუპ. სარა ს-არაშ-რუჯაუპ. ბარა იბნიჯალოი?
- სარა ს-ჯარ-რუჯაუპ.

დაიხსომე!

თუ გვარის მტარებელი ვაჟია, მისი გვარი დაბოლოვდება -ნა მარცვალზე.
თუ გვარის მტარებელი ქალია, მისი გვარი დაბოლოვდება -რუჯა მარცვალზე.

- Шәеибадыруз! Абри сашья иоуп. Иара Сандро ихьзуп.
- Сеигәырҗьоит җаибадырра, Сандро. Уара ашкол уҗоума?
- Ааи, сара ашкол сҗоуп. Ахҗатәи акласс аҗы стәоуп.
- Сандро, уара ибзианы иуҗома?
- Ааи, сара ибзианы исҗоит.

- Шәеибадыр, ари сәыза Нино лоуп.
- Сара Ниаз сыхьзуп.
- Ниаз, уара узмилаҗда?
- Сара саҗсуоуп. Нино, бара бызмилаҗда?
- Сара сҗырҗуоуп.
- Даара ибзиоуп.
- җаибадырра сеигәырҗьеит. Абзиараз!
- Бзиала!

- Узусҗада уара?
- Сара сҗауҗуп (сыстудентуп, сырҗауҗуп).

Ажәар

Мади́на - мадинა (ქალის სახელი)
исы́хъзуп - მქვია
иу́хъзузеи? - რა გქვია? (კაცო, ბიჭო)
сы́жәла - ჩემი გვარი
Қы́ецба - ქეცბა, აფხაზური გვარი
ибы́жәлои? - რა გვარი ხარ? (კაცო, ბიჭო)
с-Киу́туп - მე კიუტი ვარ. კიუტი გვარია.
сеигәы́рҕьоит - მოხარული ვარ
хаибады́рра - ჩვენი გაცნობა
ахәы́чы - 1. პატარა. 2. ბავშვი
ахәы́ққә - ბავშვები
дзүста́да? - ვინ არის?
(а)ха́тыр -- 1. ხათრი. 2. პატივი
ха́тыр зқәу - პატივცემული
да́ара - ძალიან, მეტად
ха́иниара - ჩვენი შეხვედრა
сеигәы́рҕьоит ха́иниара - მიხარია ჩვენი შეხვედრა
ха́ргьы - ჩვენც
шәба́ра - თქვენი ნახვა
дысы́мдырит - ის (ადამიანი) ვერ ვიცანი
ако́мпии́тер - კომპიუტერი
хаибады́рүаз - ვიცნობდეთ ერთმანეთს
А́хра - ახრა, კაცის სახელია
с-Ары́шбоуп - მე არშბა ვარ
с-Ары́ш-ҕы́хауп - მე არშბა ვარ. არშბა აფხაზური გვარია.
иу́жәлои? - რა გვარისა ხარ? (კაცო, ბიჭო)
ибы́жәлои? - რა გვარისა ხარ? (ქალო, გოგონავ)
с-Ҙа́рбоуп - მე თარბა ვარ
с-Ҙа́р-ҕы́хауп - მე თარბა ვარ. თარბა აფხაზური გვარია.
Аста́на - ასტანა, კაცის სახელია.
Ка́ма - კამა, ქალის სახელია
шәеибады́рүаз! - იცნობდეთ ერთმანეთს!
ашко́л - სკოლა
ашко́л үт́оума? - შენ (ბიჭო) სკოლაში სწავლობ?
ашко́л ст́оуп - სკოლაში ვსწავლობ
а́хҕәтәи - მესამე
акла́сс - კლასი
акла́сс а́ғы - კლასში
ста́оуп - ვზივარ
а́хҕәтәи акла́сс а́ғы ста́оуп - მესამე კლასში ვსწავლობ
ибзы́аны - კარგად
иу́цо́ма? - სწავლობ?
ист́оит - ვსწავლობ
шәеибады́р! - გაიცანით ერთმანეთი
сды́за - ჩემი მეგობარი, ჩემი ამხანაგი
Ни́аз - ნიაზი, კაცის სახელია
үзүста́да? - შენ (კაცო, ბიჭო) ვინ ხარ?
ста́ауп - მე მოსწავლე ვარ
сы́студе́нтуп - მე სტუდენტი ვარ
сы́рцаа́уп - მე მასწავლებელი ვარ

Сарá соуп - მე ვარ

Сарá ацаады соуп - მე მოსწავლე ვარ. Сарá арцаады соуп - მე მასწავლებელი ვარ.
Сарá Отáр соуп - მე ოთარი ვარ. Сарá Наtáзе соуп - მე ნათამე ვარ.

Уарá ацаады уоуп - შენ (ბიჭო) მოსწავლე ხარ. Уарá арцаады уоуп - შენ (კაცი)
მასწავლებელი ხარ. Уарá Отáр уоуп - შენ ოთარი ხარ. Уарá Наtáзе уоуп - შენ
ნათამე ხარ.

Барá ацаады бóуп - შენ (გოგონავ) მოსწავლე ხარ. Барá арцаады бóуп - შენ (ქალო)
მასწავლებელი ხარ. Барá Нíно бóуп - შენ ნინო ხარ. Барá Наtáзе бóуп - შენ
ნათამე ხარ.

Иарá ацаады иóуп - ის (ბიჭი) მოსწავლეა. Иарá арцаады иóуп - ის (კაცი)
მასწავლებელია. Иарá Отáр иóуп - ის ოთარია. Иарá Наtáзе иóуп - ის (კაცი,
ბიჭი) ნათამეა.

Ларá ацаады лóуп - ის (გოგონა) მოსწავლეა. Ларá арцаады лóуп - ის (ქალი)
მასწავლებელია. Ларá Нíно лóуп - ის ნინოა. Ларá Наtáзе лóуп - ის (ქალი,
გოგონა) ნათამეა.

Иарá алá áуп - ის ძალღია. Иарá аады áуп - ის სახღია. Иарá сқалáкь áуп - ის
ჩემი ქალაღია. Иарá сқытá áуп - ის ჩემი სოფელია.

Чарá ацаацáá хáуп - ჩვენ მოსწავლეები ვართ. Чарá арцаацáá хáуп - ჩვენ
მასწავლებლები ვართ. Чарá áнсыаа хáуп - ჩვენ აფხაზები ვართ. Чарá акыртцаа
хáуп - ჩვენ ქართველები ვართ.

Шæарá ацаацáá шæóуп - თქვენ მოსწავლეები ხართ. Шæарá арцаацáá шæóуп -
თქვენ მასწავლებლები ხართ. Шæарá áнсыаа шæóуп - თქვენ აფხაზები ხართ.
Шæарá акыртцаа шæóуп - თქვენ ქართველები ხართ.

Дарá ацаацáá рóуп - ისინი მოსწავლეები არიან. Дарá арцаацáá рóуп - ისინი
მასწავლებლები არიან. Дарá áнсыаа рóуп - ისინი აფხაზები არიან. Дарá
акыртцаа рóуп - ისინი ქართველები არიან. Дарá алақáá рóуп - ისინი ძაღლები
არიან. Дарá áцлақáа рóуп - ისინი ხეები არიან.

Адца - დავალებá

სამწერტილის ნაცვლად ჩასვით საჭირო სიტყვები

Сара ... соуп.

Уара ... уоуп.

Бара ... боуп.

Иара ... иоуп.

Лара ... лоуп.

Иара ... ауп.

Чара ... хáуп.

Шæара ... шæóуп.

Дара ... роуп.

დაიხსომე!

ზმნა соуп გამოიყენება, როცა გადმოსაცემია შემდეგი შინაარსი:

1. ვინმეს, ან რამის არსებობა;
2. ადამიანის ან ნივთის ვინაობა და სადაურობა;
3. რაიმე თვისების მქონეობა (მოსწავლე ვარ, სტუდენტი ვარ, მეგობარი ვარ, მეგობარი ვარ, მეზობელი ვარ, წიგნი არის, კატა არის, ცხოველები არიან...)

- Абри дзýстада?

Абри сан лóуп

Абри саб иóуп

Абри алá áуп

Абри акомпьютер áуп

Ажәар:

сарá - მე
сóуп - ვარ
ацааы́ - მოსწავლე
ацааца́ - მოსწავლეები
арцааы́ - მასწავლებლები
арцааца́ - მასწავლებელი
уарá - შენ (კაცო, ბიჭო; ცხოველო, ნივთო)
уóуп - შენ (ბიჭი) ხარ
барá - შენ (ქალო, გოგონავ)
нóуп - შენ (ქალო, გოგონავ) ხარ
иарá - ის (მამაკაცი, ბიჭი; ცხოველი, ნივთი)
иóуп - ის (კაცი, ბიჭი) არის
ларá - ის (ქალი, გოგონა)
лóуп - ის (ქალი, გოგონა) არის
алá - ძალი
алақá - ძალები
ааны́ - სახლი
áуп - ის (ცხოველი, ნივთი) არის
сқалáқь - ჩემი ქალაქი
сқыта - ჩემი სოფელი
ҳарá - ჩვენ
ҳáуп - ჩვენ ვართ
áңсуаа - აფხაზები
ақыртца - ქართველები
шәарá - თქვენ
шәóуп - თქვენ ხართ
дарá - ისინი
рóуп - ისინი არიან
áцлақәа - ხეები
áдца - დავალება
абры́ // ары́ - ეს (ხილული საგანი)
дзустáда? - ის (ადამიანი) ვინ არის?
сан - დედაჩემი
саб - მამაჩემი
акомпью́тер - კომპიუტერი

Афны. Анхарт атып сахли. сакхоржбелл афгилл

Сарá сыфны

Сарá Алхás сыхьзуп. Сарá Аҕаа а́мшын азáаигэара сынхóит. Ҷарá җхатэ́и фны җáмоуп. Сарá стызты́п абás ауп: Аҕаа а́қалақь, Дырмít Гэ́и́лиа имфадú, анóмер хҕа.

Ҷафны ф-éихагылак áмоуп. Аҕхьатэи éихагылаф иы́коуп асасáаирта ду, акры́фарта, а́псшьара уáда, ае́ыкэабарта.
Афбатэи áихагыла иáмоуп а́цэарта уáда, а́ма́тэакнахарта уáда, а́царау́рта уáда, а́фбатэи ае́ыкэабарта.

Ҷарá җафны лашóуп, иманшэ́алоуп.

Ҷарá җафны иáмоуп а́шта. Уй да́ара ипшзóуп. Арá иры́зхауеит ашэ́ыртцлақэа, а́анда иаваршэ́ны иҗáмоуп еиуе́ипшым ашэ́т пшзáқэа.

Ҷарá лассы-лассы́ а́сасцэа җза́иуеит.

Ҷафны иа́гым аче́ицы́кеи, а́лафҗэареи, а́шэаҗэареи.

Сарá бз́иа избóит сыфны.

Ажәар

ааны - სახლი
сыаны - ჩემი სახლი
ჯаны - ჩვენი სახლი
анхарта - საცხოვრებელი
аҭың - ადგილი
анхарта аҭың - საცხოვრებელი ადგილი
Алхас - ალხასი, კაცის სახელია
сыхьзуп - მე მქვია
Аҭәа - სოხუმი, ცხუმი
ámшын - ზღვა
азәаигәара - რამის ახლოს, სიახლოვეს
сынхóит - მე ვცხოვრობ
ჯхатәы - ჩვენი საკუთარი
ჯхатәы аны - ჩვენი საკუთარი სახლი
(и)ჯәмоуп – ჩვენ ის (ნივთი) გვაქვს; ჩვენ ისინი გვაქვს; ჩვენ ისინი გვყავს
сҭызҭың - ჩემი მისამართი
абас // ас- ასე, ამგვარად, ამნაირად
ақалақь - ქალაქი
Дырмит Гәылиа - დიმიტრი გულია, აფხაზური ლიტერატურის
ფუძემდებელი
имәады - მისი (მამაკაცის) პროსპექტი, გზატკეცილი
анóмер - ნომერი
хҭа - სამი
әихагыла // әихагыла - სართული
ә-әихагылак - ორი სართული.
әихагылаф - სართულზე
(и)әмоуп – მას (საგანს) რაღაც აქვს
аңхьатәи – 1. წინა. 2. პირველი
иыңоуп - ის (ნივთი) არის, იმყოფება, მდებარეობს
асасәаирҭа - სასტუმრო ოთახი, ან სასტუმრო სახლი
(а)ды - დიდი
акрыфарҭа - სასადილო ოთახი, ან სასადილო დაწესებულება
аңсшьара - დასვენება, სულის მოთქმა
(а)ҭада - ოთახი
аңсшьара ҭада - მოსასვენელი ოთახი
აәыкәабарҭа – 1. საბანაო ადგილი. 2. აბაზანა
әдбатәи - მეორე
әдбатәи әихагыла - მეორე სართული
әцәарҭа - საძინებელი
әцәарҭа ҭада -საძინებელი ოთახი
әмаҭәакнаҳарҭа - ტანსაცმლის საკიდი

ацарау́рта - სამეცადინო
 ацарау́рта уа́да - სამეცადინო ოთახი
 (и)ла́шоуп - ის (ნივთი) ნათელია
 иманшә́лоуп - ის (ნივთი) მოსახერხებელია
 а́шта – 1. ეზო. 2. მინდორი. 3. მოედანი
 у́й // үбры́ - ის (შორეული და უხილავი)
 да́ара - ძალიან
 ип̣шз̣óуп - ის (ნივთი) ლამაზია
 ара́ // абра́ - აქ
 иры́зхауеит - იზრდებიან
 ашә́ырцлақәа - ხეხილი, ხილის ხეები
 аа́нда - ღობე
 иаваршә́ны - რამის გაყოლებაზე
 еиу́еип̣шым - სხვადასხვანაირი, ნაირგვარი
 ашә́т - ყვავილი
 (а)п̣шз̣а́қәа - ლამაზები
 ашә́т п̣шз̣а́қәа - ლამაზი ყვავილები
 лассы́-лассы́ - ხშირად, ხშირ-ხშირად, მალ-მალე
 а́сасцаа - სტუმრები
 (иа)ҳза́иуеит - ჩვენთან მოდიან
 иа́гым - მას (ნივთს) რაიმე არ აკლია
 ачә́иц̣ыкеи - პურმარული და...
 а́лафхә́арეи - ხუმრობა და...
 а́შәахә́არეи - სიმღერა და...
 (а)бз̣и́а – 1. კარგი. 2. კარგად.
 изнóит - მე მას (ნივთს) ვხედავ, ვუყურებ
 бз̣и́а изнóит - მიყვარს

სყჱოუპ - ვარ, ვიდეოფები

- უბაჱოუ, ნიკა?
- სარა აკლას აფი სყჱოუპ. ნინო დაბაჱოუ?
- ლარა აფნი დყჱოუპ.
- იახყა უბაჱაზ?
- აშკოლ აფი სყჱან, ნას აფნიჱა სყეიტ.
- უშჱაჱოუ?
- იჱაბუპ, ჰარ სყმამ. უარა უშჱაჱოუ?
- იბზიანი სყჱოუპ. უაშყა აფნი დყჱოუმა?
- მაპ, იარა დყჱამ აფნი, იფყა იაჱყ დყეიტ.
- აბზიარაზ!
- ბზიალა!

სარა სყჱოუპ - მე ვარ
უარა ყჱოუპ - შენ (კაცი) ხარ
ბარა ბყჱოუპ - შენ (ქალი) ხარ
იარა დყჱოუპ - ის (კაცი) არის
ლარა დყჱოუპ - ის (ქალი) არის
იარა იყჱოუპ - ის (ნივთი, ცხოველი) არის

ჰარა ჰაჱოუპ - ჩვენ ვართ
შაარა შაყჱოუპ - თქვენ ხართ

დარა იყჱოუპ - ისინი არიან

Ажәар

уабáкоу? - შენ (კაცო, ბიჭო) სად ხარ? სად იმყოფები?
аклáсс - კლასი
аклáсс афý - კლასში
сы́коуп - ვარ, ვიმყოფები
дабáкоу? - ის (ადამიანი) სად არის? სად იმყოფება?
ды́коуп - ის (ადამიანი) არის, იმყოფება
афýны ды́коуп - სახლში, შინ არის, შინ იმყოფება
иахьá - დღეს, დღევანდელ დღეს
уабáказ? - შენ (კაცო, ბიჭო) სად იყავი? სად იმყოფებოდი?
ашкóл афý - სკოლაში
сы́кан - მე ვიყავი, ვიმყოფებოდი
нас - მერე, შემდეგ, შემდგომ
афýныка - სახლისკენ, შინისკენ, შინ
сцéит - მე წავედი
ушпáкоу? - შენ (კაცო, ბიჭო) როგორ ხარ?
и́табýп - 1. მადლობა. 2. გმადლობ, გმადლობთ
хар сы́мам - არა მიშავს რა
ибзианы́ - კარგად
ибзианы́ сы́коуп - კარგად ვარ
уашьá - შენი (კაცო, ბიჭო) ძმა
афýны - შინ
афýны ды́коума? - ის (ადამიანი) შინ არის? შინ იმყოფება?
мап - არა
ды́кам - ის (ადამიანი) არ არის, ის არ იმყოფება
и́фýза - მისი მეგობარი, მისი ამხანაგი
и́ахь - 1. მისკენ (კაცისკენ, ბიჭისკენ). 2. მასთან (კაცთან, ბიჭთან)
дцéит - ის (ადამიანი) წავიდა
абзýараз! - ნახვამდის!
бзýаала! - ნახვამდის!

Сарá с̣таац̣эарá - ჩემი ოჯახი

Сарá Даур Бжáжэბá сóуп. Сарá жәибжь шықәсá схы́цуеит. Сара с̣таац̣эарá дúуп.
Харá х̣таац̣эарáфы б̣ыжьфыкны х̣áкоуп: андú, абдú, ан, аб, сах̣эшья́, сашья́, сарá.
Сандúи сабдúи аúс рузóм, урт тәанчафцэóуп, ахá афн úсқәа зегьы́ дарá икарцóит.
Саб дх̣ақьы́муп, хәлáанза афны́ка дзаáуам, афны́ даны́коугьы и́пхьан
даны́ргоугьы ы́коуп.
Сан ашкóл афы́ аúс лuéит, дырцафúп, лма́тәар а́псуа бызшәá ауп.
Сах̣эшья́ еих̣абы́ дыстудентуп, у́и А́кәатәи ах̣әынтқáрратә университет дтóуп,
а́тоурых лцóит.
Сашья́ еитцбы́ а́фбатәи аклáсс афы́ атцáра итцóит.
Сарá сынтәá ашкóл сáлгоит. Сгәы иаánaгоит, ақәфеиáрала а́пышәарақәа
шыст́иуа. Қáрттәи ах̣әынтқáрратә университет азиндырратә факультет с̣тáлар
с̣тахúп.

* * *

- Уарá у́таац̣эарá дúума?	- შენი (კაცო) ოჯახი დიდია?
- Ааи, сарá с̣таац̣эара дúуп.	- დიახ, ჩემი ოჯახი დიდია.
- (Мап, сарá с̣таац̣эарá хәычúп)	- (არა, ჩემი ოჯახი პატარაა)
- Барá áиашья́ дбы́моума?	- შენ (ქალი) გყავს ძმა?
- Ааи, сарá áиашья́ дсы́моуп.	- დიახ, მე მყავს ძმა.
- (мап, сарá áиашья́ дсы́мазам)	- (არა, მე არ მყავს ძმა)
- Уарá áиах̣эшья́ дúмоума?	- შენ (კაცო) გყავს და?
- Ааи, сарá áиах̣эшья́ дсы́моуп.	- დიახ, მე მყავს და.
- (Мап, сарá áиах̣эшья́ дсы́мазам)	- (არა, მე არ მყავს და)

Сандý дуантóит.
Ахәычы́ ампыл дáсуеит.
Заýр аџны́ка дцóит.
Сарá амшы́н бзйá избóит.
Атцаџы́ ашәкәы́ дáһһөит.
Сай́да ахш лжәу́еит.
Ҳарá ҳғәы́рһөит.
Сан афáтә калтцóит.
Сарá амýзыка сазы́зырәуеит.
Амйна́ дкәáшөит.
Амала́ тәарá áтккыс бáша ны́кәара еиһьýп.
Сашьá áзсара иды́руеит.
Сан иахьá аýс лү́еит.
Ары́ áжәабжь сөигәы́рһөит.

ბებია აუთოვებს.
ბიჭი ფეხბურთს თამაშობს.
ზაური სახლში მიდის.
მე მიყვარს ზღვა.
მოსწავლე წიგნს კითხულობს.
საიდა რძეს სვამს.
ჩვენ გვიხარია.
დედა საჭმელს ამზადებს.
მე მუსიკას ვუსმენ.
ამინა ცეკვავს.
ტყუილად ჯდომას ტყუილად სიარული სჯობიაო.
ჩემმა ძმამ ცურვა იცის.
დედაჩემი დღეს მუშაობს.
ამ ამბავმა გამახარა.

Ажәар

сарá - მე
сҭаацәарá - ჩემი ოჯახი
Даýр - დაური, კაცის სახელია
Бһáжәба - ბლაჟება, აფხაზური გვარია
сóуп - ვარ
жәибжь шықәсá сһытцуеит - ჩვიდმეტი წლისა ვარ
(и)дýуп - ის დიდია
ҳарá - ჩვენ
ҳҭаацәарáҕы - ჩვენს ოჯახში
бһйжьәыкны - შვიდი ადამიანი
ҳáкoуп - ვართ
андý - ბებია, დიდედა

აბდუ - ბაბუა, პაპა
 ან - დედა
 აბ - მამა
 саҳашья - ჩემი და
 сашья - ჩემი ძმა
 сандуи сабдуй - ბებიაჩემი და ბაბუაჩემი, ჩემი პაპა-დიდედა
 аўс рузом - ისინი არ მუშაობენ
 урт - ისინი
 (и)тəанчадцəоуп - პენსიონერები არიან
 ахá - მაგრამ
 аөн ўсқəа - საშინაო საქმეები, სახლის საქმეები
 зегьы - ყველა
 дарá - ისინი
 икарцəит - აკეთებენ
 саб - მამაჩემი
 дҳақьымуп - ექიმია
 хəláанза - დაღამებამდე
 аөны́ка - შინ
 дзаáуам - ვერ მოდის
 аөны - სახლი. аөны даны́коугьы - როცა ის (ადამიანი) შინ არის
 и́пұхан - მას ეძახიან და..., გამოიძახებენ და...
 даны́ргоугьы - როცა მიჰყავთ
 ы́коуп - ხდება
 сан - დედაჩემი
 ашкóл афьы - სკოლაში
 аўс лүéит - მუშაობს
 дырцадўп - მასწავლებელია
 лма́тəáр - მისი (ქალის) საგანია
 áпұса бызшəá - აფხაზური ენა
 áуп - არის
 саҳашья - ჩემი და
 еиҳабы - უფროსი
 дыстудентуп - ის სტუდენტია
 үй - ის, იგი
 А́кəათəи - სოხუმის
 аҳəынтқáрратə - სახელმწიფოსი
 (а)университəт - უნივერსიტეტი
 дтóуп - ის (ადამიანი) შიგ იმყოფება, სწავლობს
 атоурьы - ისტორია
 лцəит - სწავლობს
 сашья - ჩემი ძმა
 еицны - უმცროსი
 áфбатəи - მეექვსე
 аклáсс афьы - კლასში
 ацáра ицəит - სწავლობს, განათლებას იღებს

сынтәá - წელს, წლეულს
 ашкóл - სკოლა
 сáлгоит - ვასრულებ
 сгәы иаánaгоит - ვფიქრობ, მგონია
 ақәғиáрала - წარმატებით
 аңышәарақәа - გამოცდები
 (и)шысҭҕиуа - რომ ჩავაბარებ
 Қáртәи - თბილისისა
 азíндырратә - სამართალმცოდნეობისა
 (а)факультét - ფაკულტეტი
 сҭáлар - რომ შევიდე, რომ ჩავირიცხო
 (и)сҭахýп - მიხდა, მსურს
 шәыхшы́д азы́шьҭны - ყურადღებით
 шәáңхьа! - წაიკითხეთ!
 дуанҭóит - აუთოვებს
 ахәычы́ - ბავშვი
 áмпыл - ბურთი. áмпыл дáсүеит - ბურთს თამაშობს, ბურთაობს
 аәны́ка - სახლისკენ, შინ
 дцóит - მიდის
 амшы́н - ზღვა
 ацаады́ - მოსწავლე
 ашә́кәы́ - 1. წიგნი. 2. წერილი
 дáңхьóит - კითხულობს
 Са́йда - საიდა, ქალის სახელია
 ахш - რძე
 (и)лжәүéит - ის (ქალი) სვამს
 хғәы́рҭьóит - გვიხარია
 афáтә - საჭმელი
 (и)калцóит - ის (ქალი) რაღაცას აკეთებს
 амýзыка - მუსიკა
 сазы́зырәүеит - ვუსმენ
 Амíна - ამინა, ქალის სახელია
 дкәáшóит - ცეკვავს
 áмала тәарá - ტყუილად ჯდომა
 áцкьыс еиңьýп - მასზე უმჯობესია, მასზე უკეთესია
 бáша ны́кәара - ტყუილად სიარული
 áзсара - ცურვა, ცურაობა
 иды́рүеит - მან (კაცმა) იცის
 иахьá - დღეს
 аýс лүéит - ის (ქალი) მუშაობს
 арí - ეს
 áжәабжь - ამბავი
 сéигәы́рҭьеит - მან მე გამახარა

Ақатқарба - Ғимна

ағылара - дғома,
адома
сғылоуп - здгавар,
сғылоит - здгеби

аңара - бтома, бтунва
сыңоит - збтунваз

аеыкәабара - дабань,
баньоба
сеыскәабоит - зибань,
збаньоб

аныкәара - сиярули,
сеируьоба
сныкәоит - даздиварь,
зсеируьоб

аара - сирбили
сыаеит - миэрбиварь,
даэрбиварь

азсара - цурва
сызәоит - зцурвазь,
зцурьоб

áмпыл áсра - ბურთის
თამაში, ბურთაობა
áмпыл сáсуеит - ბურთს
ვთამაშობ, ვბურთაობ

атәарá - ჯდომა,
დაჯდომა
стәóуп - ვზივარ
стәóит - ვჯდები

áжәра - დალევა,
სმა
изжәуеит - ვსვამ

áфатә кáцарá - საჭმლის
მომზადება

áфатә кáციит - საჭმელს
ვაკეთებ

ауантарá - დაუთოვება

суант́рит - ვაუთოვებ

(акры)фарá - ჭამა

(акры)фóит - ვჭამ

Арыцкыара - წმენდა
исрыцкыоит - ვწმენდ

აკაშარა - ცეკვა
სკაშობიტ - ვცეკვავ

აშტალარა - დაწოლა
сышьталоит - ვწვები

აგაბრყარა - სიხარული
სგაბრყოიტ - მიხარია

áзырарра - მოსმენა
сзырәуеит - ვისმენ

асáхьаҭыхра - ხატვა
асáхьа ҭысхуеит - ვხატავ

áҭхьара - კითხვა
сáҭхьоит - ვკითხულობ

áшәаҭәара - სიმღერა
áшәа сҭәоит - ვმღერი

Исымоуп - მამკვს, მყავს

- Амра, абри ачкэын барá башьá иóума?
- Ааи, иарá сарá сашьá еитцбьí иóуп. Иарá Даур íхьзуп.
- Ибзíоуп. Даеá аиашьá дбьíмоума?
- Мап, даеá иáшьак дсы́мам.
- Амра, аиаҳэшьá дбьíмоума?
- Ааи, аиҳэшьá дсы́моуп. Ларá Хьы́бла лы́хьзуп.

Абгахэычы́ иáмоуп атчы́хэа ду -
მელას დიდი კუდი აქვს

Сды́за Ба́тал íмоуп ашэ́кэы́ бзы́ақэа -
ჩემს მეგობარ ბათაღს კარგი
წიგნები აქვს

შჲარა იშაბმოუპ ალსბა -
თქვენ გყავთ ლეკვი

დარა დრბმოუპ აფბზა -
მათ ჰყავთ მეგობარი

უარა იუმოუპ აამტა -
შენ გაქვს დრო

დარა ალსბა რბმოუპ -
მათ ლეკვი ჰყავთ

ჲარა იჲამოუპ აჲამარგა ბზია -
ჩვენ გვაქვს კარგი სათამაშო

ბარა იბბმოუპ ატყბ რუჲზა -
შენ გაქვს ლამაზი კაბა

Сарá исы́моуп аласбá
 Уарá иу́моуп аласбá
 Барá ибы́моуп аласбá
 Иарá (и)и́моуп аласбá
 Ларá илы́моуп аласбá
 Алá иáмоуп аласбá
 Ҳарá ихáмоуп аласбá
 Шәарá ишәы́моуп аласбá
 Дарá иры́моуп аласбá

ქართულად თარგმნეთ ავხაზური წინადადებები:

Сарá дсы́моуп ады́за - მე მყავს მეგობარი
 Уарá ду́моуп ады́за -
 Барá дбы́моуп ады́за -
 Иарá дй́моуп ады́за -
 Ларá длýмоуп ады́за -
 Абгахәычы́ дáмоуп ады́за -
 Ҳарá дхáмоуп ады́за -
 Шәарá дшәы́моуп ады́за -
 Дарá иры́моуп ады́за -

Ажәар

исы́моуп - მე ის (ნივთი) მაქვს, მე ის (ცხოველი) მყავს
 Амра - ამრა, ქალის სახელია
 áкәын - ბიჭი
 башьá - შენი (ქალო, გოგონავ) ძმა
 иоума? - ის (კაცი, ბიჭი) არის?
 (и)и́хьзуп - მას (კაცს, ბიჭს) ჰქვია
 (и)нзы́оуп - კარგია
 даәá - სხვა
 áиашьá - ძმა
 дбы́моума? - შენ (ქალო, გოგონავ) ის (ადამიანი) გყავს?
 иáшьák - ერთი ძმა

дсы́мам - მე ის (ადამიანი) არ მყავს
 áиaḥəшʏa - და
 дсы́моуп - მე ის (ადამიანი) მყავს
 Хьы́нла - ხიზლა, ქალის სახელია
 (и)лы́хьзуп - მას (ქალს, გოგონას) ჰქვია
 а̀нгахəшʏы́ - მელა, მელია
 иáмоуп - მას (ნივთს, ცხოველს) აქვს რალაც,
                   მას (ნივთს, ცხოველს) ჰყავს ის (ცხოველი)
 а̀цы́хəa - კუდი
 а̀цы́хəa ду - დიდი კუდი
 сы́дны́ - ჩემი სახლი
 а̀ḥəнцы́р - ფანჯარა
 (а)ḥʏзáқəa - ლამაზები
 а̀ḥəнцы́р ḥʏзáқəa - ლამაზი ფანჯრები
 а̀ды́за - მეგობარი, ამხანაგი
 сды́за - ჩემი მეგობარი, ჩემი ამხანაგი
 Ба́тáл - ბათალი, კაცის სახელია
 (и)и́моуп - მას (კაცს, ბიჭს) აქვს, ჰყავს
 а̀шəჩəы́ - წიგნი
 а̀нзýа - კარგი
 (а)нзýақəa - კარგები
 а̀шəჩəы́ нзýақəa - კარგი წიგნები
 и́умоуп - შენ (კაცო, ბიჭო) გაქვს ის (ნივთი), გყავს ის (ცხოველი)
 áамṭа - დრო
 и́ны́моуп - შენ (ქალო, გოგონავ) გაქვს ის (ნივთი), გყავს ის (ცხოველი)
 а̀цкы́ - კაბა
 (á)ḥʏзá - ლამაზი
 а̀цкы́ ḥʏзá - ლამაზი კაბა
 ḥარá - ჩვენ
 и́хáмоуп - ჩვენ გვაქვს ის (ნივთი), ჩვენ გვყავს ის (ცხოველი)
 áḥəмарга - სათამაშო.
 áḥəмарга нзýа - კარგი სათამაშო
 шəарá - თქვენ
 и́шəы́моуп - თქვენ გაქვთ ის (ნივთი), გყავთ ის (ცხოველი)
 а̀ласнá - ლეკვი
 дарá - ისინი, მათ
 и́ры́моуп - მათ აქვთ ის (ნივთი), ჰყავთ ის (ცხოველი)
 дýмоуп - შენ (კაცო, ბიჭო) გყავს ის (ადამიანი)
 дны́моуп - შენ (ქალო, გოგონავ) გყავს ის (ადამიანი)
 дýмоуп - მას (კაცს, ბიჭს) ჰყავს ის (ადამიანი)
 длы́моуп - მას (ქალს, გოგონას) ჰყავს ის (ადამიანი)
 дáмоуп - მას (ნივთს, ცხოველს) ჰყავს ის (ადამიანი)
 дḥáмоуп - ჩვენ გვყავს ის (ადამიანი)
 дшəы́моуп - თქვენ გყავთ ის (ადამიანი)
 и́ры́моуп - მათ ჰყავთ ის

Аиფызара - მეგობრობა

სარა აფიცაა რაჯაფნი ისიმოუპ, ახა ფიჯა გაკას ისიმოუ ტიკო ლიხჷპ.
ლიჯელა ასატიანი აუპ.

ტიკოი სარეი ჯაიკელაჯაოუპ: ჯაიბჯ-ჯაიბჯ შიკასა ჯხიჯუეიტ. ჯარა სინთაა
აშკოლ ჯალგოიტ. ტიკოი სარეი აშკოლ აშჯახ აუნივერსიტეტ ჯტალარ ჯტახუპ. ლარა
აქსუა ფილოღია ალხიტ, სარა ამედიცინა ალხიტ.

აშკოლ აფი ტიკო იფირქშიგოუ ტაფუპ, ატარა ბჯია ილბოიტ, ლგაერთქაილ ბჯიოუპ.

ტიკო ლკაშჯა ბჯიოუპ, ჯეგბი დირნაალოიტ. ლარეი სარეი ჯამაჯაკაა ეილოუპ. ჯარა
ადჯაკაა ეიციკაჯოიტ, ამუჯიკა ჯაჯიჯირფუეიტ, ჯნი-ჯინლა აჯაეინრაალაკაა
ჯრქიჯოიტ.

სარა ბჯია დიჯბოიტ სფიჯა, პატი ლიკაჯიჯოიტ ლარა.

თარგმნე აფხაზურად:

დათო და გიო მეგობრები არიან. დათოს გვარი კილასონიაა, გიო ბერიძეა.

ისინი თანატოლები არიან. დათო სანიმუშო მოსწავლეა. მას მათემატიკა
უყვარს.

ისინი დავალებებს ერთად ასრულებენ, უსმენენ მუსიკას, კითხულობენ
წიგნებს.

- ორნიკე, ყარა აფიზა დუმოუმა?
- Ааи, сарá афызцэа рацэафны́ исы́моуп.
- Иры́хьзузеи уфызцэа?
- Дарá ры́хьызкэа Дáто, Лáша, Сáндро, Нíка, Лúка, Андри́а, Демéтре óуп.
- Ба́тал дуды́руама?
- Ба́тали саре́и макы́ана хаибады́руам.

Ажәар

- áифызара - მეგობრობა
- აფიზა - მეგობარი, ამხანაგი
- აფызцэა - მეგობრები, ამხანაგები
- рацэафны́ - ბევრნი, ბლომად (ითქმის ადამიანებზე)
- исы́моуп - 1. მე ისინი მყვანან. 2. მე ის (ნივთი) მაქვს
- аха́ - მაგრამ
- ага́кыа - ახლობელი
- фызá га́кыас - ახლობელ მეგობრად
- исы́моу - ვინც მე მყავს
- (и)лы́хьзуп - მას (ქალს, გოგონას) ჰქვია
- лы́жэла - მისი (ქალის, გოგონას) გვარი
- áуп - ის (ნივთი) არის
- ო́იკოი саре́и - თიკო და მე
- ха́иқэлацэоуп - ჩვენ თანატოლები, ტოლნი ვართ
- жа́ибжь-жа́ибжь - ჩვიდმეტ-ჩვიდმეტი
- áшықэс - წელიწადი, წელი
- жа́ибжь-жа́ибжь шықэса́ хы́тцуеит – ჩვიდმეტ-ჩვიდმეტ წლისანი ვართ
- хара́ - ჩვენ
- сынтáа - წლეულს, წელს, წლეევანდელ წელს
- ашкóл - სკოლა
- хáлгоит - ჩვენ მას ვამთავრებთ
- áшьта́хь - მერე, შემდეგ
- ашкóл áшьта́хь - სკოლის მერე
- ауниверситéт - უნივერსიტეტი
- хта́лар - რათა შევიდეთ, რათა ჩავირიცხოთ (სასწავლებელში)
- хта́хуп - გვინდა, გვსურს
- ауниверситéт хта́лар хта́хуп - გვინდა, რომ უნივერსიტეტში შევიდეთ, გვინდა, რომ უნივერსიტეტში ჩავირიცხოთ
- áпсыа - 1. აფხაზი. 2. აფხაზური
- (а)филоло́гия - ფილოლოგია
- áпсыа филоло́гия - აფხაზური ფილოლოგია
- (и)áлылхит - მან (ქალმა, გოგონამ) ის (ნივთი) ამოირჩია, აირჩია
- амедици́на - მედიცინა
- (и)áлысхит - მე ის (ნივთი) ამოვირჩიე, ავირჩიე

иґырпшыґоу - ვინც, რაც სამაგალითოა, სანიმუშოა
 иґырпшыґоу таау - ის სამაგალითო, სანიმუშო მოსწავლეა
 ацара - სწავლა, განათლება
 бзиа илбнит - მას (ქალს, გოგონას) ის (ნივთი) უყვარს
 (а)ґаырцкәыл - ნიჭი
 лґаырцкәыл бзиоу - იგი (ქალი, გოგონა) ნიჭიერია
 (а)кәзшьа - ხასიათი
 лкәзшьа бзиоу - მას (ქალს, გოგონას) კარგი ხასიათი აქვს
 зегьы - 1. ყველა. 2. ყველაფერი
 дырнаалоит - მას (ადამიანს) ისინი უხდება
 ларей сарей - მე და ის (ქალი, გოგონა), მე და მას (ქალს, გოგონას)
 амаза - საიდუმლო
 хамазақәа - ჩვენი საიდუმლოებები
 еилоу - ისინი ერთმანეთშია შერეული
 хамазақәа еилоу - ჩვენ გაზიარებული გვაქვს
 адцақәа - დავალებები
 еицыкәцоит - ჩვენ ერთად ვაკეთებთ
 амүзыка - მუსიკა
 хазызырәуеит - ჩვენ მას ვუსმენთ
 зны-зынла - ხანდახან, ზოგჯერ
 әжәеинраалақәа - ლექსები
 хрыпхьоит - ჩვენ მათ ვკითხულობთ
 бзиа дызбнит - მე ის (ადამიანი) მიყვარს
 (а)пату - პატივი
 пату лыкәыцоит - მე მას (ქალს, გოგონას) პატივს ვცემ
 думоума? - შენ (კაცს, ბიჭს) ის (ადამიანი) გყავს?
 ирыхьзузеи? - რა ჰქვიათ მათ?
 үдызца - შენი (კაცო, ბიჭო) მეგობრები, შენი ამხანაგები
 рыхьызқәа - მათი სახელები
 роу - ისინი არიან
 дудыраума? - შენ (კაცო, ბიჭო) მას (ადამიანს) იცნობ?
 Бағали сарей - ბათალი და მე
 макәана - ჯერჯერობით
 хаибадыраум - ჩვენ ერთმანეთს არ ვიცნობთ

Шыжыкхьа - სავუბმე

Сарá аҭаацэá ду сýмоуп. Шыжымытáн ҳарт зегýы ҳаццакүеит. Сáни сáби аýсурахь ицáр áуп. Сарá ашкóл ахь сцáроуп. Саҳашьá хэыцýи ахэыцтэýи бáҳча ахь дыргáроуп.

Сандýи сабдýи афны иаанхóит, урт атэанчáфцэоуп, ахá сарá сандý ус бáша дтэам афны, уй лóуп ҳафáтэ зырмазéиуа. Шыжыкхьа азы еснагь áишэа имазéины икэгылоуп афáтэ хкы-хкы рáцэа: акэтыжь, ақáшь, ашэ, áхэша, ахáча, ашэырзы, ачáи, ахш, ачá, ачáцьқэа, акáҳуа.

- Асҭамýр, уарá иуфáр иуҭахи?
- Сарá ақáшь сфóит, ачáи áдыскылоит.
- Мзýа, барá ибфáр ибҭахи?
- Саргыýи ақáшь сфóит, ачá áхэша ахьшьýи иáдыскылоит.

Сан еснагь éигъш акáҳуа лжэуеит. Саб акэтáгь цýны, ашэ ачá áдкыланы ифóит.

Шыбжыкхьа - სავდიო

Шыбжыкхьа ҳарá ҳҭаацэарá зегýи áишэа ҳаицахатэóит, акрéицаҳфóит. Ҳарá ҳҭаацэá шыбжыкхьа хымҗада абыста ýны, иҗхазá иаҳфáр áуп. Ирацэаны икэуп áишэа акэáцжэы, ажьцáа, акэты чаҗаны, ацáатэýи, акэýид, арцэýи, асызбáл, арашы сызбáл, апырпылцьýика, азы, ашэырзы, ашэýр, ахаатэýи.

Сарá сҭаацэá цасс ихáмоуп, акранáҳфо ахэыцқэá цэажэазóм, áиҳабцэа ирзызырфóеит, сабдý аныҳэаҫа аникү зегýи ҳшьапы ҳақэгылоуп, аиҳабы патý икэцаразы.

Акрыфара ҳанáлгалак сандýи, сáни áишэа éилдыргоит, ачанáҳқэа рызэзэоит, адашьмá рҗсóит.

Уаххья́ - ვახშამი

Уаххья́ ускáк ихья́нტамкәа й́казар áуп. Сабдý ишй́хәо áла ирацәаны́ áфара е́eim, ей́харак уахынла, áцәара иапырхагоуп. Убри́ а́кнытә уахынла ҳарт ачамчамы́та зны ма ачаҳаржә, мáмзаргы́ ачáць ачáи áдкыланы иаҳфóит, сарá сахәшьá хәычы́ ачамчамы́та áцха иáдкыланы бзй́а иаҳбóит.

Ажәар

шыыжьхья́ - საუზმე

сарá - მე

ა́таაцәá ду - დიდი ოჯახი

(и)сы́моуп - მაქვს, მყავს

шыыжьымтáн - დილით, დილას

ҳарт - ჩვენ

зегы́ - ყველა

ҳаццакуéит - გვეჩქარება, ვჩქარობთ

сáни сáби - ჩემი დედ-მამა

аýсурахь - სამსახურში

ицáр áуп - უნდა წავიდნენ

ашкóл ахь - სკოლაში

сцáроуп - უნდა წავიდე

сахәшьá хәычы́ - ჩემი პატარა და

ахәыцтәы́ бáхча ахь - საბავშვო ბაღში

дыргáроуп - იგი (ადამიანი) უნდა წაიყვანონ, იგი წასაყვანია

сандýи сабдýи - ჩემი ბებია-ბაბუა

ааны́ иаанхóит - შინ რჩებიან

урт - ისინი

атәанчáацәоуп - პენსიონერები არიან

ахá - მაგრამ

ус - ისე

бáша дтәам - ტყუილად არ სხედან

у́й - ის, იგი

лóуп - ის (ქალი) არის

ҳафáтә - ჩვენი საჭმელი

зырмазéиуа - ვინც ამზადებს

шыыжьхьа азын - საუზმეზე, საუზმის დროს
 еснагъ - მუდამ, ყოველთვის
 аишаа - 1. მაგიდა. 2. ტაბლა. 3. სუფრა
 имазины - გამზადებული
 икәгылоуп - აწყვია, ალაგია
 афатә - საჭმელი
 хкы-хкы рәцәа - მრავალნაირი, ბევრნაირი, სხვადასხვა სახის
 акәтыжь - ქათმის ხორცი
 ақашь - ფაფა
 ашә --1. ყველი. 2. სულგუნი
 ахәша - კარაქი
 ахәча - ხაჭო
 ашәырзын - ხილის წვენი
 ачәи - ჩაი
 ахш -რძე
 ачә - პური
 ачәпәқәа - აჩაჯი, კარაქში გამომცხვარი პურის ფქვილის ტკბილი კვერები
 акәхуа - ყავა
 Астамыр - ასთამური, კაცის სახელია
 уарә - შენ (კაცო)
 иуфәр иутәхи? - რა გინდა, რომ ჭამო? (კაცო)
 (и)сфәит - მე ვჭამ
 адыскылоит - საჭმელს ზედ ვატან, ზედ ვაყოლებ
 барә - შენ (ქალო)
 ибфәр ибтәхи? - რა გინდა, რომ ჭამო? (ქალო)
 саргын - მეც
 ачә ахәша ахьшьын - კარაქწასმული პური
 еснагъ еипыш - როგორც ყოველთვის
 (и)лжәуәит - ის (ქალი) სვამს
 саб - მამაჩემი
 акәтәнь ұны - ერბოკვერცხი, შემწვარი კვერცხი
 адыкыланы - მიტანებით, დაყოლებით
 ифәит - ჭამს (კაცი)
 шыынжьхьа - სადილი
 хтаацәарә - ჩვენი ოჯახი
 хаицахатәит - ერთად ვუსხდებით (სუფრას)
 акрәицырфәит - ერთად ჭამენ
 хымғада - აუცილებლად
 абыста ұны - ღომს გააკეთებს და...
 ипәхәзә - ძალიან თბილს, ცხელს
 иахфәр әуп - უნდა ვჭამოთ, უნდა მივირთვათ
 (и)рацәаны - ბევრი, ბლომად
 икәуп - აწყვია, ალაგია
 акәәцжәы - მოხარშული ხორცი
 ажьцаә - შებოლილი ხორცი
 акәты чапаны - შეკმაზული ქათამი
 ацаатәы - მხალეული
 ақәыд - ლობიო

арцәы́ - ძუავე
 асызбáл - ტყემლის საწებელი
 арашы́ сызбáл - ნიგვზის საწებელი, ბაჟე
 апырпылцы́ыка - აჯიკა
 азы́ - წყალი
 ашәырзы́ - ხილის წვენი
 ашәы́р - ხილი
 ахаатәы́ - ტკბილეული
 цасс - წესად
 иҳáмоуп - გვაქვს
 акранáхфо - როცა ვჭამთ
 ахәыцқәá - ბავშვები
 (и)цәажәазóм - არ ლაპარაკობენ
 áиҳабцәа - უფროსები
 ирзы́зырәуеит - ისინი მათ უსმენენ
 аны́хәафә ани́ку - როცა სადღეგრძელოს ამბობს
 хшьапы́ ҳақәғы́лоуп - ფეხზე ვდგავართ
 аиҳабы́ - უფროსი
 патý и́қәцаразы - პატივსაცემად, საპატივცემულოდ
 акры́фара - ჭამა
 ханáлгалак - როცა მოვრჩებით, როცა ვათავებთ
 áишәа éилдыргоит - სუფრას ალაგებენ
 ачанáх - თეფში
 ры́зәзәоит - რეცხავენ
 адашьмá - იატაკი
 (и)рпүсóит - ჰგვიან
 уаххьá - ვახშამი
 үскáк - იმდენად
 ихьáнтáмкәа - არამძიმე
 и́казар áуп - უნდა იყოს
 ишы́хәо áла - როგორც ის (კაცი) ამბობს
 áфара - ჭამა
 (и)еéим - არ ვარგა, კარგი არ არის
 éиҳарак - უმეტესად
 уахы́нла - საღამოს, ღამით
 áцәара - ძილი
 иапы́рхáгоуп - ის (ნივთი) ხელს უშლის, ვნებს
 үбрí а́кны́тә - ამიტომ
 ҳарт - ჩვენ
 ачамчамы́та - აჩამჩამიტა, ბლინი
 зны - გამომცხვარი
 ма - ან, ანდა
 ачаҳáржә - აჩაჰარჟე, მოხარშული ყველიანი კვერი
 мáмзаргы́ - ანდა, თუ არადა
 áцха - თაფლი
 бзíа илбóит - მას (ქალს) უყვარს

Ачысмаџа - ჭურჭელი

Асаán
ღრმა თევში

Ачуán
თუჯის ქვაბი

Адыргán
ტაფა

Ачанáх
თევში

Аиры́з
ღოქი

Акəцáл
ქოთანი

Афырцáн
სირჩა

Áцəцá
ჭიქა

Ақəáб
ქვაბი

Ачқы́н
ჩანგალი

Áҳəызбá
დანა

Амхáцə
კოვზი

ადეახხყ აიწეაჟეარა – საუბარი ქუჩაში

- იკალოზარ, ისაშეჟეა, დყრმიტ გეყილია იმეა ახყიკოყ?
- შეყიშიაშოყ შეეცალა, ე-კვარტალკ რაამყშყჟახყ არმარახყ ალა იკოყ.
- სატამყ, ამუზეი აჩნყნზა სყზლანეირი?
- ამუზეი ახყ ავტობუს აებათეი ანომერ ცოიტ.
- აბოტანიკატე აბაჟჩა ახყ სყზლანეიყა ამეა იარბანუ?
- აბრი ამეა შეყზკეყ იშიაშოყ აბაჟჩა აჩნყნზა შენანაგოიტ.
- სარა აეჟეარა ახყ სნეირ სტაჟუყ, ამეა ჟედიყუაზარ?
- ააი, ყაჟეყ არყყარახყთეი ამეა შეყკელა, აკყრ შენეირ იჟებოიტ.
- აიხამეა ავოკზალ ახყიკოყ საშეჟანდაზ.
- აბრი აანგყლარტა აჩნყ აჟყატეი ანომერ ატროლლეიბუს შეეჟეტეა.
- ახეშეტეყრტა მა აყტეკა აჩნყნზა სყზლანეირი?
- უი იააიგეოყ, აბრი აკვარტალ შეეხყაავატეყიყა იგყლოყ ახეშეტეყრტა.
- აბაჟეაზა ახყიკოყ ჟედიყუაყა?
- ააი, ყახყ შენეირ აზყ არმარახყ შეეცარ აყ, ნას შეყიშიაშოყ აბაჟეაზა შენადგყლოიტ.

აჟეარ

ადეახხყ - გარეთ, ქუჩაში, მინდორში
აიწეაჟეარა – საუბარი
იკალოზარ - თუ შეიძლება
ისაშეჟეა! - მიტხარით!
იმეა - მისი ქუჩა
(ი)ახყიკოყ? - სად არის?
შეყიშიაშოყ - თქვენ პირდაპირ
შეეცალა - წადით, იარეთ
ე-კვარტალკ - ორი უბანი
რაამყშყჟახყ - მათ შემდეგ
არმარახყ ალა - მარჯვენისკენ
იკოყ - არის, მდებარეობს
სატამყ! - ბოდიში, მომიტევეთ, მაპატიეთ
ამუზეი აჩნყნზა - მუზეუმამდე
სყზლანეირი? - როგორ მივიდე?
ამუზეი ახყ - მუზეუმისკენ, მუზეუმში
ავტობუს - ავტობუსი
აებათეი - მეორე
ანომერ - ნომერი
(ი)ცოიტ - მიდის
აბოტანიკატე აბაჟჩა ახყ - ბოტანიკური ბაღისკენ, ბოტანიკურ ბაღში
სყზლანეიყა - რით მივალ?
იარბანუ? - რომელია?
აბრი - ეს
ამეა შეყზკეყ - ქუჩა, რომელზეც დგახართ, რომელზეც იმყოფებით
იშიაშოყ - პირდაპირ
აბაჟჩა აჩნყნზა - ბალამდე
შენანაგოიტ - ის (ნივთი) თქვენ მიგყყვანთ

cará - მე
 aḵáara aḵ - რიყისკენ, რიყეზე, პლაჟისკენ, პლაჟზე
 snéir - რომ მივალ, თუ მივალ
 (ი)stáxup - მინდა, მსურს
 (ი)jədyryazar? - თუ იცით?
 áai - დიახ, კი, ჰო
 yajəy - ახლა, ამჟამად
 árɲ̥yarahətyəi ámɔa - მარჯვენა გზა, მარჯვენა ქუჩა
 (ი)shəyqəlá - დაადექით
 akyr shənéir - ცოტას რომ გაივლით
 ijənbəit - დაინახავთ
 aixámɔa - რკინიგზა
 avokzál - სადგური
 (ი)ahybykoŋ - სადაც არის, სადაც იმყოფება, სადაც მდებარეობს
 (ი)sáshəxəandaz - ნეტავი მეტყობით
 abry - ეს
 aangylarɲa aḵny - გაჩერებასთან, გაჩერებაზე
 áxɲatəi - მესამე
 atrolleibys - ტროლეიბუსი
 (ი)shəqətəá! - შიგ დაჯექით, დაბრძანდით
 ahəshətyrɲa - საავადმყოფო
 ma - ან, ანდა
 aɲtəka aḵnyɲza - ავთიაქამდე
 syzlanəiri? - რით მივიდეთ?
 yí - ის
 iaáigəoŋ - ის ახლოსაა
 shəaxyaavatəiyə - რომ მოუხვევთ
 igyloŋ - დგას
 abəɲəáza - ნავსადგური
 (ი)ahybykoŋ - სადაც არის, სადაც მდებარეობს
 (ი)jədyryama? - თუ იცით?
 yáx - იქ
 shənéir azy - თქვენს მისასვლელად, რათა მიხვიდეთ
 shəcar áŋ - უნდა წახვიდეთ
 nas - მერე
 shəyshyashoŋ - თქვენ პირდაპირ
 shənadgyloit - მიადგებით

Ашкóл - სკოლა

Сарá сышкóл ахыбра дáараза ип̄шзóуп, п̄шь-éихагыла áмоуп. Сарá áѳбатéи áихагыла аҕны сыҕоуп. Сыклáсс т̄баауп, йлашоуп. Есымшá фы-урóкк хáмоуп.

Сарá дáараза бзйá избóит сѳызцáá. Хаклáсс аҕны ѳажэифѳык атцáцáá хáҕоуп. Урт рыҕнытэ жэйп̄шьѳык áзѳабцáа рóуп, жэаѳаѳык - áчкэынцáа. Хаклáсс дáараза éибатáху клáссуп. Харт хáибыргэаауам, хáицэхауам, хáицхыраауеит аурóккэа рыҕатцараѳы.

Сарá дáараза бзйá избóит áбаѳртцэыреи, асахьатыхреи аурóккэа, нáсгы чыдала бзйá избóит схатэы бызшэа.

Харá хаклáсс еихабыс дáмоуп арцáѳы Нýца Хáқы-ип̄ха. Уй аурóк дáараза ибзйаны иахзéиталхэоит, еилáхкааратэы. Егырт арцáцэáгы бзйоуп.

Сарá сышкóл иáмоуп áштá ду. Ап̄сшьáра áамтáзы атцáцáá зегыí адэахьы хдэылтцны хáхэмаэруеит. Сарá исызхáр сынцьнырхоит. Аҕны п̄шзáқэа сыргылоит.

Ажәар

ашкóл - სკოლა
сарá - მე
сышкóл - ჩემი სკოლა
ахынбра - შენობა
дáараза - ძალიან
иҗшзóуп - ლამაზია
пшь-éихагыла - ოთხი სართული
(и)áмоуп - მას (ნივთს) ისინი აქვს
áббатәи - მეორე
áихагыла аҗны - სართულზე
сыҗоуп - ვარ, ვიმყოფები
сыклáсс - ჩემი კლასი
(и)тбаауҗ - ფართოა
йлашоуп - ნათელია
есымшá - ყოველდღე
фы-урóкк - ექვსი გაკვეთილი
(и)хáмоуп - გვაქვს
бзйа избóит - მიყვარს
сдызцәá - ჩემი მეგობრები, ჩემი ამხანაგები
хаклáсс аҗны - ჩვენს კლასში
ажәифдык - ოცდაექვსი (ადამიანი)
ацадцәá - მოსწავლეები
хáҗоуп - ვართ, ვიმყოფებით
урт рыҗнытә - მათგან, მათ შორის
жәйпшьдык - თოთხმეტი (ადამიანი)
áзҗабцәа - გოგონები
рóуп - არიან
жәададык - თორმეტი (ადამიანი)
áчкәынцәа - ბიჭები, ვაჟები
éибатәху - ერთმანეთის მოყვარული, ვისაც ერთმანეთი სურს
(и)клáссуп - კლასია
харт - ჩვენ
хәибыргәаауам - ერთმანეთს არ ვაბრაზებთ
хәицәхауам - ერთმანეთს არ ვლანძღავთ
хәицхыраауеит - ერთმანეთს ვეხმარებით
аурóкқәа - გაკვეთილები
рыҗатцарафы - მათ მომზადებაში
áбәдрцәыреи - ვარჯიში და..., ფიზკულტურა და...
асахьатыхреи - ხატვა და...
нáсгы - გარდა ამისა
чыдала - განსაკუთრებით
схатәы бызшәа - ჩემი მშობლიური ენა
харá - ჩვენ

ҳакласс - ჩვენი კლასი
eiҳабьс - უფროსად, დამრიგებლად
дáмоуп - ჰყავს
арцады - მასწავლებელი
Нўца Ҳақы-ипҗа - ნუცა ჰაქის ასული
үй - ის, იგი
аурóк - გაკვეთილი
ибзйаны - კარგად
иаҳзéиталҳóит - ის (ქალი) გვიამბობს, გადმოგვცემს, გვიხსნის
eилáҳкааратэы - ჩვენთვის გასაგებად
егьырҗ - სხვები, დანარჩენები
арцадцáғьы - მასწავლებლებიც
(и)бзйоуп - კარგია
áшҗа - 1. ეზო. 2. მინდორი. 3. მოედანი
(а)ду - დიდი
аҗсшьáра - დასვენება, შესვენება
áамҗазы - დროისათვის, დროს
ацáдцá - მოსწავლეები
зегьы - ყველა
адáахьы - გარეთ
ҳдáылҗны - გავდივართ და...
ҳаҳáмаáруeит - ვთამაშობთ
исызҳáр - რომ გავიზრდები
сынҗьнырхоит - იწუინერი გავხდები
ааны - სახლი
(а)җшзáқáа - ლამაზები
(и)сыргылоит - ვაშენებ, ავაშენებ

ტელა აიჯაჟარა- საუბარი ტელეფონით

- Алло!
- Сзырџеит, изхџода?
- Мшыбзџа, Кама! Оџар соуп.
- Мшыбзџа, Оџар! Ушпџаџоу?
- Хар сымам, барџа бышпџаџоу?
- Саргџы сгџы бзџоуп.
- Кама, башџа аџны дыџоума?
- Ааи, уџацџаჟარ уџахџума?
- Ааи, иџалџзар.
- Уаапџшы, сџпџхџоит аџџџ ахџ.
- Иџабџуп, абзџარаз!
- Абзџара узџџкалааит!
- Алло, мшыбзџа, Оџар, сзџызџырџеит.
- Бзџа убџааит, აამџა უმოума?
- Ааи, аџны стџџოуп.
- Уააი нас, акинџ ахџ хџцап.
- Дџარაза ибзџоуп.
- Ус აკџзар акинџთџატр აџны сџзыпџшუპ.
- Асаაџ хџба рзы уџа сыџказаაჟეит.

Аჟџარ

ტელა - მავთულით. აჟ: ტელეფონით
აიჯაჟარა - საუბარი
алло! - ალო!
сзырџеит - ვისმენ. აჟ: გისმენ
изхџода? - ვინ ლაპარაკობს?
мшыбзџа! - გამარჯობა
Кама - კამა, ქალის სახელია
соуп - ვარ

ყაყაყი? - შენ (კაცო) როგორ ხარ?
 ხარ ყყყყ - არა მიშავს
 ბარა - შენ (ქალი)
 ბყყყაყი? - შენ (ქალი) როგორ ხარ?
 ყყყყ - მეც
 ყყყ ბყყყ - კარგად ვარ, ჯანმრთელად ვარ
 ბყყყ - შენი ძმა (ქალი)
 აყყყ ბყყყაყი? - შინ არის? სახლშია?
 აყყ - დიახ, კი, ჰო
 ყყყაყაყაყ - შენ (კაცო) რომ დაელაპარაკო მას (კაცს)
 (ი)ყყაყაყი? - გინდა? გსურს?
 იყყაყაყ - თუ შეიძლება
 ყყყაყაყ! - დაიცადე! მოიცადე!
 ყყყაყაყ - მე მას (კაცს) დავუძახებ
 აყყაყ აყყ - მავთულთან. აყ: ტელეფონთან
 იყაყაყ - მადლობა. აყ: გმადლობ!
 აყაყაყაყ! - ნახვამდის!
 აყაყაყაყ ყყყაყაყაყ! - სიკეთე გქონოდეს!
 ყყყაყაყაყაყ - მე შენ (კაცს) გისმენ
 ბყაყაყაყაყ! - სიკეთე გენახოს! აყ: გაგიმარჯოს!
 აყაყაყ - დრო
 (ი)ყყაყაყაყი? - შენ ის (ნივთი) გაქვს?
 აყყაყაყაყაყ - შინ ვზივარ, სახლში ვზივარ
 ყყაყაყ! - შენ (კაცო) მოდი!
 აყაყ - მაშ
 აყაყაყაყ აყყ - კინოში, კინოსკენ
 აყაყ - წავიდეთ
 აყაყაყაყაყ - ძალიან
 იყაყაყაყაყ - კარგია
 ყყ აყაყაყაყ - რადგან ასეა, რაკი ასეა
 აყაყაყაყაყაყ აყყაყაყაყ - კინოთეატრთან
 ყყაყაყაყაყაყ - მე შენ (კაცო) დაგელოდები
 აყაყაყ - საათი
 აყაყაყაყაყაყ - ხუთისთვის, ხუთზე
 ყყაყ - იქ
 ყყაყაყაყაყაყაყაყ - ვიქნები

Истцбит - зснзкълмб

Абри сышкъл ахыбра ауп. Уй ашта тбаа амоуп. Аштаф ирызхауеит атла дукэа, ашэт пшзакэа.

Хашкъл атцарá ртцбит атцатцэа рацэафны. Урт атцарá артцатцэа иддыртцбит.

Хашкъл иáмоуп астадион хэыцы, аспортзál, аклүб ду, абиблиотека, акрыфарта.

Сарá афбатэи акласс афы стэоуп. Хккласс уáда тбаауп, илáшоуп. Акласс уадафы игылоуп астолкэеи акэардэкеи атцатцэа рзы, иарá убás стóлки кэардэки артцатцэа изы. Атзámц ихшыуп акласстэ бэы. Аурóккэа рáан атцатцэа рыфоеит, ирыпхьоит артцага шэкэыкэа, фырхэала ирхэбит.

Харá иахтцбит акыртуа бызшэа, агъсуа бызшэа, англыз бызшэа, атоурых, агеография, азоология, аматематика.

Аурóккэа рыбжьара атцатцэа рыпсы ршыбит, цьоукы ахэмаргакэа рыла ахэмарра иáлагоит, цьоукы ампыл иáсуеит, амúзыка иазызырфоеит, ма ашэа рхэбит, цьоукы акрыфартаф какáлк ркуеит.

Сарá атцарá ибзианы истцбит.

- Мшы бзйа, Лика!
- Бзйара убáаит, Дацо!
- Лика, бабáнтэиауеи?
- Ашкóлынтэ саáиуеит. Уарá уабáказ?
- Саргыы ашкóл афы сыкан. Даáра саапсэит.
- Избáн?
- Аурóккэа рышытахь ачкэынцэа ампыл áсра хáлагеит.
- Уатцэазы атцатэкэа уцахьáма?
- Ааи, иацы истцахьэит абызшэакэа,

атоурых, азоология. Иáанхеит аматематика.

- Иáрбан абызшэакэа ишэтцó?

- Агъсуа бызшэа, акыртуа бызшэа, англыз бызшэа.

- Агъшэа ибзйаны иудыруама?

- Мамóу, ибзианы исыздыруам, уй атцарá сынтэа хáлагеит.

- Акэфеиара úмазааит!

- Итáбуп!

Ажәар

истц́рит – მე მას ვსწავლობ

абри́ - ეს

сышкóл - ჩემი სკოლა

чашкóл - ჩვენი სკოლა

ахы́бра - შენობა, ნაგებობა

ау́п - ის (ნივთი, ცხოველი) არის

у́й - ის (ხილული), მას

áш́та – 1. ეზო. 2. მინდორი. 3. მოედანი

áш́таф - ეზოში

(а)т́баá - ფართო

áш́та т́баá - ფართო ეზო

(и)áмоу́п – მას (ნივთს) რაღაც აქვს

иры́зчáуеит - ისინი იზრდებიან

áт́ла - ხე

(а)ду́ - დიდი

(а)дýкáа - დიდები

áт́ла дýкáа - დიდი ხეები

ашáт - ყვავილი

(á)п́шзáкáа - ლამაზები

ашáт п́шзáкáа - ლამაზი ყვავილები

ат́арá - 1. სწავლა. 2. განათლება

(и)р́цóит - ისინი მას სწავლობენ.

ат́арá р́цóит - ისინი სწავლობენ, განათლებას იღებენ

ат́аацáа - მოსწავლეები

ат́аацáа р́зы - მოსწავლეებისთვის

ра́цааады́ - ბევრნი, ბლომად (ადამიანები)

ур́т - ისინი, მათ

идды́рцóит - ისინი მათ ასწავლიან

ат́арá идды́рцóит - ისინი მათ განათლებას აძლევენ

ар́цаады́ изы́ - მასწავლებლისთვის

ар́цаацáа - მასწავლებლები

астадиóн - სტადიონი

(а)хáычы́ - პატარა, მცირე

астадиóн хáычы́ - მცირე სტადიონი

аспортзáл - სპორტული დარბაზი

аклýб - კლუბი

аби́блиотéка - ბიბლიოთეკა

акры́фар́та - ბუფეტი, სასადილო

áф́батáи - მეექვსე

аклáсс - კლასი

х́класс - ჩვენი კლასი

аклáсс а́фы́ - კლასში

стáоу́п - მე ვზივარ

áф́батáи аклáсс а́фы́ стáоу́п - მეექვსე კლასში ვარ, მეექვსე კლასში ვსწავლობ

(а)уáда - ოთახი

(a)γαδαφύ - ოთახში
 (и)ἄβραυπ - ის ფართოა
 иλάшоуп - ის ნათელია
 игылоуп - ისინი დგანან
 аστόлқәеи - მაგიდები და...
 стóлки - ერთი მაგიდა და...
 аḵә́рдәқәеи - სკამები და...
 ḵә́рдәқи - ერთი სკამი და...
 иарá γβáс - ასევე, აგრეთვე
 атзámц - კედელი
 ихшьýп - დაკიდებულია, ჰკიდია, მიკრულია
 аклáсстә - საკლასო
 (a)ḡәý - 1. დაფა. 2. ფიცარი
 аүрóкқәа - გაკვეთილები
 рáан - მათ დროს, მიმდინარეობისას
 (и)ры́дүеит - ისინი წერენ
 иры́пхьоит - ისინი კითხულობენ მათ
 арцáга шәḵә́ықәа - სახელმძღვანელოები
 фы́рхә́ала - ზეპირად
 ирхә́оит - ისინი ამბობენ
 иаҳцáоит - ჩვენ ვსწავლობთ მათ
 ақы́ртыа - 1. ქართველი. 2. ქართული
 (a)нызшә́ - ენა
 ақы́ртыа нызшә́ - ქართული ენა
 а́псыа - 1. აფხაზი. 2. აფხაზური
 а́псыа нызшә́ - აფხაზური ენა
 анґлы́з - 1. ინგლისელი. 2. ინგლისური
 анґлы́з нызшә́ - ინგლისური ენა
 аґоуры́х - ისტორია
 агеоґра́фия - გეოგრაფია
 азоо́лóгия - ზოოლოგია
 ама́тема́тика - მათემატიკა
 ры́нжьяра - მათ შორის
 ры́псы ршьóит - ისინი ისვენებენ
 пы́оуқы - ზოგიერთები, ზოგი ვინმეები
 а́хә́марґақәа - სათამაშოები
 а́хә́марґақәа ры́ла - სათამაშოებით
 а́хә́марра - თამაში
 иáлаґоит - იწყებენ
 а́мпыл - ბურთი
 иáсүеит - ისინი ურტყამენ
 а́мпыл иáсүеит - ისინი ბურთაობენ
 амы́зыка - მუსიკა
 иазы́зырәүеит - ისინი მას ისმენენ, მას უსმენენ
 ма - ან, ანდა
 а́шәа - სიმღერა

(ი)რჩაბიტ - ისინი ამბობენ
 áшәа рқәбит - ისინი სიმღერას ამბობენ, ისინი მღერიან
 բծօւկն - ზოგი ვინმე
 акры́фартаф - სასადილოში, ბუფეტში
 какáлк ркуéит - ისინი საუზმობენ
 აცარá - სწავლა, განათლება
 იბზიანн - კარგად
 иста́бит - მე მას ვსწავლობ
 აცარá იბზიანн иста́бит - მე კარგად ვსწავლობ
 баба́нтаაуეი? - შენ (ქალო, გოგონავ) საიდან მოდიხარ?
 ашкóлынтә - სკოლიდან
 саáиуეит - მოვდივარ
 уаба́ჩაზ? - შენ (კაცო, ბიჭო) სად იყავი?
 саргьн - მეც
 ашкóл афн - სკოლაში
 сьнкан - მე ვიყავი
 დაáра - ძალიან
 саапсéит - დავიღალე
 изба́н? - რატომ?
 аурóкқәа - გაკვეთილები
 аурóкқәа ры́шьтахь - გაკვეთილების შემდეგ
 áчкәынцәа - ბიჭები
 áмпыл - ბურთი
 áсра - დარტყმა
 áмпыл áсра - ბურთის დარტყმა, ბურთაობა, ბურთის თამაში
 ჩáლაგეიტ - ჩვენ დავიწყეთ
 уацәазьн - ხვალისთვის
 აცატაқәá - სასწავლი დავალებები
 (ი)უцáхьáма? - შენ (ბიჭო) ისინი უკვე ისწავლე?
 áаи - დიახ, ჰო, კი
 иацьн - გუშინ
 истахьéит - მე ისინი უკვე ვისწავლე
 აბнзшәაқәа - ენები
 иáанхеიტ - დარჩა
 иáრбан? - რომელი?
 ишә́ბი? - თქვენ რას სწავლობთ?
 აპсшәá - აფხაზური ენა
 иуды́руама? - შენ (კაცო, ბიჭო) ის იცი?
 мамóу - არა
 исызды́руам - მე ის არ ვიცი
 áқәғиара - წარმატება
 (ი)ýмазааит! - შენ (კაცო, ბიჭო) ის გქონოდა?
 áқәғиара ýмазааит! - წარმატება გქონოდა! წარმატებას გისურვებ!
 ита́буп! - მადლობა! გმადლობ!

Аҧсшьáрамш - დასვენება

Иахьá аҧсшьáрамш ауп. Шьы́жьи заá сымгылеит. Саҳəшьá еиҳабгьы дьыцəан акыр аамтá. Хтáацəара зегьы иҳазбéит áқалақь халтцны́ амш хҳахғарц.

Сán лашьéи итáацəеи иаáит. Уртгьы́ харá иҳаццáр ртáхын. Амџа хáқəлеит џ-машьынак хры́қəтəаны. Амџан аџьармыкьахь инеит сáби, саншьей, сáни, саншьá ипұхəыси. Харá ахəыцқəа амашьына аќны́ хáанхеит. Аџьармыкьаќны акəáци, анáшеи, апамы́дори, ашəыри аáхəаны иаáргеит. Адəқьáн аќнытə áча, áшə, ашəырзы́, алуманáт аáххəеит.

Амџа хáқəлеит. Азыйас ахы́қəан адəхəыпұш пұшзáк аќны́ хнеит. Уáќа áмца еиқəáхтəеит, акəáц хзит, асалáт ххны крáхфəеит. Нас азы́ хтáлеит, хəахкəáбеит, áмра аќны хəеҳарпұхейт, ампы́л хáсит. Хəылбы́ехан áџныќа ххынхəит.

Даáраза хғəы́ иаáхəеит уи амш.

Ажəár

аҧсшьáрамш - უქმე დღე, დასვენების დღე

иахьá - დღეს

აуп - ის (ნივთი) არის

шьы́жьи - დილას, დილით

заá - ადრე

сымгы́леит - არ ავდექი

саҳəшьá еиҳабгьы - ჩემი უფროსი დაც

ды́цəан - მას (ადამიანს) ეძინა

акыраáмтá - კარგახანს, დიდხანს

хтáацəара - ჩვენი ოჯახი

зегьы́ - ყველა

иҳазбéит - გადავწყვიტეთ

áқалақь - ქალაქი

халтцны́ - ჩვენ გავიდეთ

ámш хҳахғарц - დრო რომ გავატაროთ

сán лашьéи - ბიძაჩემი და..., ჩემი დედის ძმა და...

итáацəеи - მისი (კაცის) ოჯახი და...

иаáит - ისინი მოვიდნენ

уртгьы́ - ისინიც

харá - ჩვენ

хəиццáр – ერთად რომ წავსულიყავით

(и)რტáхын - მათ სურდათ, უნდოდათ

ámџа хáқəлеит - გზას დავადექით, გზას გავუდექით

&-машьынак - ორი მანქანა
 хрыќатаны - მათში დავსხედით და...
 амаан - გზად, გზაში
 Ацъармыкыхь - ბაზარში
 инэит - ისინი მივიდნენ
 сáби - მამაჩემი და...
 сáншьеи - ბიძაჩემი და...
 сáни - დედაჩემი და...
 саншьá ипъхыси - ბიცოლაჩემი და...
 харá - ჩვენ
 ахыцкъá - ბავშვები
 амашьына аќны - მანქანაში
 хаанхэит - ჩვენ დავრჩით
 ацъармыкыáќны - ბაზარში
 акáци - ხორცი და...
 анáшеи - კიტრი და...
 апамýдори - პომიდორი და...
 ашáыри - ხილი და...
 (и)аáрхэит - იყიდეს, შეიძინეს
 áдáќыан - მაღაზია
 адáќыан аќнытá - მაღაზიიდან
 ачá - პური
 áшá - ყველი
 ашáырзы - ხილის წვენი
 алуманáт - ლიმონათი
 (и)ааххэйт - ვიყიდეთ, შევიძინეთ
 азýас - მდინარე
 ахыќэан - ნაპირზე, ნაპირას
 адáхáыпъш - მცირე მინდორი
 адáхáыпъш пъшзак аќны - მცირე, ლამაზ მინდორზე
 хнэит - მივედით
 уáќа - იქ
 áмца - ცეცხლი
 еиќáахцейт - დავანთეთ
 акáц - ხორცი
 хзýт - შევწვით
 асалáт - სალათი
 ххны - დავჭერთ და...
 крахфейт - ვჭამეთ, მივირთვით
 нáс - მერე, შემდეგ
 азý - წყალი
 хтáлейт - შიგ შევედით
 хéахкááбеит - ვიბანავეთ
 амрá аќны - მზეზე
 хéахарпъхэит - გავთბით
 ампыл хасит - ბურთი ვითამაშეთ
 хáылныéхан - საღამოხანს
 аáныќа - შინისკენ, შინ
 ххынхáйт - დავბრუნდით
 даáраза - ძალიან
 хгáы иáхэит - მოგვეწონა
 уý áмш - ის დღე

Сарá сқы́та – ჩემი სოფელი

Сарá сқы́та дýуп. Дáараза ипшзóуп. Уáка азиас иáсуеит. Ақы́та а́кны инхóит сандýи, сабдýи, саб иашьá еиҳабí.

Саб иашьá хфык ахýлтц ýмоуп, фы́цья áзґабцэа сарá исéиҳауп, ахá áхпáтæи, áцкэыни сарéи ҳáиқэлацэоуп. Қарт есы́мша агэ́ыла áцкэынцэа ҳры́цны азиас ахь фы́кэабара ҳцóит.

Ақы́та а́кны аҳáуа цқьóуп. Қбáхча ду а́кны ашэ́ыр рацэ́а ý́коуп. Сандý аýтра ду лы́моуп, уáка áиатэара рацэ́а éи́таҳауп, ацьымшьы́, ацьы́ш, амакындóл, ахэысхэ́а, араҳána, акáма, акынынты́р, апамидóр.

Апъын азы́ ҳарá ҳхатэ́ы, иáах́таху ашэ́ыр ҳфóит: ахá, алахá, атáма, атцэ́а, абҳэ́а, ачарáм.

саб иашьá ацьықэрéи (апъш), а́кэ́йд, а́кáб ааирыху́еит, тагáлан аеаф́ра а́тагáлара áан ҳарт зегýы ҳаицхýираауеит.

Сарá бзиá избóит сқы́та.

Ажәар

сқы́тә – ჩემი სოფელი
(и)дýуп - ის (ნივთი) დიდია
дáараза - ძალიან
иҟшзóуп - ის (ნივთი) ლამაზია
yáka - იქ
азýас - მდინარე
иáсyeит - გაივლის, მიედინება
ақы́тә ақны́ - სოფელში
инхóит - ისინი ცხოვრობენ
сандýи - ბებია და...
сабдýи - ბაბუა და...
саб иашы́а - ბიძაჩემი, მამაჩემის ძმა
еиҳабн́ - უფროსი და
хдык - სამი ადამიანი
ахылц - შვილი
(и)ймоуп - მას (კაცს, ბიჭს) ისინი ჰყავს
ды́ца - ორი ადამიანი
áзҟабцаа - გოგონები
исéиҳауп - ისინი ჩემი თანატოლები არიან
аха́ - მაგრამ
áхҟатәи - მესამე
áчкәыни - ბიჭი და...
áчкәыни сарéи - ბიჭი და მე
ҳайқәлацәоуп - ჩვენ ტოლები ვართ
ҳарт - ჩვენ
есымша - ყოველდღე
агәыла - მეზობელი
áчкәынцаа - ბიჭები
ҳры́цны - ჩვენ მათთან ერთად, ჩვენ მათი თანხლებით
азы́ - 1. წყალი. 2. მდინარე
ахь - კენ (თანდებული)
азы́ ахь - მდინარისკენ
(а)еы́кәабара - ბანაობა
ҳцóит - ჩვენ მივდივართ
еы́кәабара ҳцóит - საბანაოდ მივდივართ
аҳáуа - 1. ჰაერი. 2. ჰავა
(и)цқьóуп - ის (ნივთი) სუფთაა
ҳнáҳча - ჩვენი ბაღი
(а)ду - დიდი
ақны́ - -ში, შიგ
ашәыр - ხილი

ρατσά - ბევრი
 (и)νίκου - ის (ნივთი) არის, ისინი არიან
 αύτρα - ბოსტანი
 (и)λίμου - მას (ქალს, გოგონას) ის (ნივთი) აქვს
 áιατῶα - მწვანელი
 éιταῶαυ - ისინი დათესილია, თესია
 αῦμῶμῶ - ხახვი
 αῦῶ - ნიორი
 αμῶῶνδῶ - ოხრახუში
 αῶῶῶῶ - ქინძი
 αραῶῶ - რეჰანი
 αῶῶ - კამა
 αῶῶῶῶ - კიტრი
 αῶῶῶῶ - პომიდორი
 áῶῶῶ - ზაფხული
 აზῶ - -თვის
 ῶῶῶῶ - ჩვენი საკუთარი
 ῶῶῶῶῶ - რაც მოგვინდება, რაც მოგვესურება
 (ῶ)ῶῶῶῶ - ჩვენ ვჭამთ, მივირთმევთ
 აῶ - მსხალი
 ῶῶῶ - ლეღვი
 ῶῶῶ - ატამი
 ῶῶῶ - ვაშლი
 ῶῶῶ - ქლიავი
 ῶῶῶῶ - ჭერამი
 αῦῶῶῶῶ // ῶῶῶ - სიმინდი
 ῶῶῶῶ - ლობიო
 ῶῶῶ - გოგრა
 (ῶ)ῶῶῶῶῶῶ - მას იგი (მოსავალი) მოჰყავს, იგი მოსავალს იწევს
 ῶῶῶῶῶ - შემოდგომა
 ῶῶῶῶῶ - მოსავალი
 ῶῶῶῶῶῶ - მოსავლის მოწევა, მოსავლის აღება
 ῶῶῶ - იმ დროს
 ῶῶῶ ῶῶῶῶ - ჩვენ ყველანი
 ῶῶῶῶῶῶῶῶ - ჩვენ მას (კაცს, ბიჭს) ვეხმარებით, ვშველით

ნიáz იყბტა - ნიáზის სოფელი

მხატვარი: ანატოლი დანილოვი

სარá ნიáz სýხზუპ, ჯéóხé шықэсá схýтзуеит. სარá აқыბტაფы сынхóит. სარá სқыბტა ახэы áтцака ишытóуп, убри аќнытэ иáхзуп Ахэтца. Ахэтца қыбტа хэычýп. Пýшзарáла Ахэтца éипýшу қыбтак цýарá йќоуп-хэа сýкам.

Арá áшьхақэа убри áќара ихаракýп, уанáтцапýшуа (унáхэапýшуа) ажэѡангэáшэпý-хýара убóушэа угэы иаáнагоит.

Ашьха áѡазара зынғыбý-пýхынғыбý сýла итáхэхэóуп. Хқыбტа даáра ипýшзóуп. Арáќа иупýлоит кыр шықэса нызтцау áтцлақэа, иарá убáс егыýрт атцýаақэа.

Дасу ақыбტауаѡ арáќа ймоуп ихатэы ашэýр бáхча. Хара хбáхчафы йќоуп: алахá, атцáá, абхэáá, атамá, абýа, амытцмыць. Апýхынра инаркны тaгáлан антцáамтáнза ақыбტа иахýп ашэýркэа афѡы лаха.

Сқыбტაф инхóит хынѡажэá тaaцэарá. Урт зегыбý еибадыруеит, áпýсшэа еибýрхэоит, еитáнеиааиуеит. Ақыбტауаѡ амшгаразыбý ахá ймам. Дасý ихэтóу, йлшо кaитцóит. Иаххэáп, хтaaцэарáќны сабдý áрахэ дáшьтóуп: áжэқэа, áцэқэа, ахэáрақэа абóура итýцоит, ахэрáзы иóуишьтýеит. Ахэылпýазы сабдý áрахэ аѡныќа иааицóит.

Абáхчагы еихáрак сабдý дахýлапýшуеит. Саб амхý дтóуп, уа зны апýш леитцóит, зны драшэóит, ианáамтóу áбнахь дцóит, áзын азы амфý ирхýоит, нас иаáганы ипýйќоит. Саргыбý изласýлшо áла сýвагылан, сýцхраауеит. Ахá сарá аус хадá сýмоуп - атцарá стáроуп.

Сáни сахэшьá еихабý еицхýирааны, аѡны еилырганыбý, аýтра итáлоит. Рýтра уáхэапýшыр, уеигэýрьбýап! Арá еитáрхауеит аќэýд, ацýымшьыбý, ацýыш, апырпыл, анáша, апатырцýán, ахэýл, ацýца, áхэýсхэа, амакындрóл.

Хáзегыбý хaaпýсаны ханéизоу, сандýи сáни áфатэ йќартцаз áишэа иқэýргылан, крахэáртцоит. Дарá йќартцо áфатэ даáра ихаáуп. Урт ирéиуоуп ачáшэ, амгáл, áилаць, áчамықэа, аќэýд чáпý, акэáц цýны, абýстá ашэ агэýлатцáн ухэа егыýрт.

Акрыбфара áшьтахь иаáхадгылоит апýсшьáра аамтá. Хэылбыехáла агэýла-атынхá хáизоит, áжэабжýқэа еибáххэоит, аихабцэá алáф рхэóит, анáрд иáсует, атýпýхацэа ачамгэýр адырхэóит, áшэа рхэóит.

თარგმნე აფხაზურად:

ჩემი სოფელი პატარაა. იგი ძალიან ლამაზია. აქ არის მწვანე მთები და მდინარე. მამაჩემი ხილის ბაღში მუშაობს. ბაბუაჩემი ძროხებს მიერეკება სამოვრად. ბებია საჭმელს ამზადებს, მას დედაჩემი ეხმარება. მე მამაჩემს ვეხმარები. საღამოს ჩემი და ჩონგურს უკრავს, მე ვმღერი.

Ажәар

Ни́аз - ნიაზი, კაცის სახელია
иқы́та - მისი (კაცის, ბიჭის) სოფელი
(и)сы́хьзуп - მე მქვია
жә́рхә - თხუთმეტი
ашы́қәс - წელიწადი, წელი
жә́рхә шы́қәсә - თხუთმეტი წელი
схы́цыеит - ...წლის ვარ
ақы́таҭы - სოფელში
сынхóит - ვცხოვრობ
сқы́та - ჩემი სოფელი
ахә́ы - ბორცვი, გორა
а́цака - ქვეშ, ქვემოთ
ишьт́оуп - მდებარეობს
ყбры́ ақны́тә - ამიტომ, ამის გამო
иа́хьзуп - მას (ნივთს) ჰქვია
Ахә́ца - ახვწა, ოჩამჩირის რაიონის ერთ-ერთი სოფლის სახელი
қы́та хәы́цуп - ის მცირე, პატარა სოფელია
пш́зарáла - სილამაზით
éи́пшы - მისი მსგავსი
Ахә́ца éи́пшы - ახვწის მსგავსი
қы́так --1. ერთი სოფელი. 2. რომელიღაც სოფელი
цъарá - 1. სადმე. 2. სადღაც
и́қоуп-ҳәа сы́кам - არ მგონია, რომ ის არსებობს
арá - აქ
а́шьхақәа - მთები
ყбры́ - ის (უხილავი, შორეული)
ყбры́ а́қара - იმოდენა, იმხელა
иҳаракýп - ის, ისინი მაღალია
уанáцапшы́а // уна́хәапшы́а - როცა შეხედავ, რომ შეხედავ
ажә́дангә́ა шә́пхьара ყб́оушәа - თითქოს ცის გახსნას ხედავ
ყгә́ы иа́ánaгоит - შენ (კაცს, ბიჭს) გგონია
ა́шьха - მთა
ა́дазара - მწვერვალი
зы́нгьы-пхы́нгьы - ზამთარ-ზაფხულ
сы́ла - თოვლით

сыла иҗахәәбүп - თოვლშია გახვეული, თოვლითაა შესუდრული
 хқыҗа - ჩვენი სოფელი
 даара - ძალიან
 ипшзбүп - ლამაზია
 араҗа - აქ
 иуңылоит - შეგხვდება
 кыр шықаса нызца - მრავალწლოვანი
 ацлакәа - ხეები
 иара үбәс - აგრეთვე, ასევე
 егырт - სხვა
 аҗаақәа - მცენარეები
 дасу - ყოველი, თითოეული
 ақыҗауа - სოფლელი
 ймоуп - მას (კაცს, ბიჭს) აქვს, ჰყავს
 ихатәы - თავისი, საკუთარი
 ашәыр - ხილი
 (а)нәхча - 1. ბალი. 2. ბაღჩა
 хнәхчағы - ჩვენს ბაღში, ჩვენს ბაღჩაში
 алахә - ლელვი
 ацәә - ვაშლი
 абхәә - ქლიავი
 атамә - ატამი
 абйа - კომში
 амыцмыць - ბროწეული
 аңхынра - გაზაფხული, გაზაფხულის პერიოდი
 инаркны - რალაციდან დაწყებული
 аңхынра инаркны - გაზაფხულიდან დაწყებული
 җагалан - შემოდგომა
 анцәамҗанза - დასასრულამდე
 иахүп - რაღაც იმყოფება რაღაცის ზემოთ, დასტრიალებს
 ақыҗа иахүп - სოფელს თავს დასტრიალებს
 ашәыркәа - ხილი (მრავლ. რიცხვი)
 афәы - სუნი
 афәы лаха - სურნელი, სასიამოვნო სუნი
 хынәажәә - სამოცი
 җаацәара - ოჯახი, კომლი
 зегы - ყველა
 еибадыруеит - ისინი ერთმანეთს იცნობენ
 аңсшәа еибырхәоит - ერთმანეთს ესალმებიან
 еиҗәнеиааиуеит - ერთმანეთთან მისვლა-მოსვლა აქვთ
 амшгаразы - გართობისთვის, გასართობად
 аха - დრო
 аха ймам - მას (კაცს, ბიჭს) დრო არა აქვს, დრო არ მოეპოვება

ихәтәу - რაც მას (კაცს, ბიჭს) ეკუთვნის, რაც მისი წილია
 йлшо - რაც მას (კაცს, ბიჭს) შეუძლია
 (и)каитәит - ის (კაცი, ბიჭი) აკეთებს
 иаххәап - 1. ჩვენ მას ვიტყვით. 2. ვთქვათ, მაგალითად
 хтаацәарәкны - ჩვენს ოჯახში
 арахә - საქონელი, პირუტყვი
 дашьтәу - 1. ის (ადამიანი) მას მისდევს. 2. ის მას უვლის
 ажәқәа - ძროხები
 ацәқәа - ხარები
 ахәарақәа - ხბორები
 абәура - ბოსელი
 итйәит - გარეთ მოერეკება, გარეთ გამოდენის
 ахәразы - სამოვებლად, სამოვრად
 иәуишьтәу - ის (კაცი, ბიჭი) მათ უშვებს, გზავნის
 ахәылпәзы - სალამოს, სალამოხანს
 аәныкә - სახლში, სახლისკენ, შინ, შინისკენ
 иааитәит - იგი (კაცი, ბიჭი) მათ მოერეკება
 абәхчагы - ბალიც
 еихәрак - უმეტესად, ხშირად, უპირატესად
 дахылапшәу - იგი (ადამიანი) მას ზედამხედველობს, უვლის,
 თვალყურს ადევნებს
 саб - მამაჩემი
 амхы - ყანა
 дтәу - იგი (ადამიანი) შემოზღუდულ სივრცეშია
 амхы дтәу - იგი ყანაში იმყოფება, ყანაში მუშაობს
 уа - იქ
 зны - ხან, ზოგჯერ
 апш - სიმინდი
 (и)леитәит - იგი (კაცი, ბიჭი) თესავს
 драшәит - იგი (ადამიანი) მარგლის
 ианәамтәу - თავის დროზე, დროულად
 абнахь - ტყისკენ, ტყეში
 дәит - მიდის
 азын - ზამთარი
 азы - თვის
 азын азы - ზამთრისთვის, საზამთროდ
 амчы - შეშა
 ирхәიტ - იგი (კაცი, ბიჭი) ამზადებს
 нас - მერე, შემდეგ
 иаәганы - მოიტანს და...
 ипйәიტ - იგი (კაცი, ბიჭი) ჭრის, ჩეხავს
 саргы - მეც
 изласылшо ала - როგორც შემიძლია

сiвaгылaн - მე მას გვერდით ვუდგავარ, მხარში ვუდგავარ, ვეხმარები
 сiцxრაауeит - მე მას (კაცს, ბიჭს) ვეხმარები, ვშველი
 ахá - მაგრამ
 сус - ჩემი საქმე
 (а)хадá - მთავარი, ძირითადი
 (и)сýмоуп - მე ის (ნივთი) მაქვს
 ацарá сцáроуп - უნდა ვისწავლო, განათლება უნდა მივიღო
 сáни - დედაჩემი და...
 саxəшýá - ჩემი და...
 саxəшýá eиxəнý - ჩემი უფროსი და და...
 eицxýрааны - ერთმანეთის დახმარებით
 аaны - სახლი
 eилырганы - დაალაგებენ და...
 аýтра - ბოსტანი
 рýтра - მათი ბოსტანი
 итáлоит - შიგ ჩადიან, შიგ შედიან (სამუშაოდ)
 yáxəапшыр - თუ შენ (კაცო, ბიჭო) მას შეხედავ, რომ ნახო
 yeигəырьнýап - შენ (კაცს, ბიჭს) გაგიხარდება, გაიხარებ
 eитáрxაуeит - რგავენ
 аkəýд - ლობიო
 ацýымшыý - ხახვი
 ацýш - ნიორი
 апырпыл - პილპილი, წიწაკა
 аnáшa - კიტრი
 апатырцýáн - პომიდორი
 ахəýл - კეჟერა მხალი
 ацýца - ბოლოკი
 áхəýсxəа - ქინძი
 амакýындóл - ოხრახუში
 xáзeгы - ჩვენ ყველანი
 xəáпýсаны - დაღლილნი
 xəнéизоу - როცა ვიკრიბებით
 сандýи - ბებიაჩემი და...
 сáни - დედაჩემი და...
 áфатə - საჭმელი, საკვები
 ýkarpцaз - რაც მათ გააკეთეს, რაც გაამზადეს
 áишəа - ტაბლა, დაბალი მრგვალი მაგიდა
 икəýргылaн - დადებენ და...
 крaхəáрцoит - გვაჭმევენ
 дарá - ისინი
 ýkarpцo - რასაც აკეთებენ, რასაც ამზადებენ
 иxəáуп - 1. ის გემრიელია. 2. ის ტკბილია
 урт - ისინი (შორს მყოფნი)

ирѣиуоуп - ის მათ ურევია, ის იმათგანია
 ачѣшѣ - ხაჭაპური
 амгѣл - მჭადი
 áилаць - ელარჯი (ერთად მოხარშული ღომი და სულგუნი)
 áчамықѣа - ელარჯი (ერთად მოხარშული რძიანი ღომი და სულგუნი)
 аѣѣд чѣпѣа - შეკმაზული ღობილი
 акѣѣц ъны - შემწვარი ხორცი
 абысѣа - ღომი
 ашѣ – 1. ყველი. 2. სულგუნი
 агѣылатѣан - შიგ ჩართული, შუაში ჩადებული
 үхѣа егьырт - და სხვა
 акрыѣара - ჭამა
 áшьѣახь - მერე, შემდეგ
 иаáѣадгылоит - ჩვენთვის დგება, მოგვადგება
 апѣсшьѣара - დასვენება
 аамѣа - დრო
 хѣылбыѣхѣала - სალამოს, სალამოთი
 агѣыла-аѣынхѣа - მეზობლები და ახლობლები
 ჯაизоит - ვიკრიბებით
 áжѣабжьқѣа - ამბები
 еиѣнáхѣაоит - ერთმანეთს ვეუბნებით, ერთმანეთს ვუყვებით
 аиѣабѣა - უფროსები
 алаѣ - ხუმრობა
 алаѣ рѣѣоит - ხუმრობენ, ოხუნჯობენ
 аნáрд - ნარდი
 иáсуѣт – 1. ურტყამენ, უკრავენ. 2. თამაშობენ
 аѣыпѣѣაѣა - ქალიშვილები, ქალწულები
 ачამгѣып - ჩონგური
 адырѣѣоит - უკრავენ
 áшѣа - სიმღერა
 (и)рѣѣоит - ამბობენ
 áшѣа рѣѣоит - მღერიან

Сарá сыџны,сынхарá (а)тýнџ - ჩემი სახლი, ჩემი საცხოვრებელი ადგილი

მხატვარი: სასუნ ტოროსიანი

Сара Алхас сыхьзуп. Сара Аќаа амшын азааигәара сынхоит. Ҳара ҳхатәы џны ҳамоуп. Сара стызтыџ: аќалаќь Аќаа, Ш.Инал -иџа имџа ду ,аџны № 11. Сыџны џеихагылак амоуп. Аџны актәи еихагыла иамоуп: асасаиртá ду, акрыфартá,аџсшьара уада, аеыкәабартá. Аџбатәи аихагыла џы иќоуп ацәартá уадақәа, аматәакнаҳартá уада, атцарауртá уада, азхьыршартá. Ҳара ҳаџны лашоуп, иманшәалоуп. Ҳаџны аштá изтáгылоу даара идууп, иџшзоуп. Ара аратцла ду тáгылоуп. Уи ҳабацәа рабацәа ирхаануп. Ҳаштá агәараанда иаваршәны ашәтқа еитáхауп. Урт ианышәтá,рыџшзара ублақәа хнакует. Ҳаџныаџҳьа агәашә антыц , џ -пальмак гылоуп. Сара даара бзиа избоит сџны.

Ажәар

аџны - სახლი
აშьтáлартá(уада) - სამინებელი
ამшын - ზღვა
ამატәაკнаҳартá - საგარდერობო
ააიგәа (აзааიგәара) - ახლოს
ატцарауртá - კაბინეტი (სასწავლო ოთახი)
ანҳара - ცხოვრება
азхьыршартá - სამზაპე
ახატәы - საკუთარი

алаша (илашоуп) - ნათელი
 аихагыла - სართული
 аманшәала - მოსახერხებელი
 акы (актәи) - ერთი (პირველი)
 ашҭа - მინდორი, ეზო
 асасаирҭа - სასტუმრო
 аҭшза - ლამაზი
 аду - დიდი
 араҭла - კაკლის ხე
 акрыфарҭа - სასადილო
 аҭшза - ლამაზი
 аҭада - ოთახი
 ара - აქ
 иавршәны - განვიად
 аеыкәабарҭа - აბანო
 агәараанда (აანდა, агәара) - ლობე
 ашәҭ - ყვავილი
 аеыкәабарҭა - აბანო
 урҭ - ისინი
 аҭсшьара ҭада - დასვენების ოთახი
 аҭшзара - სილამაზე
 аба (აбаҭәи) - ორი (მეორე)
 аҭагыლара (иҭагылоу) - რამეში დგომა (დგას რამეში)
 аиҭаҳарааҭыҭра (анҭыҭ) - გამოსვლა
 ҳабаҭәа рабаҭәа - წინაპრები
 аба (апальмак) - ორი (ორი პალმა)
 ахаанра (ирхаануп) - რაღაცის, ვიღაცის დროს
 ашәҭра - აყვავება
 агыლара (игылоуп) - დგომა (დგას)
 аблақәа - თვალეები (მხატრულად)
 агәашә - ჭიმკარი
 абзиабара (бзиа избоит) - სიყვარული (მიყვარს)

შეადგინეთ წინადადებები შემდეგი სიტყვების გამოყენებით:

Аѡны́. Адѡы́. Аштá. Ахумарра. Акрыфара. Дгы́лоуп. Агы́лара. Акѡашара. Азсара. Дызсойт. Аѡра. Сыѡеит. Атцá. Абáхча. Аўтра. Амхы́. Ашы́ла. Аѡы́д. Аáмта. Днейт. Сцо́йт. Ахш. Ашə.

Ажəар

аѡны́ - სახლი
ადѡы́ - ეზო, მოედანი
аштá - მოედანი
áхумарра - თამაში
áкрыфара - ჭამა
дгы́лоуп - ის (მ, დ) დგას
агы́лара - დგომა
áкѡашара - ცეკვა
áзсара - ცურვა
дызсойт - ის (მ, დ) ცურაობს
áѡра - სირბილი
сыѡеит - მე დავრბივარ
атцá - ვაშლი
абáхча - ბალი
аўтра - ბოსტანი
амхы́ - ყანა
ашы́ла - ჭადის ფქვილი
აѡы́д - ლობიო
აáмта - დრო
днейт - ვზვიდა
сцо́йт - მივდივარ
áхш - რძე
áшə - ყველი

Ахəоуқəа - წინადადებები

- Мзиа баáи зны́ áжəеинраала хцáп нáс хəмаррá хцáп.
- Аиéи Нино, барá биашоўп, нáс иахьынзáхтáху хəхəўмарп.
- Сарá уатцáы сахəшьá слы́цны акинó ахь сцо́йт.
- Сáб ашьапылáмпыл ахəагьшрá бзиá ибойт.
- Сáн афáтə хаáны иѡалцо́йт.
- Сгəы́ла чкúни сарей ампýл хасуейт.
- Ларá лықəлáцəа дрыцны́ амшы́н ахь ицейт.
- Дато иандý ақылгúád лгúо́йт.
- Сабдý аѡны́ ахы́б асы́ ы́қəихуеит.
- Аáгы́н áгьсабара зегы́ шəтýейт.
- Тəгалán анхацəá рəаѡрá тарғалойт.
- Сынтəа ацьқəрей аеаѡрá даáраза ибзиán.
- Хəгьхьáѡа аѡы́д рацəаны́ илатцатəўп.

Ахәахәтҭра мшы - ვაჭრობის დღე

Сáni сáби аулафахәы́ анр́оуа, адырв́ены, саб имашы́на х́ақәтәан, ац́армы́къахь х́ц́оит. Кыр их́азх́аша а́фатә - а́жәтә а́ах́әоит. Ац́армы́къаф х́е́еи́аах́шоит: сах́ашы́еи сар́еи аш́әыр а́ах́әара х́ц́оит, саб акә́а́цьи аѓысы́зыи а́аих́әоит, сан а́хшлы́цқәеи ау́траты́хьи а́алх́әоит. Ахә́ахәтҭра ац́армы́къафы сáатк а́ќара х́цәаѓоит. Зегь аах́әан амашы́на и́тах́цоит, афны́ќа х́цоит. Амв́ан адә́ќбáн а́ќны́ амашы́на а́анкыланы иа́ах́әоит аш́ьяқáр, ачашы́ла, акә́тафь ары́сќәы́д, а́хаа, аках́уá. Афны́ х́анне́иуа иа́х́әаз зегьы́ рты́пқәа и́қәах́цоит. Ау́тралых: ац́ымшы́ы, ац́ыш, ац́ы́х, ахә́ыл, апырпы́л акала́та и́тах́цоит. Ахшлы́цқәеи аш́әырзқәеи а́рхшәашәага и́тах́цоит, акә́а́цьи аѓысы́зыи рых́әтақә́а хаз- хазы́ апакә́тқәа ир́тацаны́ а́рхшәашәа́гахь их́ашы́түеи. Убáс агы́рт иа́анхаз а́фатә-а́-жәтә́қәа рты́п ры́пшаауеит.

Ажәар

аулафахәы́ - ხელოვანი
адырв́ены - მეორე (შემდეგ) დღეს
а́қәтәара - დაჯდომა
ац́армы́къ - ბაზარი
ацарá (х́ц́оит) - წასვლა (მივდივარ)
азхарá - საკმარისი
а́фатә-а́жәтә - პროდუქტები, სურსათი
ა́ах́әара (ა́ах́әоит) - ყიდვა (ვყიდულობ)
აшарá (х́ე́еи́аах́шоит) - გაყოფა (გავიყავით)
აшә́ыр - ხილი
აკә́ა́ц - ხორცი
აѓысы́з - თევზი
а́хшлы́ц - რძის პროდუქცია
ау́ტраты́х - ბოსტნეული
ахә́ахәтҭра - ვაჭრობა
сáатк - ერთი საათი
сáатк а́ќара х́цәаѓоит - ერთი საათამდე მართმევს
зегьы́ - ყველაფერი
აах́әара (აах́әан) - ყიდვა
ა́ტაცара (и́ტაи́цоит) - ჩადება, ჩალაგება (შიგ დებს, ალაგებს)
აфны́ќа х́цоит - სახლში მივდივარ

áмѡа - გზა
 адәқыán (адәқыán ақны) - მალაზია (მალაზიაში)
 аánкылара - გააჩერება, შეჩერება
 ашыақар - შაქარი
 ачашыла - პურის ფქვილი
 акәтәһь - კვერცი
 акаҳуа - ყავა
 арысқәыд - ბარდა
 ахаа - ტკბილიული
 ртыңқәа - თავის ადგილზე
 áқәцара - ზედ დადება, შემოდება
 апыымшыы - ხახვი
 апыш - ნიორი
 ачых - სტაფილო
 ахәыл - კეჟერა
 апырпыл - წიწაქა
 акаләта - კალათა
 ахшыцқәа - რძის პროდუქტები
 áрхьшәашәага - მაცივარი
 аҗацара - ჩალაგება, ჩაწყობა
 хаз-хазы - ცალ-ცალკე
 рыхәҗақәа - ნაწილები
 ашьтәра (ихашьтүеит) - გაგზავნა (ვაგზავნით)
 Убәс агьйрт - ასე სხვა
 Анхарә (иаанхаз) - დარჩენა (რაც დარჩა)
 áфатә-áжәтәқәа - პროდუქტები (პირდ-რ: საჭმელ-სასმელი)
 атың (ртың) - ადგილი (თავისი ადგილი)
 áпшааа (рыпшаауеит) - ძებნა, ძიება (იპოვის, პოულობს)

Шәәзхәыцны шәәпұһә!

- Астамыр, уарә уҗаацәара урыцхраауама?
- Ааи, сарә стаацәара срыцхраауеит. Сарә адәқыánaхь сцалóит, áфатә-áжәтә аасхоит. Барә?
- Сарә аәны еилсыргóит саҳәшьә хәычы ахәыцбаҳчантәи даазгоит .
- Уажәы аамҗа бымазар ҳцап амшын апшаҳәахы нықәарә.

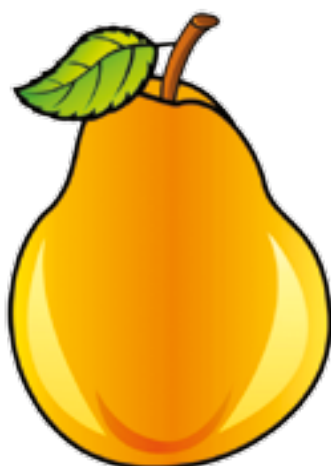
Ажәар

ацхыраара - დახმარება
 ахәыцбаҳча - საბავშვო ბავშვი
 аҗаацәара - ოჯახი
 аагара - მოყვანა
 аилыргара - ალაგება
 ацара (ҳцап) - სიარული (წამოდი)
 уажәы - ეხლა
 аамаҗа (аамҗа бымазар) - დრო (თუ დრო გაგვს)
 амшын - ზღვა
 амшын апшаҳәа - სანაპირო

Ашәыр- ხილი

აძაა
ვაშლი

აჩა
მსხალი

ალაჩა
ლეღვი

ათამა
ატამი

ახააა
ტყემალი

ახაა
ქლიავი

ამყმყ
ბროწეული

არაა
თხილი

ადეყან აკნის - მაღაზიაში

- მაქტინა, ბარა იააბხაარ იბტახუზეი?
- ნანა, სარა აკააჲ ახყირტიუა აქაშა ახ სციიტ, ბარა იააბხაი?
- სარა ჰნი ახრის ახყირტიუა, ნას აფატე მაზეი აქაშახ სნეიუეიტ.
- იბზიოუპ, ნას ადაბილყირტა აქნი ჯაიყაშეაპ.
- იბზიოუპ.
- შაქა იაჲსიი არი აკააჲ?
- ჯაოხე ლარი ირყეიტ.
- იქალოზარ, აკააჲ, ავაკყიჲ ჰ-კყილაკ სყიშეჲ!
- არი ამაკრყინა იაჲსიი?
- აბრა იქოუ ახრისჲჲა ჰეგყი ჰე-ლარიკ ირყეიტ.
- ისყიშეჲ, იქალოზარ, ტოჲ-ტოჲკ აბრყინჲ, ამაკრყინა, აშყაკარ.
- მაქტინა, ბარა იბტახის ჰეგყი ააბხაამა?
- ააი, ნანა, უაჲაშყტა აჲჲჲაგა აქაშახ ჰნეიპ.
- სარა აჲშტეი ჰმოუ ამაჲა აჲჲჲარაჲი ახყირა სტახუპ.
- სარა აჲჲარტამაჲეა, აჲანახ აჲჲჲარაჲ აბააჲატეი სტახუპ.
- სარა აჲნყმაჲეა ასაბაეიჲგაგა ალა იანყსრყიჲჲო აბააჲატეი სხი იასყრჲეიტ.
- ასარკყა არყიჲარაჲ აჲყიჲ ახარჲაგაჲაჲეა ჲყირყიჲ.

აჲჲარ

ადეყან - მაღაზია
ადეყან აჲყი - მაღაზიაში
მაქტინა - მაკტინა, ქალის სახელია
ბარა - შენ (ქალო)
იააბხაარ იბტახუზეი? - შენ (ქალო) რისი ყიდჲვა გსურს?
სარა - მე
აკააჲ - ხორცი
ახყირტიუა - სადაც ჰყიდიან, სადაც იყიდება
აქაშახ - განყოფილებიჲსკენ
სციიტ - მიჲდიჲარ
იააბხაი? - შენ (ქალო) რას ყიდულობ?
ჰნი - ჯერ
ახრის - 1. ბურღული. 2. ჲერღილი
ნას - მერე, შემდეგ
აფატე - საჲმელი
აფატე მაზეი - მზა საჲმელი

снейуеит - მივდივარ
 ибзйоуп - კარგია
 адәылцырҭа - გასასვლელი
 адәылцырҭа аҕһы - გასასვლელთან
 хайқәшәап - ერთმანეთს შევხვდებით
 шáҕа? - რამდენი?
 иаҕсәи? - რა ღირს?
 ари - ეს
 жәо́хә - თხუთმეტი
 (а)лари - ლარი
 иркуейт - ღირს, ჯდება
 иҕалозáр - თუ შეიძლება
 авакьыц - ნეკნი
 х-кьылак - სამი კილო
 (и)сышәт! - მომეცით!
 амакьына - მაკარონი
 абрá - აქ
 йкоу - რაც არის
 ахрыҕқәа - ბურღულეული
 зегьы - ყველა, ყველაფერი
 хә-ларик - ხუთი ლარი
 тóҕ-тóҕк - თითო შეკვრა
 абрыҕңь - ბრინჯი
 ашьяқáр - შაქარი
 ибтаҳыз - რაც შენ (ქალო) გსურდა, რაც გინდოდა
 (и)аáбхәама? - შენ (ქალო) იყიდე? შეიძინე?
 аáи - დიახ, კი, ჰო
 уажәшьтá - აწი, ამის მერე
 азәзәáга - სარეცხი საშუალება
 хнейп - მივიდეთ
 аҕштәы - ფერი
 аҕштәы змóу - ფერადი, ფერის მქონე
 аматәá - ტანსაცმელი
 азәзәарáз(ы) - გასარეცხად
 аххыра - ფხვნილი
 (и)сҭахүп - მსურს, მინდა
 ацәарҭამáтәа - საწოლის ნივთები, ლოგინი
 ачанáх - თეფში
 (и)сҭахүп - მინდა, მსურს
 аәныматәá - ავეჯი
 абаазатәы - სითხე
 асабáеизгага - მტვერსასრუტი
 асабáеизгага алá - მტვერსასრუტით
 ианысрыцқьо - როცა ვწმენდ
 схы иасырхәóит - მე მას ვიყენებ
 асаркьá - 1. სარკე. 2. მინა
 арыцқьарáз - გასაწმენდად
 аҕыц - ახალი
 ахархәагáқәа - საშუალება
 (и)цәыртцйт - გამოჩნდა

Арыцхәқәа - რიცხვები

დაიხსომე!

აფხაზურ ენაში ყველა რიცხვითი სახელი ორ-ორი ფორმით გამოიყენება: თუ ადამიანთა რაოდენობაა აღსანიშნი, მაშინ ერთი ფორმა იხმარება, ხოლო ნივთების შესახებ საუბრისას - იმავე სიტყვის სხვა ფორმა.

ნივთები

1. акы́
2. ობა
3. хҭа
4. ҭшьба
5. хәба
6. фба
7. бжьба
8. ааба
9. жәба
10. жәаба
11. жә́и́за
12. жә́а́а
13. жә́а́а
14. жә́иҭшь
15. жә́о́хә
16. жә́а́ф
17. жә́и́бжь
18. жә́а́а
19. зә́и́жә
20. а́а́жә́
21. а́а́жә́и акы́
22. а́а́жә́и ობა

30. а́а́жә́и жә́а́ба
40. а́и́ნა́а́жә́
41. а́и́ნა́а́жә́и акы́
50. а́и́ნა́а́жә́и жә́а́ба
60. хы́нა́а́жә́
61. хы́нა́а́жә́и акы́
70. хы́нა́а́жә́и жә́а́ба
80. ҭшьы́нა́а́жә́
81. ҭшьы́нა́а́жә́и акы́
90. ҭшьы́нა́а́жә́и жә́а́ба

100. ашә // шәкы
101. шәки акы́
200. аышә
300. хышә
400. ҭшьышә
500. хәышә
600. фышә

ადამიანები

- აზәы́
- ა́и́ҭы́а
- хә́ык
- ҭшьы́а́ык
- хә́а́ык
- фә́ык
- бы́жьа́ык
- аа́а́ык
- жә́а́ык
- жә́а́а́ык
- жә́а́и́заа́ык
- жә́а́а́а́ык
- жә́а́а́а́ык
- жә́и́ҭшьы́а́ык
- жә́о́хә́а́ык
- жә́а́фә́ык
- жә́и́бжьы́а́ык
- жә́а́а́а́ык
- зә́и́жә́а́ык
- а́а́жә́а́ык
- а́а́жә́и́ азә́ы
- а́а́жә́и́ а́и́ҭы́а...

- а́а́жә́и́ жә́а́а́ык
- а́и́ნა́а́жә́а́ык
- а́и́ნა́а́жә́и́ азә́ы
- а́и́ნა́а́жә́и́ жә́а́а́ык
- хы́нა́а́жә́ა́ык
- хы́нა́а́жә́и́ азә́ы
- хы́нა́а́жә́и́ жә́а́а́ык
- ҭшьы́нა́а́жә́ა́ык
- ҭшьы́нა́а́жә́и́ азә́ы
- ҭшьы́нა́а́жә́и́ жә́а́а́ык

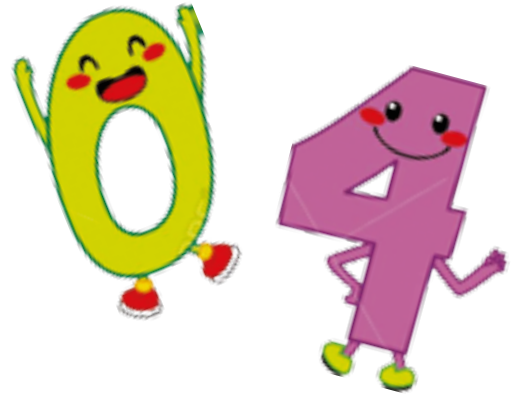
- (ა)შә́а́ык
- შә́ა́и́ азә́ы
- а́ышә́ык
- хы́шә́а́ык
- ҭшьы́шә́
- хә́ышә́а́ык
- фы́шә́а́ык

700. ბჟყშა
800. ააშა
900. ჯაყშა

1000. ჰყყ
2000. ანყჰყ

ბჟყშააყკ
ააშააყკ
ჯაყშააყკ

ჰყყაყკ
ანყჰყაყკ...

საგანთა რაოდენობა

აჟყყ - ზავშვი; ჟყყყ - 1 ზავშვი; აყ-ჟყყყ - 2 ზავშვი; ფყ-ჟყყყ - 6 ზავშვი;
ჯაოჟა ჟყყყ - 15 ზავშვი...

შეადარე: აჟყყაა ანყა - 2 ზავშვი; აჟყყაა ფ-აყკ - 6 ზავშვი; აჟყყაა
ჯაოჟააყკ - 15 ზავშვი...

აჰყაბ - გოგონა; ჰყაბკ - 1 გოგონა; აყ-ჰყაბკ - 2 გოგონა; ფყ-ჰყაბკ - 6 გოგონა;
ჯაოჟა ჰყაბკ - 15 გოგონა...

შეადარე: აჰყაბაა ანყა - 2 გოგონა; აჰყაბაა ფაყკ - 6 გოგონა; აჰყაბაა
ჯაოჟააყკ - 15 გოგონა...

აჰყაყნ - ბიჰვი; ჰყაყნაკ - 1 ბიჰვი; აყ-ჰყაყნაკ - 2 ბიჰვი;
ფყ-ჰყაყნაკ - 6 ბიჰვი; ჯაოჟა ჰყაყნაკ - 15 ბიჰვი...

შეადარე: აჰყაყნაა ანყა - 2 ბიჰვი; აჰყაყნაა ფაყკ - 6 ბიჰვი;
აჰყაყნააჯაოჟააყკ - 15 ბიჰვი...

აჰა - ხე; აააკ - 1 ხე; აყ-აააკ - 2 ხე; ფყ-აააკ - 6 ხე; ჯაოჟა აააკ - 15 ხე...

შეადარე: აააკაა აბა - 2 ხე; აააკაა ფბა - 6 ხე; აააკაა ჯაოჟა - 15 ხე...

ამყყ - ზურთი; მყყკ - 1 ზურთი; აყ-მყყკ - 2 ზურთი; ფყ-მყყკ - 6 ზურთი;
ჯაოჟა მყყკ - 15 ზურთი...

შეადარე: ამყაკაა აბა - 2 ზურთი; ამყაკაა ფბა - 6 ზურთი; ამყაკაა ჯაოჟა
- 15 ზურთი...

ააყაყ - კატა; აყაყკ - 1 კატა; აყ-ააყაყკ - 2 კატა; ფყ-ააყაყკ - 6 კატა; ჯაოჟა ააყაყკ
- 15 კატა...

შეადარე: ააყაყაა აბა - 2 კატა; ააყაყაა ფბა - 6 კატა; ააყაყაა ჯაოჟა - 15
კატა...

აშაყაყ - წიგნი, წერილი; აშაყაყკ - 1 წიგნი, 1 წერილი; აყ-აშაყაყკ - 2 წიგნი,
2 წერილი; ფყ-აშაყაყკ - 6 წიგნი, 6 წერილი; ჯაოჟა აშაყაყკ - 15 წიგნი, 15
წერილი...

შეადარე: აშაყაყაა აბა - 2 წიგნი, 2 წერილი; აშაყაყაა ფბა - 6 წიგნი, 6
წერილი; აშაყაყაა ჯაოჟა - 15 წიგნი, 15 წერილი...

ალარი - ლარი; ლარიკ - 1 ლარი; ა-ლარიკ - 2 ლარი; ფ-ლარიკ - 6 ლარი; ჯაოჟალარიკ
- 15 ლარი...

შეადარე: ალარიკაა აბა - 2 ლარი; ალარიკაა ფბა - 6 ლარი; ალარიკაა ჯაოჟა - 15
ლარი...

ადნათე უსტაქა - შინაური ცხოველები

Ақытақны інхо ауаа ағстәы зегьы ирымоуп.

Ажә анхамда ақны ахәарта ду амоуп. Ажә ахш рнаҭоит. Ахш иалырхуейт: ашә, ахәша, ахарцәы, ахаца. Ажә акәац афәтә рацәа алырхуейт.

Ацә даараза ацхыраара ду канатоит, амхы ацәаҭәарей, ачалтреи, аеадрә тагаләрей, амфы абна алгарей рзы ацә зыда псыхәа ықам пстәуп.

Ауасә аләса хнаҭоит, аләса иалхны амаҭәа қахцоит: акьаҭ, атқы, ақалпәд, ахәдакәырша. Аласә ажәытәан ауапа алырхуан, уажәы ахыза қарцоит. Насгы ауасә акәац хнаҭоит.

Акамбашь ашоура азычхауам, үбри ақнытә еснагы азмах иашьтоуп, ианапшаалак уақа иҭаиойт. Акамбашь ахш иалхны ахарцәыи, ашәи қарцоит.

Алә ауаа рзы ацхырааф ду ауп. Иарә иахьчойт афны, ауаа, аднатә пстәқәа.

Ажәар

ადნათე - შინაური
(ა)უსტაქა - ცხოველები
ажә - ძროხა
აқәыс - ხბო
აцә - ხარი
აკამбашь - კამეჩი
абәт - ზაქი
ауасә - ცხვარი
асыс - ბატკანი, კრავი
აеы - ცხენი
აеадә - ვირი, სახედარი
ამахе - აქლემი
алә - ძაღლი
ақытақны - სოფელში
інхо - მცხოვრები, ვინც ცხოვრობს
ауаа - ადამიანები, ხალხი
აғстәы - ცხოველი
зегьы - ყველა
ირымоуп - მათ აქვთ, ჰყავთ
анхамда ақны - მეურნეობა
ахәарта - სარგებელი, სარგებლობა
(ა)дү - დიდი
(и)амоуп - მას (ნივთს) ის (ნივთი) აქვს, ჰყავს
ахш - რბე
(и)рнаҭоит - იძლევა
иалырхуейт - მისგან ამზადებენ
აშә - ყველი, სულგუნი
ахәшә - კარაქი
ахарцәы - მაწონი
ахаца - ხაჭო

акә́ац - ხორცი
 афа́тә - საჭმელი
 (а)раца́а - ბევრი, მრავალი
 да́араза - ძალიან
 ацхыра́ара - დახმარება
 (и)́канато́ит - ის (ნივთი, ცხოველი) აკეთებს
 амхы́ - ყანა
 аца́аҕәарей - ხვნა და...
 ачалтрей - ფარცხვა და...
 ае́аара - მოსავალი, ჭირნახული
 тагалáрей - დაბინავება (მოსავლისა)
 амҕы́ - შეშა
 а́бна - ტყე
 алга́рей - გამოტანა და..., გამოზიდვა და...
 рзы́ - მათთვის
 зыда́ нсы́хәа ы́кам нста́уп - ის შეუცვლელი ცხოველია
 аласа - მატყლი
 (иа)́хнато́йт - ის (ცხოველი) გვაძლევს
 иалхны́ - მზადდება და...
 ама́таа - ტანსაცმელი
 (и)́каҕто́йт - ვაკეთებთ, ვამზადებთ
 акьа́а - პერანგი
 ацкы́ - კაბა
 ақалпáд - წინდა
 ахә́дакә́йрша - კაშნე
 ажә́йтәан - ძველად, წარსულში
 аҕа́па - ნაბადი
 уажә́ы - ახლა, ამჟამად
 ахы́за - საბანი
 (и)́карто́йт - აკეთებენ, ამზადებენ
 насгы́ - ამასთანავე
 ашо́ура - სიცხე
 азычхау́ам - ვერ იტანს, ვერ უძლებს
 үбри а́кны́тә - ამიტომ, ამის გამო
 есна́гы - მუდამ, ყოველთვის
 азмáх - ჭაობი
 иашьто́уп - ის (ცხოველი) მას (ნივთს) ეძებს
 иана́пшаа́лак - როცა იპოვის
 уа́ка - იქ
 ита́ио́ит - შიგ წვევა
 а́уаа рзы́ - ხალხისთვის, ადამიანებისთვის
 ацхыра́აа - დამხმარე
 ауп - ის (ნივთი) არის
 иара́ - ის (ნივთი, ცხოველი)
 иахьчо́йт - დარაჯობს, იცავს
 а́аны - სახლი

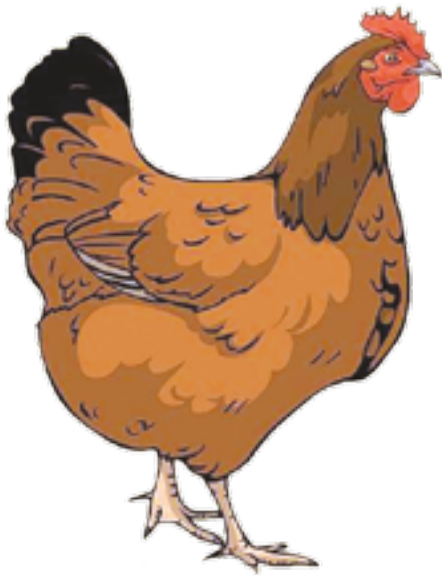
Аџнáтə п̄саáтə - შინაური ფრინველი

Аџнáтə п̄саáтə а҃ааџы ахырхáга ду инáтəит. А҃п̄саáтəқəа иаҳнáтəит ақəтáџь, аџьы́. Ур҃т áфатə рацəá áлхны ирфóит. А҃п̄саáтə ахзы́ ахчы́, ахы́за, агəабáн р̄кaцарáан рхы́ иáдырхəит.

Ажəár

аџнáтə- შინაური
(ა)п̄саáтə -ფრინველი
ақəты́ - ქათამი
ақəчы́шь - წიწილა
ақəár҃т - კრუხი
ашəишəй - ინდაური
áрба҃џь - მამალი
ақəáтə - იხვი
ақьы́з - ბატი
а҃ааџы - ადამიანი
ахырхáга - სარგებელი
(ა)ду - დიდი
инáтəит - აძლევს
а҃п̄саáтəқəа - ფრინველები
иаҳнáтəит - გვაძლევენ
ақəтáџь - კვერცხი
аџьы́ - ხორცი
ур҃т - ისინი
áфатə - საჭმელი
(ა)рацəá - ბევრი, მრავალი
(и)áлхны - მისგან აკეთებენ და...
ирфóит - ჭამენ, მიირთმევენ
ахзы́ - ბუმბული
ахчы́ - ბალიში
ахы́за - საბანი
агəабáн - ლეიბი, გობანი
р̄кaцарáан - მათი კეთების დროს
рхы́ иáдырхəит - იყენებენ

Аԥნათә җсаатәқәа - შინაური ფრინველები

Акәты
ქათამი

Акәчышь
წიწილა

Арбаҕы
მამალი

Ашәишәи
იბდაური

Акәарт
კრუხი

Акәата
იბვი

Акыз
ბატი

Аԥნათә ҟстәқәа - შინაური ცხოველები

Ажә
ძროხა

Аҳәи́с
ხბო

Аца
ხარი

Акамбáшь
კამეჩი

Абáт
ზაქი

Аеи́
ცხენი

Ауасá
ცხვარი

Асы́с
ბატკანი, კრავი

Ама́хе
აქლემი

Апштәқәа - ფერები

Ажәангәиҭштәи
ცისფერი

Акәҭшь
წითელი

Ақажь
ყვითელი

Ашьәцҭштәи
მწვანე, მოლისფერი

Адәыкрынҭштәи
იისფერი

Аиацәа
1. მწვანე. 2. ლურჯი

Аиқәацәа
შავი

Апаҭырқалпұштәы
- ნარინჯისფერი

Ахьпұштәы
ოქროსფერი

Ахьапұштәы
ყავისფერი, წაბლისფერი

Ацәыш
რუხი

Агәилпұштәы
ვარდისფერი

Ашкәаакәа
თეთრი

თარგმნეთ აფხაზურად:

დედაჩემის კაბა ცისფერია. ეს ყვავილი მწვანეა. ჩემი ბურთი წითელია. ნინოს წიგნი მოლისფერია. ნიკას ძაღლი რუხია. შენი (ქალო) მანქანა ყვითელია. მე მაქვს ოქროსფერი საათი. ნარინჯისფერი კალამი ვიყიდე. მე წაბლისფერი კაშნე მაქვს. იისფერი არ მიყვარს, მაგრამ მიყვარს ვარდისფერი. ჩემი სახლი თეთრია. შენი (კაცო) ძაღლი შავია.

Áшықс áмзқәа - тевеби

Áшықс иáтцанакәуеит жәáқә мза. Áшықәс иáмоуп җышьáамтқак.
 Áшықәс áмзқәа:

Ажыырны́хәа
 жәабра́н
 хәажәкы́ра
 мшаҗы́
 лацара́
 рашәара́
 җыынҗәы́
 нәнхәа
 цәыббра́
 жы́таара́
 абцара́
 җыынчкәы́н

ианвარი
 теберვალი
 მარტი
 აპრილი
 მაისი
 ივნისი
 ივლისი
 აგვისტო
 სექტომბერი
 ოქტომბერი
 ნოემბერი
 დეკემბერი

Áшықәс áамтқәа хҗа-хҗа мза ры́моуп.
 Áшықәс áамтқәа :

áаҗыын
 хәажәкы́ра, мшаҗы́, лацара́

áҗыын
 рашәара́, җыынҗәы́, нәнхәа

таҗалан
 цәыббра́ жы́таара́ абцара́

áзын
 җыынчкәы́н, ажыырны́хәа, жәабра́н

Амчыбжь а́мшқәа - კვირის დღეები:

ашәахьá	ორშაბათი
აღáша	სამშაბათი
áхаша	ოთხშაბათი
აᄁшьáша	ხუთშაბათი
ахәáша	პარასკევი
асáнша	შაბათი
аме́ыша	კვირა, კვირა დღე

Ажәар:

áмзақәа - თვეები
шықәсык - ერთი წელიწადი
жәáаа - თორმეტი
áмза - თვე
áамтáқәа - დროები
ᄁшьна - ოთხი
(и)áмоуп - მას (წივთს) აქვს
ажьырныңәа - იანვარი
жәабрáн - თებერვალი
хәажәкы́ра - მარტი
мшаᄁы - აპრილი
латцарá - მაისი
рашәарá - ივნისი
ᄁхынгә́н - ივლისი
нáнхәа - აგვისტო
цәынбрá - სექტემბერი
жьтáара - ოქტომბერი
абцарá - ნოემბერი
ᄁхынцкә́н - დეკემბერი

Տաղան- Մեմოდგոմա

Տաղան áփսაբարա აփշտáմի აփսახւայիտ. Áժլաճաá րճնիտá აბննիճաá Կափսոիտ. Áյաá áաաափrá ժարგալոիտ. Áմխճաá րճնիտá იալիրგოიտ აժնիճաáրეი, აճáմի, აճაბáճ. Áბახճաճաá րճնի იგիლოუ აճ, აშáմիր րճáյայეიტ: აժáá, აճá, ახáմիրმა უճáá უბას იժეგնի. Áխáյá ხնშáაშáაოიտ. Áლასն-ლასնի áճáá áյայეიტ. Áմშ Կնáաաოიտ, áժա աუოიտ. Áյաá áնն ააირა րეაზնիճარժოიտ. Áփսááთáճáá ათáնիლა րճááա րახն იփնիրայիտ.

Տաղան ამնáճաá:

ժáննբrá - სეճեմბერი
ճնժááրა - ოճեომბერი
აბժáրა - ნოემბერი

Տաղան

Áմრა ნასԿնán იხնშááաშáայիտ
Áմშგնի შნეიյáն – იԿնáաաիտ,
Áժլá- մնժլá ճეგն áეճննիտ,
Ýրժճáá րնմժá ճეგնի ბննիճաիտ.

Áճááր

ժաղան - Մեմოდგոմա
áփսաբարա - Նոնեբá
ափշտáմի - փերի
ափսახւայիտ - ոճճլեբá
áժլաճաá - Նեբի
աժլաճաá րճնիտá - Նեբիդան
աբննիճաá - փոտլեբի
(ի)Կափսոիտ - ճճոննá
áյաá - áդáմիáնեբի, Նáլնի
áաաափrá - մոսáննáլո, ճիրնáննալո
(ի)ժարგալոիտ - áბինáննեբն (մոսáննáլո)

áмхқәа - ყანები
 амхқәа рҕнытә - ყანებიდან
 иалыргоит - გამოაქვთ
 аҕықәреи - სიმინდი
 аҕәы́д - ლობიო
 аҕабáқ - გოგრა
 абаҳчақәа - ბაღები, ბაღჩები
 абаҳчақәа рҕны - ბაღებში, ბაღჩებში
 игылоу - მდგომი, რაც დგას
 áжь - ყურძენი
 ашәы́р - ხილი
 ртаауеит - იწვევენ, კრეფენ
 ацәá - ვაშლი
 аҳá - მსხალი
 ахәы́рма - ხურმა
 үхәá үбáс иҕегьы́ - და სხვა, და ასე შემდეგ
 аҳáуа - ჰაერი
 (и)хьшәашәахойт - ცივდება
 лассы-лассы - ხშირად
 áқәа ауеит - წვიმს
 áмш – 1. დღე. 2. ამინდი
 (и)кьяҕхойт - მოკლდება
 áцх - ღამე
 (и)ауҕхойт - გრძელდება, გრძელი ხდება
 áзын - ზამთარი
 аáира - მოსვლა
 реазы́карҕойт - ემზადებიან მისთვის
 аҕсаáтәқәа - ფრინველები
 атәы́ла - ქვეყანა
 атәы́ла ҕхақәа - თბილი ქვეყნები
 рáхь - თბილი ქვეყნებისკენ
 иҕыруеит - მიფრინავენ
 амзақәа - თვეები
 цәынбрá - სექტემბერი
 жьҕаáра - ოქტომბერი
 áнцара - ნოემბერი
 амра - მზე
 (и)наскьáн - შორს წავიდა
 ихьшәашәейт - აცივდა
 амшгьы - დღეც
 (и)шнеи́уаз - თანდათან
 икьяҕхейт - დამოკლდა
 áцла- мы́цла - ხეები
 зегь(ы) - ყველა, ყველაფერი
 (и)дежьхьейт - გაყვითლდა
 үрҕқәа - ისინი
 рымцá - მათ ქვეშ, მათ ქვემოთ
 (и)нҕьы́жәхейт - დაიფარა ჩამოცვენილი ფოთლებით

Азын - Љамтаро

Азын амш акыр иагхоит, асы леиуеит, ицаауеит. Амш кьафуп, ацх даара иаууп. Ахыбракэа, атцлакэа, ашьхакэа асы рыкэжьуп.

Азын ахэыцкэа адэы акны асеигэыдца ихэмаруеит, ашэагыцьягы зегы шкэакэоуп. Атцаракэа даараза имацуп. Азын ауаа афны афныцкэа аус руеит, ахэса ақалгэадкэа ргэоит.

Ашыкэс фыц анаауа зегы гэыргэоит – ахэыцкэагы, адүцаагы. Рыгэсэзкэа фычоуп еиуеигэшым ахэмаргакэа рыла. Ахэыцкэа ашэа рхэоит, икэашоит, ихэмаруеит.

Азын амзакэа:

гэынцкэын - деггемеро
жырнихэа - оагэаро
жэабран - тебергэало

Иарбан аамтоу?

Абэыкэа кагэсэит,
Атцлакэа цэхэйт,
Аеафра таргалт,
Ашэыргэыргэит...
Иарбан аамтоу?
Агэсаатэ магхэйт,
Агэша хэшэашэйт,
Асы леит,
Азкэа цаауеит...
Иарбан аамтоу?

(Д. Гэылиа)

Ажәар

áзын - ზამთარი
ámш - დღე
акыр - ბევრად
иагхойт - იკლებს
асы - თოვლი
асы лэйуеит - თოვლი მოდის
ицаáуеит - ყინავს
(и)кьяфýп - მოკლეა
áцх - ღამე
даáра - ძალიან
иауýп - გრძელია
ахынбрақәа - შენობები
áцлақәа - ხეები
áшьхақәа - მთები
(и)рыкәжьуп - ის (ნივთი) ზედ აყრია
ахәыцқәа - ბავშვები
адәы́ - მინდორი
адәы́ аҕны́ - მინდორში
асеигәы́дца - გუნდაობა
ихәмаруейт - თამაშობენ
ашәаҕы́цъаҕ - მცენარეული
зегы́ - მთელი, ყველა
(и)шкәакәоýп - ის თეთრია
ацарáқәа - ჩიტები
даáраза - ძალიან
мачýп - ისინი ცოტაა
ауаá - ადამიანები, ხალხი
áаны - სახლი
ааныцкá - შიგ, შიგნით
áус рýеит - საქმეს აკეთებენ
ахәсá - ქალები
ақалҕáдқәа - წინდები
(и)рҕойт - ისინი ქსოვენ
áшықәс фы́ц - ახალი წელი
(и)анаáуа - როცა მოდის
(и)гәырҕьойт - მათ უხარიათ
ахәыцқәáҕы - ბავშვებიც
адуцәáҕы - დიდებიც
рыҕсáзқәа - მათი ნაძვის ხეები
(и)дычоýп - მორთულია
еиуеипы́шым - ნაირგვარი, სხვადასხვანაირი

áхəмаргақə - სათამაშოები
 áхəмаргақə рыла - სათამაშოებით
 áшə - სიმღერა
 áшə рхəóит - მღერიან, სიმღერას ამბობენ
 икəашóит - ცეკვავენ
 ихəмáруеит - თამაშობენ
 амзáқə - თვეები
 пұхынқкəын - დეკემბერი
 жьырнýchə - იანვარი
 жəабрán - თებერვალი
 иáрбан аáмтóу? - რომელი დროა?
 абнъьítқə - ფოთლები
 (и)капұсéит - ისინი დაცვივდა, ჩამოცვივდა
 (и)цəхəйт - გაშიშვლდა (ფოთლებისაგან)
 аеáəра - მოსავალი, ჭირნახული
 (и)тáргалейт - დააბინავეს (მოსავალი)
 ашəыр - ხილი
 (и)фьрхйт - მოკრიფეს, დაკრიფეს
 апұсаáтə - ფრინველი
 (и)мáчхéит - შეცოტავდა, დაცოტავდა
 апұшá - ქარი
 (и)хьшəашəейт - ცივი გახდა
 асы́ лейт - თოვლი მოვიდა
 азқəá - წყლები, მდინარეები
 (и)цаáуейт - იყინება

Áапын - გაზაფხული

Áапын азы апысабара афыхара иалагойт. Ацлақәа рыбџқәа цәыртцует, ашәтқәа шәтцует, ацәа зтцует. Анхаџцәа адгьыл рбәхаует, ирцәаџөбит, реицәхатә еицәрхаует. Азын ипырны ицаз ацарәқәа хынхәует. Ажәцәрақәа рәпхьазатәи псаатәуп аапын ихынхәуа ацарәқәа ркнытә. Амш иацло иалагоит. Амра ейха ипхоуп.

Áапын амзақәа:

хәажәкыра - მარტო
мшапымза - აპრილი
латцарамза - მაისი

Áапын

Си-цааи зегь зтйт,
Абџы птит, зегь шәтйт.
Ахьтә абакоу, амра пхейт,
Ацх иагхан, амш иазхәйт.
Ажәлар хиоуп, ашәа рхәойт,
Адгьыл рцәаџәан, иларцойт.

Áапын

Азынра-шьтахь аапынроуп,
Латцән-шьтахь рашәароуп,
Псшьан-шьтахь кыруроуп,
Ныхын-шьтахь кыррхароуп.

Áапынразы пшзәрахоит,
Адәықәа зегь иацәахоит,
Апсаақәа хынхәқәөбит,
Ртыпқәа еилдыргоит.

Д. Гәылиа

Ажәар

аапын - გაზაფხული. аапын азы - გაზაფხულისთვის, გაზაფხულზე
апысабара - ბუნება
ақыхара - გაღვიძება
иалагоит - იწყებს
ацлақаа - ხეები
рынһықәа - მათი ფოთლები
(и)цәырцуеит - ჩნდება
ашәтқәа - ყვავილები
(и)шәтуеит - ყვავის
ацаа - ყინული
(и)зтуеит - დნება
анхаџәа - გლებები
адгыл - მიწა
(и)рбахауеит - ბარაკენ
арцаәџоит - ხნაკენ
реиҗахәтә - მათი ნერგები
еиҗархауеит - რგაკენ
ипырни ицаз - გაფრენილი
(и)хынхәуеит - ბრუნდებიან
ажәцарақаа - მერცხლები
рапһьязәтәи - მათგან პირველი
(и)псаәтәуп - ფრინველები არიან
ихынхәуа - ვინც ბრუნდება
ацарақаа - ჩიტები
әмш - დღე
иәцло иалагоит - მატებას იწყებს
ейха - უფრო, მეტად
ипхоуп - ის (ნივთი) თბილია
амзәқаа - თვეები
хәажәкыра - მარტი
мшапһымза - აპრილი
латцарәмза - მაისი
си-цааи - თოვლ-ყინვა
зәгы(ы) - მთელი, ყველა
(и)зтйт - დადნა, გადნა
абһыы - ფოთოლი
(и)птит - გაიშალა
(и)шәтйт - აყვავდა
ахәтә - სიცივე
(и)абакоу? - სად არის?
(и)пхеит - გათბა
ацх - ღამე
иагһән - დაიკლო, მოიკლო
иазхайт - გაიზარდა, მოიმატა
ажәләр - ხალხი
(и)хиоуп - მზად არის
Ашәа рхәоит - მღერიან
иларцоит - თესვენ

АҖХЫН - Җағһуло

АҖхын аҖш акыр иаууп, ац кьаеуп. АҖхын даараза ишоуроуп, ашэри, аутраҖихи рацэоуп. АҖхын аҖшьара иаамтоуп. Ацаџцаа рыҖсы ршьойт, амшын иҖталаны реыркэабойт, амра реадырблует.

АҖхын аҖзақаа:

рашэара - озниси
Җхынгаы - озниси
нанхаа - ағзисго

АҖхын

АҖхын, аҖхын гаазырхага
Җамџа Җшзала хахьыгза!
УҖаз, хаҖра лашырбага,
УҖаз, ажџан, уцкьаза!

Абахаа

Абахаа хаазон хаҖхэыцыз,
Җара иаҖҖылеит хаазыҖшыз,
Бзиа иаабоит азы акэыркэа,
Ибеиоуп хқэатцае аура.
КалаҖхыла аҖь, ацэа
ИҖаагалоит хҖэырҖьацэа.

Ажәар

аҗхын - ზაფხული
ámш - დღე
акыр - ბევრად
иауу - გრძელია
áцх - ღამე
(и)кьяфзоу - ძალიან მოკლეა
даараза - ძალიან
ишоуроу - ცხელა
ашәыри - ხილი და...
аутратыхи - ბოსტნეული და...
(и)рацәоу - ბევრია
аҗсшьара - დასვენება
иаámтоу - დროა
(а)цадцә - მოსწავლეები
рыҗсы ршьоит - ისვენებენ
амшын - ზღვა
иҗаланы - შედიან, ჩადიან
рәыркәабоит - ბანაობენ
амра - მზე
реадырнлүейт - ირუჯებიან
амзақә - თვეები
Рашәара - ივნისი
җхынғәы - ივლისი
Нанҳә - აგვისტო
ғәызырҳағә - გულის გამხარებელი
хамдә - ჩვენი გზა
җшзала - ღამაზად
ҳахьығза! - მოგვასწარი!
үһәз! - შენ იყავი!
хамра - ჩვენი მზე
лашарнага - სხივოსანი, მანათობელი
ажәән - ცა, ზეცა
үцқызә - წმინდად, სუფთად
абәҳчә - ბალი, ბაღჩა
(и)ҳаáзон - ვზრდიდით, ვუვლიდით
ҳанҳәычыз - როცა პატარები ვიყავით
ҳара - ჩვენ
иаҳҗылейт - შეგვზვდა, გვერგო
ҳаззыҗшыз - რასაც ველოდით
бзиá иаáбоит азы - რადგან გვიყვარს
Кәыркә - კვირიკობის თვე, ივლისი
ибейоу - მდიდარია
ҳқәатцә - ჩვენს მაღლარში (ვენახში)
аеадра - მოსავალი, ჭირნახული
калатхыла - სავსე კალათით, სავსე გოდრით
áжь - ყურძენი
атцә - ვაშლი
иҗаáғалоит - გამოგვაქვს
ҳғәырһәáцә - გახარებული, აღტაცებული

Абиблиотека - ბიბლიოთეკა

Сарá сыстудэнтуп. Атсарá бзйаны истцбит. Лассы - лассы абиблиатэкахь ацарá сықашэоит. Харá хауниверситэттэи библиотэка даára идúуп, иманшэалоуп. Уи иáмоуп җшь уаҗахк. Раҗхьаза акартатэкакэа хгылоу аудахь хафналоит. Акартатэкакэа рыцхыраарала харá ихаҗшаáуеит иаҗтаху ашэкэы, иҗоу- иҗаму еилаҗкаауеит, иҗазар, иахгылоу аҗыҗ хнарббит. Нас, ихáмоу информáция лыдаҗгалоит абиблиотэка усзуды, хлыҗэоит иаҗтахэ ашэкэы халҗарц. Иҗоуп ашэкэкэá афныҗка агарá азин ýмазам. Абры афызá аҗагылазаашьа áамҗа зы, уарá иýлшоит ашэкэы араҗка - áбатэи аудафы уаҗхьарц. Абры ауда иахьзуп - аҗхьарҗа зал. Уа áишэакэеи акэárdэкэеи еидгылоуп, аудафы илшоит дтэаны акы дáҗхьар, дфыр. Ары аудафы убжыы рдýны ацэáжэара калазóm. Иáанхаз ауáдафы éишьҗагыланы (акыҗэреихагылақэа) ашэкэы áқэҗарҗақэа ацэахэá иқэгылоуп. Харá хауниверситэттэи библиотэка áҗхьафцэа рыла иҗэуп.

Ажэар

атсарá - სწავლა
лассы-лассы - ხშირად
абзйаи(ибзиоу) - კარგია
абиблиотека - ბიბლიოთეკა
бзйа, ибзйаны - კარგად
ацара (ацара сықашэоит) - წასვლა (მიწევს)
áманшэала (иманшэáлоу) - მოხერხებული (მოხერხებულია)
áмазаара (иáмоуп исымоуп) - ქონა (აქვს)
җшьба - ოთხი
ауда || ауаҗах - ოთხი
агылара (игылоуп) - დგომა (დგას)
раҗхьатэи, áҗхьатэи - პირველი

ანალარა - შესვლა
 ацхыраара (рыцхыраарала) - დახმარება (მისი დახმარებით)
 аилкаара - გაგება
 аҭшаара (ихаҭшаауеит) - ძებნა (ვეძებთ)
 икоу-икаму - არის თუ არაის
 нас - მერე
 аказара (икоуп) - ყოფნა (არის)
 атыҭ - ადგილი
 арбарá (иаҳнарбóит) - აჩვენებს
 áдгалара (лыдаҳғалои) - წარდგენა - მიწოდება
 абиблиотекаусзуды - ბიბლიოთეკარი
 аҳәара (хлыҳәоит) - თხოვნა (გთხოვთ)
 áтара (халтарц) - მიცემა (რომ მომცა)
 икоуп - არის კანონი
 агарá - წაღება
 ара || арáка - აქ
 азин - კანონი
 азін ýмазам - უფლება არ გაქვთ
 áдбатәи - მეორე
 абри адыза - ასეთი
 абри - ეს
 атагылазаашья - მდგომარეობა
 áамтазы - (ასეთ) დროზე
 алшара (иулшоит) - შეძლება (შეგიძლია)
 áхьыз иáхьзуп - ქვია
 áҭхьарта зал - სამკითხველო დარბაზი
 áишәа(қәа) - მაგიდა (მაგიდეები)
 ჩәárdә(қәа) - სკამი
 еидгылоуп - ერთმანეთთან ახლოს დგას
 атәара - ჯდომა
 акы - ერთი, რაღაცა
 áҭхьара - კითხვა
 адыра - წერა
 абжьи - ხმა
 ацәáжәара - ლაპარაკი
 үбжьи рдүны ацәáжәара калазóm - ხმა მალლა ლაპარაკი არ შეეძლება
 иáанхаз - დანარჩენი
 éишьтагыланы - ერთმანეთის მიწყობილად
 (акыңәреихагылақәа) - სტელაჟი
 ашәჩәы áқәцартақәа - თარო
 ацәаҳәá иқәгылоуп - რიგში დგას
 áҭхьаацәа - მკითხველი
 итәýп - სავსეა

Аспóрт - სპორტი

Ашыапылампыл - ფეხბურთი.
Ашыапылампыл – адунéиае зегьы бзиа ирбо спорт хкуп.

Амцэышэымпыл - კალათბურთი.
Амцэышэымпыл áцкэынцэагы áзґабцэагы бзиа ирбóит, ари аспóрт иауу рыспóрт ауп хэа иґхьазóуп.

აеырыფრა - ცხენოსნობა, დოლი.
Аґсуаа аеырыფრა бзиа ирбóит, жэытэнáтэ аахыс ари аспóрт аґыжэара áман еґырт аспóртқэа рааста.

áзсара-ცურვა.
Аґсны иңхó зегьы áзсара бзиа ирбóит.

Ажәар:

аспóрт - სპორტი
ашьяпы́лампыл - ფეხბურთი
адунéи - 1. მსოფლიო. 2. სამყარო
адунéиае - მსოფლიოში
зегьы́ - ყველანი
бзи́а и́рби - საყვარელი, რაც უყვართ
спорт хкы́уп - სპორტის სახეობაა
амцэ́ишэ́ымпыл - კალათბურთი
а́чкэ́ынцэ́агьы - ბიჭებიც
а́зҭабцэ́агьы - გოგონებიც
бзи́а ирби́ит - მათ უყვართ
ары́ - ეს
иа́уу - მაღალი
рыспóрт - მათი სპორტი
а́уп хәа - არისო, არის მეთქი
ипхьа́зóуп - ითვლება
аеы́рыа́ра - 1.დოლი, 2.ცხენოსნობა
а́псуаа - აფხაზები
жэы́тэна́тэ аахы́с - ძველთაგანვე
апхы́жа́ара а́ман - დაწინაურებული იყო
егьы́рт - სხვა, დანარჩენი
ра́аста - მათთან შედარებით, მათზე მეტად
а́зсара - ცურვა
инхó - მცხოვრები, მოსახლე, ვინც ცხოვრობს
зегьы́ - ყველა
а́зсара бзи́а ирби́ит - უყვართ ცურვა

а́мпыл кэ́ымпы́луп,
и́капхы́уп, и́дýуп

а́цлақәа х́аракýп,
и́тбáауп, иа́тэо́уп.

ამაკა ზაკაოუპ, იაუუპ,
იკაიმშაისაუპ

აიშაა კააფუუპ,
ილაკაუპ, იგეჯუპ.

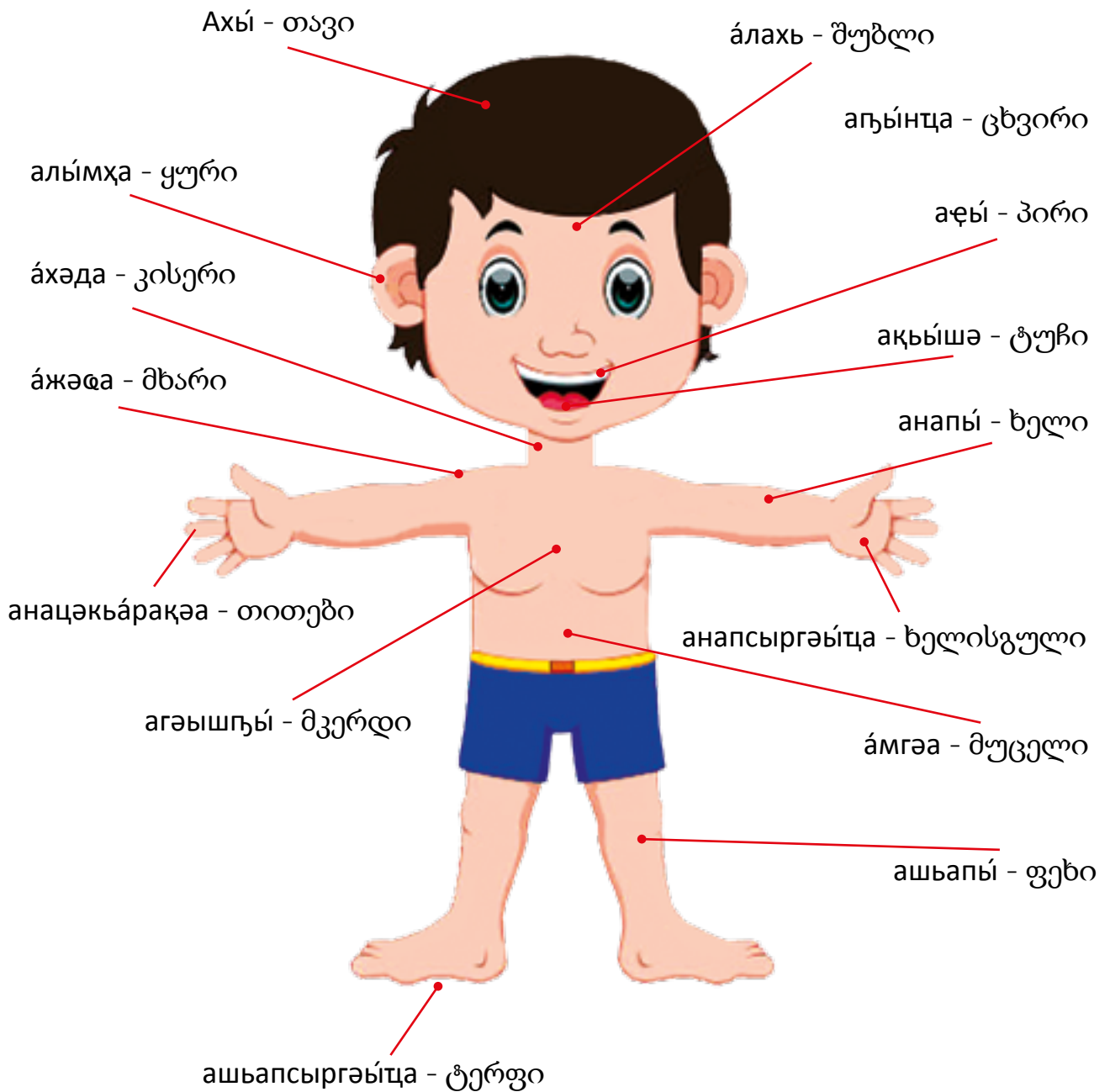

აშაა იაუუპ, იპოუპ,
ეიკაირშოუპ

Ажәар

- ამაკა - ქამარი
- აშაა - ბაწარი
- იაუუპ - გრძელი
- იპოუპ - წვრილი
- იკაიმშაისაუპ - რბილი
- აკააფ - მოკლე
- ალაკა - დაბალი
- აგეჯ - მრგვალი
- აკააკა - ბრტყელი
- აიკაირშა - დახვეული
- იკაიტძოზეი - რას შვება (ბიჭი, ის)?
- კალტძოზეი - რას შვება (გოგო, ის)?
- დუჩოიტ - იცინის
- დუხამარუეიტ - თამაშობს
- დუბოიტ - ხტება
- კრიფოიტ - ჭამს
- დუცოიტ - ცურავს
- დუფუეიტ - დარბის
- დტაოუპ - ზის
- დგულოუპ - დგას
- დნიკაოიტ - დადის
- აიშაა - ტახტა, მცირე ზომის დაბალი მაგიდა
- იკააფუუპ - მოკლეა
- ილაკაუპ - დაბალია
- იგეჯუპ - მრგვალია (მაგიდა)
- (ი)კაიმპილუპ - მრგვალია (ბურთი)
- იკაპუშუპ - წითელია
- იდუუპ - დიდია
- აქლაკაა - ხეები
- (ი)ჟარაკუპ - მალაღია
- იტბააუპ - ფართოა, განიერია, სქელია
- იიატაოუპ - მწვანეა

Ацәиҗхәҭақәа - სხეულის ნაწილები

Аҧсны

Аҧсны́ ҭшза, Аҧсынра́
Уара́ ухьз бзантцы́ икашәом.
Ура́ ўхьзала хкы- хкы́ла,
Ашәаҳәара са сгәы ахәшәом.

მხატვარი: სლავა დენისოვი

Ажәар

абáхча - ბალი

ҳáазон - ვზრდიდით (აქ: ვუვლიდით)

ҳанхәы́чыз - როცა პატარები ვიყავით, პატარაობისას

ҳарá - ჩვენ

иаҳҧы́леит - შეგხვდა (აქ: აგვისრულდა ნატვრა)

ҳаззыҧшы́з - რასაც ველოდებოდით

бзи́а иаабн́ит - გვიყვარს

азы́ - თვის (თანდებული) (აქ: რადგანაც)

акәы́ркәа - ივლისი, კვირიკობის თვე

ибéиоуҧ - მდიდარია

ҳқәáцағ - ჩვენს ვენახში

аура́ - მოსავალი, ჭირნახული

калáтхы́ла - სავსე გოდორით

ажь - ყურძენი

атцá - ვაშლი

итáағалоит - გადმოგვაქვს

ҳғәы́рҧьатцәа - გახარებული

Аҧсны́ - აფხაზეთი

áҧшза - ლამაზი

Аҧсынра́ - აფხაზეთი

уара́ ухьз - შენი სახელი

бзантцы́ - არასოდეს

икашәом - აქ: დავიწყებული არ იქნება

уара́ ўхьзала - შენი სახელი

хкы хкы́ла - სხვადასხვა, ნაირ- ნაირი

áшәаҳәара - სიმღერა

сара - მე

сгәы ахшәом - არ მომწყინდება

- Сарá саи́ аѳны́ слыцхраа́ уеит, Камá барá аѳны́ иѳабцой?
- Сарá́ аѳатэ́ аѳны́ слыцхраа́уеит. Амрá аѳатэ́ ꙗцáшьá бды́руама?
- Аáи, саргы́ ачы́с аꙗцáра аѳны́ саи́ слыцхраа́уеит. Сарá амажэ́ ꙗцáшьá здыруе́йт, иарá убáс ахачапы́р ззо́йт, ачаҳáржэ́ ꙗстзо́йт.
- Сарá акэты́ азы́шьá здыруе́йт, абы́ста зуе́йт, ахартэ́и сыртэ́уе́йт.
- Санду́ амгы́л амцá акуиц иеҳэ́атцаны́ илзо́йт, уи даáраза иха́уп.
- Аáи барá биашо́уп амцá аѳны́ ирмазе́иу аѳатэ́ ичыдо́у агы́ам амо́уп.
- Сабду́ аꙗсу́амца аѳны́ акэ́ац ирѳо́уе́йт, иарá убáс ашэ́гы́ уа́ќа ирѳо́йт, алѳáќ алá ирѳо́у даáраза агы́ам бзио́уп.

- Миха́ уарá аꙗсы́з крá уцáломá?
- Аáи саби́ саре́й ҳа́йцны́ асабшá шырꙗ́зы азиáс ахь ҳцо́йт аꙗсы́з ҳкы́рц азы́.
- Сарá аꙗсы́з крá аáста ашэ́ары́цара е́йҳа еи́ѳысшьо́йт, саби́ саре́й ҳа́йцны́ áча крá ҳцáло́йт уахы́нла. Уи азѳ́лымҳáра змо́у усýп .
- Хáрт аꙗсы́з анáхклагь иарá уацэ́ќьá аѳы́ќэ аѳны́ амцá еиќэ́цаны́ иаҳзо́йт, иаҳѳо́йт, адэ́ќьан аѳны́ ирт́ио аꙗсы́з аáста акы́р иха́уп.
- Уиашо́уп Дау́р уаѳы́ иарá инапáла иќáйцо зегы́и еи́ҳа еи́ѳýп.

- Сарá аá-шықаса схытыеит. Уарá шаќа ухытыеи?
- მე რვა წლის ვარ. შენ რამდენი წლის ხარ?
- Сарá жәәдá шықаса схытыеит. Уарá уахәшьá илхытыеи?
- მე თორმეტი წლის ვარ. შენი და რამდენი წლის არის?
- Сарá сахәшьá макъána дхәыцуп, уи хәы - шықаса роуп илхытыа. Уарá уашьá?
- ჩემი და ჯერ პატარაა. ის ხუთი წლის არის. შენი ძმა?
- Сашьá сарá саткъыс деихабуп, уй жәáf шықасá ихытыеит.
- ჩემი ძმა ჩემზე დიდია, ის თექსმეტი წლის არის.
- Уарá ашкóл ахь ианбóуцои?
- შენ სკოლაში როდის მიდიხარ?
- Сарá сышкóл асаát жәбá рзы иалагóит аурóкқәа.
- ჩემს სკოლაში ცხრა საათზე იწყება გაკვეთილები.
- Сарá áдбатәи айќакра ахь сныќәоит, уй асаát акы азы иáлагоит.
- მე მეორე ცვლაში დავდივარ, ის პირველ საათზე იწყებს.
- Уарá уахәшьá хуцы абахчá дтóума?
- შენი და ბაღში დადის?
- Аáи, уй шыжьы асаát жәабá рзы сán дылгóит абахчáхь.
- დიახ, იგი დილით ათ საათზე დედას მიჰყავს ბაღში.
- Сарá сашьá еихáбы ауниверситет áхь хәылбыехán асаát фбá рзы дцóит.
- ჩემი ძმა უნივერსიტეტში საღამოს ექვს საათზე მიდის.

Ашәага-зәага - საზომი

áу - მაღალი, გრძელი
აკьაფ - მოკლე, დაბალი

Гьáргь дáууп.
Даýр алабá кьáф икýп.

адý - დიდი
ახәычы - პატარა

ҳағны́ дýуп.
áзҗаб хәычы́ дыхәмаруеит.

áхьантá - მძიმე
áлас - მსუბუქი

Заýр áидара хьантá дáцоуп.
Гыд икалáтá ласýп.

áшәпа // áжәпа - სქელი
აკәáz - სქელი, მსხვილი
აпá - წვრილი
ატაფá - თხელი

ашәкәы́ шәпóуп // жәпóуп.
áтцла атцәá кәázкәа фóуп.
áлыгажә ашáха па икýп.
ახәычы́ атцкы́ тაфá лшәын.

áмариá - ადვილი
áუდაფ - ძნელი

áдтца ихáртáз мариóуп.
артაფы́ áдтца уадáფ хაитéит.

Шóтá Рустáвэли, „Абжьáс цәá зшәу“ Ҷинатýн хәынтқáрс лы́кaцара

Аҳ Ростевáн Арáбтәыла зегьы́ иры́леихәеит Ҷинатýн хәынтқáрс лы́кaцара áкәны́хәара. Ҷинатýн хәынтқáрс лы́кaцара цәгьалá дәигәырҗьон аҳ иáазамтá ар рҗыза Автандýл. Уй Ҷинатýн бзýа дибóн, дгәámцуан лассы́-лассы́ лбартá ахьýмамыз, уажәшьтá ар рхадá иáхасаб áла, лассы́-лассы́ иáкәшәон уи лбарá, лҗы́лара.

Аҳ Ростевáн Ҷинатýн азál афы́ дáаиган, агәыргьы́н инапáла илхәитцеит, хәынтқáр матәáла дифы́чан, аскипéтр налиркýт. Аҳи áри Ҷинатýн иләихырхәеит.

Авazýрцәá Ҷинатýн илыдырны́хәалон. Арáбтәыла акәáкькәа зегь ркынтә иаáуан ауáá уй дырбáрцы.

Ҷинатýн лáкәзар, дтәы́уан, избáнзар Арáбтәыла аҳынхқáрс áкaлара ларá илы́кәнагоит хәа илыҗхьазóмызт.

Аҳ Ростевáн ус ләихәеит:

-Бымтәы́уан, сыҗхá, схәатәы́ хатá. Уажәы́ барá бóуп Арáбтәыла аҳ. Кәы́шрала анаҗхгарá ат. Бгәы́ кәымшәы́шәыз, бразы́з, былыҗхá еи́караны́ иры́т зегьы́ - абәиагьы́ афáргьы. Аҳ игәы́тбаара дарҗшзóит. Згәы́ разý, згәы́ тбáау зегьы́ иххәы́цуеит. Ибхáбмырштын: „Иры́бтáуа барá ибтәы́уп, иры́бымтó - цәы́зуп“.

Ажәар

áу - მაღალი, გრძელი
Гьáргь - გიორგი
дáуу - ის (ადამიანი) მაღალია
акьáф - მოკლე, დაბალი
Даýр - დაური, კაცის სახელია
алабá кьáф - მოკლე ჯოხი
икýп - მას (კაცს) უჭირავს, უკავია
адý - დიდი
ҳағнын дýу - ჩვენი სახლი დიდია
ахәычын - პატარა
áңаб хәычын - პატარა გოგონა
дыхәмаруеит - თამაშობს
áһанҭа - მძიმე
áидара хьанҭá - მძიმე ტვირთი
дáцоуп - მას (ადამიანს) ის (ტვირთი) აკიდებული აქვს
áлас - მსუბუქი
Гыд - გიდი, კაცის სახელია
икалáҭа - მისი (კაცის) კალათი
(и)ласýп - მსუბუქია
áшәпа // áжәпа - სქელი
ашәкәын шәпóуп // жәпóуп
акәáз - სქელი, მსხვილი
áцла - ხე
атәá кәáзқәа - მსხვილი ვაშლები
(и)фóуп - აზია, ასხია
апá - წვრილი
áлыгажә - ბერიკაცი
ашáха па - წვრილი თოკი
атәҭá - თხელი
аткын цәҭá - თხელი კაბა
(и)лшәын - მას (ქალს) ეცვა
áмариа - ადვილი
áдца - დავალება
ихáртáз - რაც მოგვცეს
(и)мариóуп - ადვილია, იოლია
áуда - ძნელი
арцәадын - მასწავლებელი
áдца үадá - ძნელი დავალება
(и)хәитәит - მან (კაცმა) მოგვცა
áаңын - გაზაფხული
áзынра-шьҭахь - ზამთრის მერე
áаңынроуп - გაზაფხულია
латáн-шьҭахь - თესვის მერე
рашәарóуп - მარგვლაა
ңсшьан-шьҭахь - დასვენების მერე
кырүрóуп - რამის კეთებაა

нѣхын-шьтахь - დახარჯვის მერე
 крѣрхароуп - რამის შოვნაა
 аапынразы - გაზაფხულზე
 (и)пшзѣрахоит - ლამაზდება
 адѣықѣа - მინდვრები
 зегь(ы) - ყველა, ყველაფერი
 (и)иатѣахѣит - მწვანდება
 апысаақѣа - ფრინველები
 (и)хынхѣқѣбит - ბრუნდებიან
 ртыпқықѣа - მათი ადგილები, მათი საბინადროები, ბუდეები
 еилдыргѣит - ისინი ალაგებენ
 абжьѣс - ვეფხვი
 (а)цѣа - ტყავი, კანი
 (и)зшѣу - ვისაც აცვია
 хѣынтқѣрс - ხელმწიფედ, მეფედ
 лытқѣтара - მისი (ქალის) გახდომა, გადაქცევა
 ақ - 1. მეფე. 2. ბატონი. აფხაზეთის მთავარი
 Арѣнтѣыла - არაბეთი
 ирылеихѣеит - მან (კაცმა) მათ უთხრა, გამოუცხადა
 ѣқѣныхѣара - დალოცვა
 цѣгьалѣ - ცუდად. აქ: ძალიან
 дѣигѣырѣшон - უხაროდა
 иѣазамтѣа - მისი (კაცის) აღზრდილი
 ар рѣыза - სარდალი, ჯარის მეთაური
 ыѣ - ის, იგი
 бзѣа дибѣн - მას (კაცს) უყვარდა ის (ადამიანი)
 дгѣამтѣуан - წუხდა, განიცდიდა
 лассы-лассы - ხშირად
 лбѣртѣа ахѣймамыз - მისი (ქალის) ნახვა რომ არ შეეძლო
 ыажѣшьтѣа - ამიერიდან, აწი
 ар рхадѣа - ჯარის უფროსი
 иѣѣхасѣн ѣლა - როგორც, რაღაცის სახით (როგორც სარდალი, სარდლის სახით)
 иѣѣқѣшѣон - მოუწევდა, მოუხდებოდა
 лбѣრѣа - მისი (ქალის) ნახვა
 лпѣылара - მასთან (ქალთან) შეხვედრა
 азѣл аѣы - დარბაზში
 дѣაаигѣн - მან (კაცმა) ის (ადამიანი) მოიყვანა და...
 агѣырѣгьѣн - გვირგვინი
 инапѣლა - თავისი ხელით
 илхѣიტѣეит - მან (კაცმა) მას (ქალს) დაახურა თავზე
 хѣынтқѣр матѣѣლა - სამეფო სამოსით
 диѣычѣн - მან (კაცმა) ის (ადამიანი) შემოსა
 аскипѣтр - სკიპტრა
 (и)напѣркѣит - მან (კაცმა) მას (ქალს) მისცა, დააკავებინა
 ѣхи ѣри - მეფე და ჯარი
 илѣихырхѣეит - მათ მას (ქალს) თაყვანი სცეს
 авазѣრцѣа - ვაზირები
 илыдырнѣыхѣалон - ისინი მას (ქალს) ულოცავდნენ

акәáкьқәá - კუთხეები, მხარეები, პროვინციები
 зегь рҕынтә - ყველასგან
 иаáуан - მოდიოდნენ
 ауаá - ადამიანები, ხალხი
 дырбáрцы - რათა მათ ის (ადამიანი) ენახათ
 Ңинаҗын лáкәзар - თინათინი კი...
 дцәы́уан - ტიროდა
 избáнзар - რადგან, ვინაიდან
 áкалара - რამედ გადაქცევა, გახდომა
 ларá - ის (ქალი)
 илы́қәнагоит хәá - მას (ქალს) რაღაც შეეფერებო
 илы́пхьазóмызт - არ თვლიდა, არ მიიჩნევდა
 үс - ისე
 (и)лéиxәeит - მან (კაცმა) მას (ქალს) უთხრა
 бымцәы́уан! - ნუ ტირი! (ქალო)
 сыпхá - ჩემო ასულო
 схәатәы́ хатá! - დაიჯერე ჩემი ნათქვამი
 уажәы́ - ახლა, ამჟამად
 барá - შენ (ქალო)
 нóуп - შენ (ქალი) ხარ
 кәы́шрала - სიბრძნით, ბრძნულად
 анапхгарá ат! - უხელმძღვანელებ!
 нгәы́ кәымшәы́шәыз - გული რბილი გქონდეს შენ (ქალს)
 нразы́з - იყავი კეთილი შენ (ქალი)
 ны́лыпхә - შენი (ქალის) წყალობა
 еи́караны́ - თანაბრად
 иры́т! - მიეცი მათ!
 абéиagьы аҗáргьы - მდიდარიც და ღარიბიც
 игәы́тбаара - მისი (კაცის) გულკეთილობა
 дарпшзóит - ის (ნივთი) მას (ადამიანს) ამშვენებს
 згәы разý - გულკეთილი, ვისაც გული კეთილი აქვს
 згәы тнáау - გულკეთილი
 иххәы́цуeит - ფიქრობს მასზე
 ибхáнмырштын! - არ დაივიწყო! ნუ დაივიწყებ! (ქალო)
 иры́нҗауа - რასაც შენ (ქალი) მათ მისცემ
 ибтәы́уп - ის შენი (ქალის) საკუთრებაა
 иры́нымтo - რასაც შენ (ქალი) მათ არ მისცემ
 (и)цәы́зуп - დაკარგულია

სარჩევი

პირველი გაკვეთილი	4
მეორე გაკვეთილი	6
მესამე გაკვეთილი	9
მეოთხე გაკვეთილი	13
მეხუთე გაკვეთილი	15
მეექვსე გაკვეთილი	18
მეშვიდე გაკვეთილი	22
მერვე გაკვეთილი	25
მეცხრე გაკვეთილი	29
მეათე გაკვეთილი	33
აფხაზური ასოები და მათი ქართული შესატყვისები	36
ნაბეჭდი და ხელნაწერი აფხაზური ასოები	37
Ап̄сшә́ӣн̄ы̄х̄ә̄р̄а - მისალმება	38
Аӣбады̄р̄ра - გაცნობა	39
Са̄ра̄ со̄ӯп - მე ვარ	43
А̄џны̄. Ан̄ха̄рта̄ а̄ты̄п̄ - სახლი. საცხოვრებელი ადგილი	46
Сы̄ко̄ӯп - ვარ, ვიმყოფები	49
Са̄ра̄ с̄та̄а̄ц̄ә̄р̄ა̄ - ჩემი ოჯახი	51
А̄к̄а̄ц̄ар̄на - ზმნა	55
Ӣсы̄мо̄ӯп - მაქვს, მყავს	59
Аӣды̄з̄ара - მეგობრობა	63
Ш̄ы̄ж̄ы̄х̄ь̄ა̄ - საუზმე	66
Ш̄ы̄н̄ж̄ы̄х̄ь̄ა̄ - სადილი	66
Ӯа̄х̄ь̄ა̄ - ვახშამი	67
А̄чы̄с̄ма̄т̄ә̄ - ჭურჭელი	70
А̄д̄ә̄а̄х̄ь̄ы̄ ა̄ი̄ц̄ә̄ა̄ж̄ә̄რ̄ა̄ - საუბარი ქუჩაში	71
А̄ш̄к̄о̄ლ - სკოლა	73
Т̄ә̄лла̄ ა̄ი̄ц̄ә̄ა̄ж̄ә̄რ̄ა̄ - საუბარი ტელეფონით	76
Ӣс̄ц̄о̄ӣт - ვსწავლობ	78
А̄п̄с̄ш̄ь̄ა̄რ̄ამ̄ш - დასვენება	82
Са̄ра̄ с̄к̄ы̄т̄ა̄ - ჩემი სოფელი	84
Нӣა̄з̄ ӣк̄ы̄т̄ა̄ - ნიაზის სოფელი	87
Са̄ра̄ сы̄џны̄, сы̄н̄ха̄რ̄ა̄ (ა)ты̄п̄ - ჩემი სახლი, ჩემი საცხოვრებელი ადგილი	93
А̄х̄ә̄а̄х̄ә̄ტ̄რა̄ м̄шы̄ - ვაჭრობის დღე	96
А̄ш̄ә̄й̄р - ხილი	98
А̄д̄ә̄к̄ь̄ა̄н̄ а̄к̄ны̄ - მალაზიაში	99
А̄ры̄ц̄х̄ә̄қ̄ә̄ - რიცხვები	101
А̄џна̄тә̄ п̄ს̄тә̄қ̄ә̄ - შინაური ცხოველები	103
А̄џна̄тә̄ п̄ს̄ა̄ა̄тә̄ - შინაური ფრინველი	105
А̄п̄ш̄тә̄қ̄ә̄ - ფერები	108
А̄шы̄қ̄с̄ а̄м̄з̄қ̄ә̄ - თვეები	110
Т̄а̄г̄ა̄л̄ан - შემოდგომა	112
А̄зы̄н - ზამთარი	114
А̄ა̄п̄ы̄н - გაზაფხული	117
А̄п̄х̄ы̄н - ზაფხული	119
А̄бӣблиот̄е̄ка - ბიბლიოთეკა	121
А̄сп̄о̄рт - სპორტი	123
А̄ц̄ә̄ӣж̄ы̄х̄ә̄ტ̄ა̄қ̄ә̄ - სხეულის ნაწილები	126
А̄ш̄ә̄г̄а-з̄ა̄г̄а - საზომი	130

